

Velja po pošti:
za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta . . . . . 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:
za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEČ

Inserati:
Enostolpna pettirvsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . 13 v
za trikrat . . . . . 10 v
za več ko trikrat . . . . . 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 20 strani.

Nemci na jugu.

Gorica, dne 26. aprila.

Pred kratkim je »Slovenec« objavil zanimiv članek o goriških srednjih šolah. Vzbudil je s tem splošno pozornost. Celo praška »Union« ga je ponatisnila. Danes navedimo novih slučajev, ki jih je v kratki notici deloma objavil že sobotni »Slovenec« z dne 24. aprila.

Na »Senenem trgu« v Gorici zagledaš veliko poslopje z napisom »Deutsche Volksschule«. To šolo je sezidal »Schulverein«. Laščina se na njej poučuje kot prost predmet. S tem hočejo Nemci Lahe uspraviti, da ne bodo delali ovir nemškim težnjam. Na šoli vzdržuje »Schulverein« v resnici samo 1b, 5. in 6. razred ter otroški vrtec. Razredi 1a, 2., 3. in 4. razred pa so že pod državljenji. In ti c. kr. razredi stoji pod vodstvom od »Schulvereina« plačanega vodje, pod nadzorstvom »Schulvereinovga Aufsichtsrata« profesorja Stockmejerja. Dež. šolski nadzornik za srednje šole Kauer, ki nima pojma o ljudski šoli, kakor je že sam priznal, ima nalogo nadzorovati tudi t. nemško šolo. Nadzoruje pa tako, kakor hoče Stockmajer; saj je znano, da nemška profesorska klika, ki jo vodi nespodobni Stockmajer, ima Kauerja popolnoma v oblasti.

Vse goriško nemštvo s celim aparatom, ki ga ima na razpolago, goní otroke v nemško šolo. Tako se prav posebno briga za razvoj nemškega šolstva postavljenacelnik Wieser na državnem kolodvoru. Celo iz Kanala se mora otrok, nekega železniškega uslužbenca vsaki dan z vlakom voziti v Gorico v nemško šolo. Ta fant je najbolj pokvarjen med vsemi. Ni čuda. Saj vsak dan opazuje življenje, ki se v vagonih in na železnici navadno kaže od najslabše strani.

Sedaj se gradi baje že druga nemška šola blizu državnega kolodvora. In, kakor Nemci za trdno upajo, ni daleč čas, ko bodo te šole podržavljene. Slovenci moramo pa še vedno vzdrževati slovenske šole v Gorici — sami. In vendar smo mi tu doma, Nemci pa priseljeni. Nas je gotovo več ko 6000, Nemcev pa komaj 2000.

Nova železnica, velika nemška podjetnost in pa Lahi, ki vidijo sovražnika le v Slovencih, Nemce pa puste delati, kar se jim ljubi, vse to je povzročilo, da se nemški življenj v Gorici silno širi. Od dne do dne se širi nemška posest. »Corso«, najlepši del Gorice, je po večini — nem-

ški. Solkanska cesta postaja vedno bolj nemška. Za državnim kolodvorom rastejo nemške hiše.

Pa še v nekem drugem oziru je delovanje Nemcev v Gorici vredno pozornosti. Proti koncu lanskega leta se je »šulvereinska« šola preselila iz zasebnega poslopja v ulici »Rabata« v novo šolsko poslopje na »Seneni trg«. Načelnik »Aufsichtsrata«, prej omenjeni profesor Stockmajer, je prepovedal, da bi se novo šolsko poslopje blagoslovilo. Še več! V prejšnjem poslopju je stal na hodniku kip Matere Božje, ki so ga kupili starši katoliških otrok. Tedanji načelnik društva, ki je bil protestant, je dovolil, da kip lahko stoji na hodniku. Profesor Stockmajer, ki je katoličan, pa je pod vplivom protestantskega pastora prepovedal isti kip postaviti v novem poslopju. Celo tako daleč je šel ta človek, da je v uradnem dopisu na kateheta izjavil sledeče: »Kratko rečeno: »Marijin kip ne spada v šolo, kjer povzroča le prepir in razdor.«

In kako utemeljuje »šulverein« to svojo prepoved? Pravi, da se to godi v »interesu verskega in narodnega miru med Nemci« v Gorici. Tako je kulturno delo goriških Nemcev. Pošteno mislečim Nemcem so namenjene še zadnje vrstice. Naj izpregledajo, kako se vzgajajo njih otroci. Oni, ki podpirajo goriški »Schulverein«, vidijo, v kake svrhe gre njih denar.

Penemčevalnica nenemških otrok in predpriprava za »svobodno nemško šolo« — to je nemško šolstvo v Gorici. F. K.

Neomajni kralj in omajani Košutovci.

Za mažarske šoviniste so napočili slabi časi. Cesar in kralj je postal trd in prestolonaslednik Franc Ferdinand, ki pripadiva dan na dan več vpliva pri vodstvu državnih poslov, Košutovcev ne prejema ravno z rokavicami.

Časi so se namreč korenito izpremenili. Imamo, hvala Bogu, parlament, ki nekaj pomeni in na katerega se vlada lahko nasloni in trdno zanese, kadar pridejo magnetje iz Pešte, da si priglufajo koncesije za ogrsko »ljudstvo«. Tudi je monarhija v evropski krizi pokazala, da je zadosti močna, da se ji ni treba bati groženj Košutovcev, pristašev onega, ki se je uprl kralju in dinastiji ter zoper državo koval zarote z zunanjimi sovražniki Avstrije.

Kaj je Košut in kaj tista vlada, pred katero so se svojčas umikali odločivni krogi? Košut je paktiral s Pašićem, sploh

z vso iredento, kjer je je kaj, da organizira boj zoper krono. Pa so se ga celo bali. Toda pokazalo se je, da ni moč več v letu 1848. Ogrsko ljudstvo umira in propada. 300.000 jih je v zadnjem času pomrlo za jetiče, število rojstev neprestano pada, milijoni se izseljujejo, divji srd proti vladnim pandurjem in županom napolnjuje vse ljudske sloje brez izjeme in narodnostni boj je čezdalje ostrejši. Nezaslišana je korupcija v maloštevilnikih, ki vladajo, pa tudi v mažarskih cerkvenih krogih. Škof Parvy se upira Rimu, ki je rehabilitiral slovaškega župnika Hlinko in mu preti vnovič s suspenzijo. Kaplana Tomaneka preganja ta škof tako, da je že 22 fara v petih letih prehodil, zdaj pa se vlačí iz samostana v samostan. Redovniki se škofu že upirajo, ker nočejo biti za ječurja duhovniku, o katerem vedo vsi, da je nedolžen in suspendiran le na denunciacijo pandurjev in judov, češ, da je panslavist. Suspendiral ga je ra škof Parvy, ne da bi navedel vzrok kazni, kar je očito kršenje kanoničnih postav. Ko je Tomanek na Veliki petek obiskal v katedrali Božji grob, da se Kristusu pomoli, ga je dal škof Parvy iz cerkve zapoditi! Nato mu je pa poslal 30 K, naj gre v drug kraj in se da internirati v samostan...

Če je že mažarski klerus tako korumpiran, da spominja na stari Byzanc, kjer so se marsikateri visoki dostojanstveniki cerkve prodajali mogotcem, kakšna mora biti posvetna Košutova inteligenca!

In ta propala klika je zdaj izkušala od cesarja nekako v zalivalo za svoje lojalno obnašanje v avstrijsko-srbski krizi iztisniti jočeno banko, če pa bi cesar tega ne hotel, saj pomažarjenje armade. Cesar se je postavil glede banke na čisto pravilno stališče, da se ima ogrska vlada o tem z avstrijsko pogajati. Ta reč se je razbila. Avstrijska vlada je odklonila. Ogrom pa je to bilo še včreč, ker ločene banke ne vzdrže in so jo zahtevali le zato, da se jim glede na armado kaj koncedira.

Tu pa je cesar dejal odločno: Veto! Ne! Zdaj naj bi krona armade oslabil, ko je videla, kako je le v njeni edinstvenosti moč! No — in zdaj je zopet »kriza« na Ogrskem. Weckerle je demisijsiniral, cesar pa se ozira po novih možeh. Tisza, Khuen-Hedervary, Lukase, Kristoffy so imena, ki prihajajo zopet na vrh.

Cesar je od Weckerla, oziroma Košuta zahteval, da izpolnita pakt, ki ga je s krono sklenila svojčas koalicijska vlada. Ta pakt pravi, da ima ogrska vlada dovoliti rekrute brez ozira na kake vojaške koncesije in da ima izvršiti volivno reformo. Kdor pa svoje besede ne drži, oziroma je ne more izpolniti, ta mora seveda

odstopiti in priti morajo na vrh ljudje, ki bodo znali pošteno izpolniti, kar vladar upravičeno od Ogrov zahteva.

Košuto je zdaj silno hudo. Mož namreč na noben način noče od vladnih jashi. Za tisočake, ki jih vleče kot minister in »direktor« različnih podjetij, proda on ves svoj neodvisni program. Zdaj premišluje, kaj bi. Grof Andrassy bi tudi rad ostal. Samo volivna reforma vsem zelo smrdi. Nekaj pa je silno značilno — nikjer ni nič čuti o kakem »narodnem ogorčenju«... Ni revolucije, ni viharja. To je jasni znak, da je ogrsko ljudstvo čisto ravnodušno in mu je malo mar, ali Košutovci gredo ali ostanejo. Tistih par ciganov in žganjarjev, ki jih poslanci neodvisne stranke potom župana z bičem priženejo na svoje shode, se kroni in pa naši državni polovici ni treba bati. Najvišjim krogom je priporočati, naj to kliko le s kleščami primejo. Večina ogrskega ljudstva je na polovici ni treba bati. Najvišjim krogom njega honveda.

»Landgraf, werde hart! ...

S. K. S. Z.

Glavna skupščina »Slovenske kršč.-soc. zveze« se vrši letošnje leto na Koroškem pri sv. Jakobu v Rožu. Skupščina bo binkoštni ponedeljek, to je 31. maja. Vsa izobraževalna društva so prošena, da imajo takoj odboreve seje, pri katerih se določi, koliko odposlancev pošlje vsako društvo na sestanek.

Predavanja na letošnji skupščini bodo prav praktična in poučna za naša društva. Govorilo se bo o odsekih v izobraževalnih društvih, o predavanjih s skiptikomom, o društvenih domovih, o pomeni izobraževalnih društev za narodno proboju. O vsakem predmetu bosta razpravljala dva govornika. Govorniki so se izbrali od vseh naših zvez, torej s Koroškega, Kranjskega, Štajerskega in Primorskega.

Pevski zbori naših društev naj bi binkoštni ponedeljek pohiteli na Koroško, da s slovensko pesmijo povečajo slavnost. Prosimo, da nam društva, katerih pevski zbori bi šli k slavnosti na Koroško, čim prej priprave svojo udeležbo.

Vsa izobraževalna društva naj do 15. maja priglase kršč.-soc. zvezi v Ljubljani, koliko njihovih članov se udeleži našega letošnjega sestanka na Koroškem.

Društvene znake, dokaj lične, je že naročila kršč.-soc. zveza. Te znake v narodnih barvah, na katerih ste sklenjeni roki, držčči križ, naj bi oskrbela vsa naša izobraževalna društva, da bi tako nosili vsi enoten društven znak. Cena bo koli-

LISTEK.

Kako bomo letali po zraku.

(Govoril pri javnem predavanju S. K. S. Z. v veliki dvorani »Uniona« kan. S. u. n. i. k.)

Pravljice iz starodavnih časov nam že pripovedujejo o ljudeh, ki so skušali letati ali plavati v zraku. Grki imenujejo umetnika Dedala in njegovega sina Ikara, katere sta s pomočjo umetnih perotnic zapustila otok Kreta. Tudi v poznějšíh časih so se vršili v tej zadevi razni poskusi; vendar nam zgodovina ne ve poročati o nikalnih dejanskih uspehih.

Leta 1670 je jezuit Lana poskusil postaviti prvi teorijo umetnega zrakoplova. Opiral se je pri tem na Arhimedov princip in trdil popolnoma pravilno, da bi morala votla posoda, iz katere bi bil zrak izpraznjen, če je sama dovolj lahka, plavati v zraku. V ta namen si je nameraval napraviti kovinaste krogle, ki bi jih napolnil z vodo, zvezal spodnjo stran z dolgo cevjo in iz primerne višine (okrog 11 do 12 metrov) iztočil vodo iz njih. Na ta način bi ostala nad barometrično višino Toricelijevih praznina. Ako bi se potem krogla popolnoma zaprla, bi ne mogel zrak vanjo vhajati, in krogla bi na ta način plavala v zraku. Tudi je vedel, da bi zrač-

ni pritisk preveč slabe stene vtrl, vendar je pravilno sklepal, da površje raste v kvadratni, vsebina krogla pa v kubični meri; torej bi se našlo enkrat potom matematičnega kalkila pravo razmerje, pri katerem bi kovinasta krogla zamogla, če-tudi izpraznjena zrak, vendarle zračni tlak vzdrževati.

Praktično Lana tega svojega poskusa ni izvedel, ker mu je nedostajalo sredstev; pač pa so nam ohranjene njegove slike, ki jih je napravil. Ta slika (skiptična) nam kaže majhen čolnič, na katerega so pritrjene štiri, po njegovem načinu zrak izpraznjene krogle. Na sredo čolniča je postavil majhno jamboro z jadrom.

Iz teh podatkov nam je jasno, da je bila teorija za one čase sicer pravilna, vendar pa ni bila tehnika tedaj še toliko razvita, da bi se bil dal ta načrt uresničiti.

Skoro 40 let pozneje, leta 1709, je Gusmao na Portugalskem sestavil balon iz bičja, katero je prevlekel s papirjem. Ta balon, z ogretim zrakom napolnjen, se je v resnici dvignil kvišku v zrak. Bil je to prvi dejanski poskus, o katerem nam je znano.

Leta 1783 je Montgolfier v Parizu napravil enake poskuse. Sestavil je majhen balon, ki ga je hotel napolniti z dimom. Na ta način so se tudi njemu njegovi mali papirnati balončki dvigali v zrak. Seveda,

on si spočetka še ni bil na jasnem, da dim, katerega v ta namen uporablja, v resnici ni druga, kakor segret zrak, in ko je leta 1783 napravil večji balon, sta se v resnici vprvič dvignila Pilette de Rozier in marki d'Arlandes v zrak, v katerem sta plavala 25 minut. Bil je to prvi vzlet v zrak, ki ga je človek dejanski izvršil.

Istočasno je francoski fizik Charles napolnil balon z vodikom (katerega je leta 1776 našel Cavendish) in je s tem balonom vztrajal tri ure in pol v zraku.

Odslej so se pogosto ponavljali poskusi, dvigniti se kvišku v zrak. Seveda se je pri tem prigodila marsikatera nesreča. Vendar najti pripomočke za pravilno zrakoplovstvo se ni posrečilo. Balon se je sicer dvignil pravilno kvišku, toda v ozračju je bil na milost in nemilost izročen vsakemu vetru. Sicer so nekateri zrakoplovci poskušali napraviti tudi vesla in krmila, da bi plavali v zraku kakor po morju, vendar so bili vsi ti poskusi praktično neporabni in nezadostni.

Nekoliko boljše uspehe je dosegel francoski inženier, častnik Meusnier, ki je v glavni balon postavil majhen prazen balonček. Ker plin iz velikega balona polagoma vhlaja in vsled tega isti postane preveč ohlapen, je hotel Meusnier to zabraniti na ta način, da je mali balonček v glavnem balonu polagoma napihoval z navadnim zrakom, tako da je glavni balon

vsled tega ostal vedno pravilno napet. Tudi je postavil v čolniček že pravilen vijak, ki bi ga imel zrakoplovec vrteti in se na ta način v zraku nadalje premikati. Njegova iznajdba je bila teoretično popolnoma pravilna in velja nekako tudi še danes. Toda ako Meusnier s to svojo iznajdbo ni nobenega izdatnega uspeha dosegel, je krivo le to, ker je ročna sila za gonitev vijaka prešibka, drugačne sile pa tedaj ni bilo na razpolago.

Ker razni poskusi niso uspevali, se je polagoma zrakoplovstvo jelo vedno bolj in bolj opuščati. Šele leta 1852 je Francoz Giffard uporabil na svojem zrakoplovu parni stroj kot gonilno moč za vijak. S svojim 3000 m³ obsegajočim zrakoplovom je dosegel pri čisto mirnem ozračju 2 do 3 metre hitrice na sekundo. Toda parni stroj je bil v ta namen pretežak, in vse je bilo odslej odvisno od tega, iznajti kolikor mogoče lahak motor, ki bi dal vendar še zadosti gonilne sile.

Dvajset let pozneje, ko je nemška armada oblegala Pariz, so se Francozi posebno trudili sestaviti zrakoplov, s katerim bi bilo mogoče priti v oblegano mesto. Res da so v pariškem mestu samem izpustili 64 balonov, s katerimi je 155 oseb zapustilo mesto; toda predno je bilo mogoče sestaviti tak zrakoplov, s katerim bi bilo mogoče priti v oblegano mesto, je bila vojna končana. Dupuy de Lôme je

kor mogoče nizka. Društva, ki bi želela znakov, naj se čim prej obrnejo na zvezo, koliko jih naroče, da se jih oskrbi pravečasno zadostno število.

Shod mladeniških Marjinih družb se vrši binkoštni terek na Brezjah. Tega shoda se bodo lahko udeležili i udeleženci shoda v Št. Jakoba v Rožu.

Naši nasprotniki.

Atentati v Št. Vidu. Iz Št. Vida nam poročajo: Pri nas v Št. Vidu nad Ljubljano, o katerem kraju se zadnji čas po zaslugi liberalcev precej piše po časopisih, smo imeli v zadnjem času več atentatov, katere pojasniti smo dolžni naši javnosti. To vsled tega, da se izve, s kakšnim orožjem se bore v novejšem času stari, po ljubljanskem solncu pomlajeni liberalci. O pobitih šipah v telovadnici in knezoškofijskih zavodih smo že pisali. Čakamo samo, kaj bo dognala preiskava. Upamo, da ta izbruh podivjanosti in surovosti, kakršne so zmožni samo ljudje, ki žive brez vseh cerkvenih zakonov, ne ostane nekažnovan. Drugi atentat, ki pa se je popolnoma ponesrečil, pa so poskušali naši liberalci na dosednji občinski odbor ob priliki nedavno minulih občinskih volitev. Te volitve, ki so se za pristaše S. L. S. iztekle kar najbolj častno, so pokazale dvojno. Prvič velikansko desorganizacijo med pristaši liberalizma. Prišli so v boj kot vojaki brez pušk, navzlic temu, da so se celo leto »eksercirali« po nekaterih tukajšnjih gostilnah. Drugič pa so pokazale te volitve, da se vojakom ni dosti zanašati na njihove generale, ker ti so vrgli puške v koruzo zadnji trenotek — na bojišče ni bilo nikogar izmed »glav«. Zelo nerodna taktika, ki služi samo v pokritje blamaže kot raztrgan plašč. Sedaj se pa izgovarjajo »nismo se udeležili«. Pet, šest, ki ste imeli prej vedno glavno besedo, se vas res ni udeležilo, toda vojake svoje ste pa le poslali v boj, ki pa vam je donesle popoln poraz. Armada naših mož priča glasno, da ne pomenite nič in da bodete čezdalje manj pomenili vsi tisti, ki prisegate na raztrgano, stokrat od vas samih omadeževano zastavo liberalizma.

Tretji atentat pa se je zgodil na tukajšnji krajni šolski svet. Znano je, da je pokojni Bitenc zapustil lepo premoženje tukajšnji šoli. Liberalci, katerim se cede sline po tem denarju, so si izmislili nekaj, kar kriči do neba. Z velikansko vmeno razširjajo neresnico, da se dela na to od naše strani, da bi prišel ta denar v last knezoškofijskim zavodom. Priče za to sledeče:

Prva: Žirovnikov sin fr. Metod, ki je letošnji veliki teden gospodu župniku P. Bohinju v Vel. Lošnju pravil, da njegovemu očetu ni več obstanka v Št. Vidu, ker ne more doseči, da ne bi prešla Bitencova zapuščina v last knezoškofijskih zavodov.

Druga: Ljudska pesnica Manca Koman, ki je šla poizvedovat v pisarno nekoga ljubljanskega odvetnika, ali je sploh mogoče, da pride ta denar v last zavodov. Rekla je tudi, da je dosedaj to zadrževal samo nadučitelj Žirovnik.

Tretja: Krajni šolski nadzornik Jožef Matjan, o katerega sposobnosti za šolskega nadzornika, ne brez vzroka, zelo dvomimo, se je po polomu pri občinskih volitvah javno tolažil takole: »druzega ti klerikalci itak ne morejo narediti, kakor še šolsko premoženje nam bodo ugrabili, potem je pa vsega konec.«

Pozivljamo krajni šolski svet, naj

nam dá jasen odgovor, kaj je s šolskim premoženjem.

Pripomnimo, da sta člana krajnega šolskega sveta Žirovnik in Matjan, na kar opozarjamo deželni šolski svet.

— »Gorenjec« opisuje mladeniški shod v Šenčurju pri Kranju v uvodnem članku. Poroča natančno, vsak govor omenja posebej in ga do dna analizuje. To in ono mu je celo zelo ugajalo. Da — tako imeniten se mu zdi naš shod, da bo »dalje prihodnjič!« Ker pa je »Gorenjec« tednik in bravci gotovo članka No. 1. ne bodo zapomnili — shranja ga pa najbrž tudi nihče ne razun na kraju, kjer ga z ozirom na nujne potrebe navadno ni časa drugič brati — mu svetujemo, da priredi posebno izdajo, da bodo kranjski liberalci Nr. II. z večjim haskom mogli uživati. Čast »Gorenjcu!«, saj je celo »Slovenca« posekal, ki je o šenčurski manifestaciji Orlov manj napisal kakor on. Orel ima pač čudovito moč; vzbudil je v kranjskih freigeistih plodovitost in pisateljske sposobnosti. Kaj bo šele, ko se Orel vgnjezdí v Kranju samem...

— Na Igu pod Ljubljano se vobče govori, da pripelje nadebudni telovadelec in uradnik deželnega odbora v nedeljo, dne 2. majnika, petdeset »Sokolov« tu sem, da se producirajo. Ako se hočejo tako skazovati, kakor se obnašajo do sedaj Drenikovi »Sokolci«, kličemo: »Ostanite doma! Na Igu »Sokolci« pridno pijó šnops!

— Visoka nemška kultura, katero je pokazal na tržiški železnici uradnik tržiškega župana nedavno, je presedala že samim Nemcem. Po prastari germanski navadi ga je »Siebeneichler« prav pošteno lukal celo pot. In vino veritas! Tudi ta slavni uradnik g. Malja je pokazal, kaj misli. Med različnimi pesmimi — nemškimi seveda — je bila ena od »Los von Rom«. Vsenemškemu srcu to še ni bilo dosti odduška. V Tržiču, ko je že obstal vlak, zapoje ta Vsenemec »vom lieben deutschen Reich«. No, to ni veleizdaja, čeprav pride še en heil zraven, saj je bil ta kulturni človek — pijan. Ali pregovor »In vino veritas« more biti pa za Vsenemce žalostno izpričevalo o avstrijskem domoljubju. Pa naj zatrjuje tržiški župan, da je zvest Avstrijan, če njegovi uradniki prepevajo slavo »nemški državi!« Take ljudi naj mi spoštujemo in jim klanjamo glave?!

To so socialni demokratje! Glasilo tržaških in goriških socialnih demokratov, »Delavski List«, v katerega pišeta Tuma in Lončar, se nasproti »Edinosti«, ki mu je očitala, da se za klerikalce poteguje, baha, da so socialni demokratje na Koroškem proti zastopnikom pravega proletariata šli volit kapitalista in plemenitaša pl. Metnitzta, da torej niso klerikalci. Iz tega se dvojje razvidi: 1. da vera socialni demokraciji ni zasebna reč, ampak javna, proti kateri se tako bojujejo, da grejo rajši volit kapitalista kakor pa krščansko-socialnega demokrata, 2. da so jim delavske koristi menj kot njih brezvestvo, o katerem se pa sicer lažejo, da ni na njihovem programu. Vidi se pa tudi, da je jugoslovanska socialna demokracija jako globoko padla, sicer se ne bi s takim izdajavstvom še javno hvalila.

Uolivno gibanje na Spodnjem Štajerskem.

Ljutomer. Mislim sem, g. urednik, da boste kaj dobili od imenitnega shoda kandidata Zemliča, ki se je vršil 25. aprila pri nas. Pa ker nič ne najdem v predalih vašega lista, blagovolite sprejeti sledeče: Kakor je znano, so kandidati K. Z. za naš okraj za splošno skupino: dr. Korošec,

za kmečko skupino Roškar in Robič. Menili smo, da ne bo človeka, ki bi kaj imel proti tem možem, katere poznamo, kot ene najdelavnejših. Pa vendar se je znašel človek, ki čuti potrebo delati nemir, to je nek radniški Zemlič. Priredil je ta možakar pri nas, kakor smo že omenili, shod. Vršil se je ta špas v gostilni g. Vaupotiča. Dovolite, g. urednik, da vam to bolj natančno opišem. Nameraval se je ta shod vršiti pri Kukovcu; pa ker je nekaj prišlo vmes, se je vršil pri Vaupotiču. Zbralo se je, resnici na ljubo povedano, celih 40 možakarjev, med temi blizu 20 mladeničev, naših somišljenikov. Otvoril je shod neki študent, ki se je zunaj na hodniku hvalil, da je tudi zgodovinar (bomo videli, kako bo kaj shod opisal) ter oddal besedo kandidatu. Ta je najprej izjavil, da ni uskok, kakor so to vest raztrosili okoli neki ušivci, ampak da je čisto fest človek, samo salonske obleke in cilindra ter zlate ure z verižico še nima, pa to mu itak lahko Roškar posodi za povračilo tistih stotakov, ki jih je pri zadnjih volitvah izdal Zemlič za Roškarjevo izvolitev. Pravil je na to, da bo davke znižal, na pivo bo dal pa več davka in na žganje, sploh bo življenje uredil tako, da nam bodo kar pečeni piščanci v usta leteli. — Delal bo za vse stanove. Volite tega, ki ima veselje do dela, in to sem jaz, se je ponujal in vsedel ves znojen, kot bi ravno prikopal na sep. Nato so se slišali razni glasovi; vstajali so volivci trške občine Ljutomer in priporočali Zemliča, med njimi tudi dr. Grossman. Ta posebno zavida poslanecem njihove dijet. Končno je med drugimi govoril tisti učeni študent, ki je tudi ves gorel za Zemliča. Na shodu je bilo zelo zabavno. Kot znak duševne zrelosti navzoče inteligence so bili izrazi: ušivci, hinavci, magarci itd., kar je veljalo navzočim mladeničem. Dr. Grossman je še izrazil svoje misli o nevednih kaplanih, katerim je še učitelj Karba pridjal naslov: privranci. Ker smo videli, da že v njih glavah kraljuje kralj alkohol, jim nismo hoteli kratiti veselja, ampak smo jih pustili, da so se izgovorili. Ko je vsem sapa pošla, se je shod zaključil. To je torej poročilo iz tistega imenitnega shoda zadnje nedelje pri nas v Lotmerki.

Pišek — Brinar — Sitter. Ta imena se v tem času tolikokrat omenjajo, posebno v splošni volivni skupini Celje-Brežice-Slovenjgradec. To so namreč kandidati od raznih strank za uboge, revne sloje. Prvega, Piškega, poznamo. Že prej, ko je bil samo še župan in še ne državni poslanec, je vedno in povsod pokazal svoje plemenito srce nasproti malemu posestniku ali delavcu, kar je v tem večji meri storil tudi, ko je postal državni poslanec. Tega moža so postavili zaupniki K. Z., da zastopa interese revnih slojev, za katere mu je vedno bilo srce in mu še bije, v deželnem zboru. Storil bo, ako bo izvoljen, gotovo vse za prospeh delavca in malega posestnika. Njemu nasproti so pa postavili liberalci — meščani, inteligence, — moža, ki vé toliko o težnjah delavskega ljudstva, kot slepec o lepoti cvetoče narave: Brinarja. Storili so s tem samo uslugo tretji stranki, ki bi se tudi rada mastila na račun priprostelega ljudstva, socialni demokraciji, ki je postavila kandidatom Nemca Sitterja. Mož ni nič drugo, kot plačan agent socialno-demokratske stranke, ki dela le to, kar mu suflirajo rdeči generali. Volivcem splošne kurije je sedaj na prosto dano: ako hočejo moža, ki jih bo zane-marjal, jim skrbel kvečjemu za kake stroške, bodo volili Brinarja ali Sitterja; ako pa hočejo moža, ki ima srce in voljo za ljudsko dobrobit, tedaj bodo zapisali dne 7. maja na bele glasovnice: Franc Pišek, državni poslanec, Orehova vas.

Za „Ljudski sklad“.

so darovali: Martin Matjašič, deželni poslanec, 30 K; Oton pl. Detela 20 K; F. Maček iz Dol. Logatca 5 K; dr. Alfonz Levičnik 10 K; Lavrencij Lah, župnik, Gori nad Idrijo, 5 K; Jurij Karlin, župnik v Sorici, 4 K; duhovni svetnik Iv. Brenč 3 K; Ivan Fabian v Ljubljani 2 K; Matij Brezovar v Št. Rupertu 1 K 50 h; Josi Pristov, župnik, Horjul, 20 K; Janez M. klavčič, kaplan, Horjul, 5 K; Janez Sko. gostilničar, Zaklanc, 6 K; Tomaž Vrhovec, mlekar, Horjul, 5 K; Franc Leber, trgovec, Horjul, 4 K; Mina Korenčan, gostilničarka, Vrzenec, 4 K; Andrej Čep, sedlarski mojster, Horjul, 2 K; Anton Kete, strojar, Horjul, 2 K; Andr. Rožmanec, gostilničar, Horjul, 2 K; Jan. Rozman, posest., Vrzenec, 2 K; Fr. Renčan, Horjul, 2 K; Matija Vrhovec, Horjul, 2 K; Franc Rožnik, Horjul, 1 K; Mat. Pečnik, Horjul, 1 K; Gašper Vrhovec, Horjul, 1 K; Ant. Gabrovšek, Horjul, 1 K; Franc Marolt, Horjul, 1 K; Toma. Dolenec, Horjul, 1 K; Franc Prebil, Horjul, 1 K; Franc Slovša, Horjul, 1 K; Franc Korenčan ml., Horjul, 1 K; Franc Zdešar, Horjul, 1 K; Jožef Škof, st., Horjul, 1 K; Matej Šušteršič, Horjul, 1 K; Jernej Pečnik, Horjul, 1 K; Janez Marinčič, ključavničar, Horjul, 1 K; Janez Žakelj, zidarski mojster, Horjul, 1 K; Janez Velkovrh, Horjul, 1 K; Andrej Rožmanec, Ljubogojna, 1 K; Franc Mrzlikar, Ljubogojna, 1 K; Mat. tež Tominec, Ljubogojna, 1 K; Toma. Zdešar, Ljubogojna, 1 K; Jernej Stanovnik, Ljubogojna, 1 K; Peter Pohleven, Ljubogojna, 1 K; Janez Vrhovec, Ljubogojna, 1 K; Janez Slovša, Vrzenec, 1 K; Franc Slovša, Vrzenec, 1 K; Janez Petrovčič, Vrzenec, 1 K; Jožef Urbančič, Podolnica, 1 K; Anton Janša, Lesno brdo, 1 K; Jakob Bastarda, Ljubogojna, 60 h; Janez Vrbič, Podolnica, 50 h; Franc Vrbič, Podolnica, 50 h; Marija Marinčič, Horjul, 20 h; Marija Slovša, Vrzenec, 20 h; Franciška Fefer, Vrzenec, 20 h; Neža Boh, Vrzenec, 20 h; Marija Kuclar, Zaklanc, 20 h; Jera Erbenič, Zaklanc, 20 h; Marija Jurca, Zaklanc, 20 h; Marija Rožnik, Zaklanc, 20 h; Uršula Vrhovec, Zaklanc, 20 h; Franciška Lešnjak, Podolnica, 20 h; Marija Rožmanec, Podolnica, 20 h; Katarina Grabeljšek, Podolnica, 20 h; F. Potrebueš, Horjul, 2 K; H. E., Ljubljana, 10 K; F. Zorc, Ljubljana, 6 K; Matij Slak, župnik, Brdo, 10 K; Vavlar Vondraček, župnik, Ambrus, 5 K; Hugon Widmayer, 10 vin.

Jeseniške novice.

Političen shod priredi »Gorenjska krščansko-socialno delavska politična združba« v nedeljo, 2. maja, ob 3. uri popoldne na Javorniku pri Vodičarju. So-mišljeniki delavci, vsi na shod, ne samo Javornika, tudi s Save in Jesenice! Shod bo razpravljal o vaših interesih.

J Volitev v bratovsko skladično bo prihodnji teden. Važna volitev, toda kdo bo tako neumen, da pojde volit s takim glasovnicami, kakršne je razdelila delavcem tovarniška gospoda? Na vsaki glasovnici je zapisano ime volivca. Tovar-niška gospoda hoče torej vedeti, kdo bo volil njih pristaše in kdo ne. Zakaj hoče to vedeti? Ali je že zopet politika zadaj? Ali je to mar priprava za občinske volitve? Ali hoče na ta način poizvedeti, koliko delavcev ima na svoji strani? O spodaj, toliko razuma pač imate, da veste, da take volitve ne morejo pokazati pravega mišljenja. Volitve naj bodo tajne, pa boste videli, pri čem da ste! Vemo, da bi tovarniška gospoda najraje videla, da bi

po dokončani vojni sestavljal sicer zrakov-plov, v katerem se je nahajal zračni vijak, za štiri osebe, vendar dejanskega uspeha ni ž njim nobenega dosegl.

Leta 1865 je inženier Hänlein iznašel plinov motor in sestavil leta 1872 50 m dolg in 2400 m³ obsegajoč zrakoplov, kateri je pri vsej pomanjkljivosti vendarle kazal, da bo polagoma mogoče glavne zapreke premagati in, če se motor spopolni, tudi ž njim plavati v zraku.

Leta 1884 sta francoski kapitan Renard in njegov tovariš Krebs sestavila zrakoplov »La France«, ki je imel motor za devet konjskih sil, in ž njim dosegla šest in pol metra hitrice na sekundo. Renard se je prvi s svojim zrakoplovom dvignil kvišku v zrak in je nad pariškim mestom napravil v ozračju dva kroga v obliki velikanske osmice ter se je zrakoplov povrnil na isto mesto nazaj. To je bil prvi dejanski uspeh, pri katerem je voditelj bil vsaj pri srednje mirmem ozračju popolnoma gospodar svojega zrakoplova.

Precej na to, leta 1885, je inženier Daimler sestavil petrolejski motor, ki je bil veliko popolnejši, kakor prejšnji plinov motorji. Daimler svojega motorja ni mogel dosti uporabiti za zrakoplov, pač pa se je njegovega motorja poslužila avtomobil-ska industrija, ki ga je vedno bolj in bolj spopolnjevala in ga na ta način spopolnje-nega podala zrakoplovcem na razpolago.

Poskusi Woelfertovi leta 1897 in skoro istočasno Schwarzovi z njunimi zrakoplovi so se vsled nedostatkov pri motor-jih in pa vsled viharjev ponesrečili, toda veliko pripomogli k temu, da se je določila prava smer, po kateri bo mogoče konečno tudi to zagonetko rešiti.

V najnovejšem času je v javnosti nastopil grof Ferdinand Zeppelin. On je veliko let zasledoval to neprestano tkovanje, proučeval razne tehniške priprave in različne sestave ter slednjič prišel do lastnih nazorov, na podlagi katerih je dospel do v resnici uporabnega zrakoplovnega sestava. Ker mu je nedostajalo v ta namen gmotnih sredstev, so mu bili razni mogotci dali na razpolago znatno vsoto 800.000 mark, in s temi pripomočki je sestavil leta 1900 nov zrakoplov. Pri mestu Manzel na Bodenskem jezeru je napravil na jezeru velikansko plavajočo barako, v kateri naj bi bil hranjen njegov zrakoplov.

Zrakoplov je imel podobo 128 m dolgega in 12 m širokega valjarja (cilindra) ki je bil na obeh koncih nalahko zaokro-žen. Razdeljen je bil ta valjar v 17 popolnoma ločenih predelov. Da bi se mu ta dolgi valjar ne upogibal, je grof Zeppelin postavil vanj 16 obrobov iz aluminija. Te obrobe je podolgem drugega z drugim z lahkim oporami iz aluminija zvezal, tako da je nastalo trdno valjasto ogrodje, čez katero je napel svilnato, s kavčukom pre-

vlečeno snov. Vsled velikanske dolžine se mu je zdelo umestno, nanj obesiti dva čol-niča, in je vanja postavil dva Daimlerjeva motorja za 14 konjskih sil. Pri svojih poskusih je dosegel 7 do 8 metrov hitrice na sekundo.

Ta zrakoplov je bil brez dvoma najpopolnejši izmed vseh, kar so jih bili dotlej sestavili; vendar se je pa tudi pri njem pokazala neka hiba.

Francoski kapitan in poznejši polkov-nik Renard je že pri svojem zrakoplovu »La France« na podlagi raznih računov in poskusov prišel do zaključka, da tak zrakoplov zamore mirno plavati po zraku le, ako nima preveč hitrice; ako pa ta hitrica neko gotovo, takozvano kritično brzino prekorači, potem se začne zrakoplov po dolgem preveč vklanjati in zibati. V ta namen je Renard predlagal na koncu balona velike vodoravne ploskve, katere naj bi to zibanje odstranile in pa napravile bolj mirno plovbo.

Kmalu potem, leta 1902, je Braziljanec Santos-Dumont tudi sestavil lasten zrakoplov, s katerim je po več ponesrečenih poskusih izpred pariškega predmestja St. Cloud plaval okrog Eiffelovega stolpa in se ž njim povrnil nazaj na svoje mesto. S tem svojim činom si je zaslužil razpi-sano nagrado 100.000 frankov.

Ta uspeh je pa zopet Francoze izpod-bedel k največjemu naporu, in brata Le-

baudy sta izdelala po svojem inženirju Julliotu nov zrakoplov, pri katerem je Daimlerjev motor od 35 konjskih sil gna-dil dva vijaka in dal zrakoplovu hitrico 9 do 10 metrov na sekundo. Renardovi nasveti o napravi zadnjih ploskev so se izvršno obnesli, kajti leta 1905 je zrakoplov »La Patrie« napravil prvo daljše popotovanje iz Pariza v Chalons, 150 kilometrov daleč.

Kmalu nato je grof Zeppelin dovršil svoj drugi model in vanj postavil dva motorja s skupno 170 konjskimi silami. Njegov zrakoplov je dosegel še večjo hitrico, kakor Lebaudyjeva »La Patrie«, toda ker ni znal za Renardovo iznajdbo in ni napravil varnostnih ploskev, se mu je zrakoplov podolgem preveč zibal gorindol in vsled tega pri mestu Kislegg ponesrečil.

Skoraj istočasno je pruski major Par-seval sestavil tudi lasten zrakoplov, ki pa je bil različen od Zeppelinovega. Kakor sem že omenil, ima Zeppelinov zrakoplov v notranjščini obroče in opore iz aluminija in je vsled tega docela neupogljiv. Par-seval je napravil svoj zrakoplov po francoskem vzorcu brez vsakega ogrodja, pa pa je vložil vanj dva manjša balončka, ki bi se imela z zrakom napihniti, ako bi plil iz balona vzhajal. Čolničke je napravil ob balonu podolgem, premakljiv. S tem balonom se je Parseval peljal leta 1907 iz Berlina v Magdeburg in odtod nazaj v Pots-dam in se je izkrcal na Tegelskem stre-

delavci volili same mojstre v bratovsko skladnico. Nimamo nič zoper mojstre kot take, ali v načelnosti bratovske skladnice kot zastopniki delavstva ne spadajo. Saj si ne bi upali zastopati koristi delavstva nasproti tovarni. Bolj se boje ravnanja kot zadnji delavec! Delavci, preberite dobro § 72. pravil bratovske skladnice, preberite pa tudi razglasitev volitev! Če se volitve ne bodo vršile postavno, obrnite se na državne poslane!

j Umrl je Janez Prevc, tovarniški delavec, vrl mož, star 40 let. Pobralla ga je jetika. V najlepših letih mrjo tovarniški delavci. Kaj imajo od tovarne? Kam naj se obrnejo njih rodbine za pomoč? Tovarna daje 8 K na mesec vdovi, za otroke, če jih je še toliko, pa k večjemu 4 K. Ali naj z 12 kronami na mesec plačuje stanovanje in hrano? Ali pa naj gre na občino? Kako potrebno je torej zavarovanje, ki bi v takih slučajih zares pomagalo! Socialni demokrat, ki se toliko ustite, kakšni prijatelji delavstva ste, tu kaj storite v blagor delavstva! Če delavcu vzamete vero v Boga in v nebesa, ste največji lopovi. Na zemlji mu niste nič dali, nič pomagali, vzeli pa ste mu edino tolažbo, ki bi ga podpirala v trpljenju na zemlji, vzeli ste mu vero v boljše življenje po smrti! Delavci, pomislite vendar, kakšni prijatelji vaši so socialni demokratje, kaj imate pričakovati od socialne demokracije!

j Divje zakone preganja gerent, kar ima čisto prav, saj mu § 28. občinskega reda nalaga dolžnost skrbeti, da se ne bo delalo v občini pohujšanje. Nekomu to ni všeč, pa gerentu meče polena pod noge. Za danes mu povemo, naj lepo miruje, če ne, bo vzdignilo precej prahu, ako njegovo početje razodenemo na drugem mestu ali ga javnosti predstavimo kot zagovornika divjih zakonov v občini.

Idrijske novice.

i Mesina hranilnica. Oglasil se je najbrže uradnik mestne hranilnice sam, J. Novak, ter potrdil, da je res, kar je poročal »Slovenec« o redu in poslovanju v mestni hranilnici idrijski. Pаметno, da vendar enkrat prizna, da »Slovenec« vendar vedno ne laže. Da bo imela mestna hranilnica kmalu svoje lastno uradništvo, je čisto prav. Saj denarni zavodi navadno niso brez uradništva, zakaj bi se mesto Idrija v nekaj letih tako visoko ne vzpelo, kakor se manjša mesta takoj, ko osnujejo mestno hranilnico. Načelstvo in nadzorstvo mestne hranilnice pa s tistimi vrstami v »Narodu« še ni oprano, ampak je še bolj v čudni luči, ako ni poskrbelo, da bi hranilnica redno uradovala.

i Radovednost Spodnjih Idričanov. V »Napreju« beremo pod tem naslovom: »Meseca decembra 1907 je umrl pri nas star mož, ki so mu rekli Plečnikar. Pred smrtjo je izročil idrijskemu katehetu Oswaldu vsoto 4000 kron, od katerih se naj razdeli vsako leto med reveže v Spodnji Idriji 100 kron in obresti od glavnice. Ker pa je od vročitve že 16 mesecev in niso reveži še nič dobili, dasi so že večkrat v župnišču vprašali, ponižno se usojamo vprašati, kam je vsota 4000 kron, namenjena revežem, izginila?« Ponižnemu vprašanju odgovor: Z denarjem, ki ga je v ponedeljek popoldne ob 1. uri dne 9. decembra 1907 izročil Vončina katehetu Oswaldu, se je takoj 10. decembra 1907 popolnoma tako ukrenilo, kakor je naročil imenovani dobrotnik. Reveži so in bodo še dobivali, a tako, kakor je določil darovalec. Postavil ni za nadzorstvo socialnih demokratov in »Napreja«, zato se pred temi tudi ne bo nihče opravičeval, pa tudi po »Napreju« ne bo nihče izsiljeval podpor.

i C. kr. gozdarska šola. Poljedelsko ministrstvo vzdržuje v Idriji gozdarsko šolo. Zadnji čas se je govorilo, da jo nameravajo opustiti, češ, da je že dosti mladencev, ki čakajo, da dobe službo pri gozdnem erarju. Pač je to čudna utemeljitev, da se šola zapre. V nobenem drugem slovenskem kraju nimamo podobnega zavoda. Ako je preveč gozdarskih šol, naj zatvorijo ono v Gusswerku pri Marjinem Celju, ne pa Jugoslovanom najbolj dostopno v Idriji. Sicer pa strokovnih šol ni nikdar in nikjer preveč. Poslanci naj o tem nameravanim koraku poizvedujejo. Gozdni erar ima obširne gozde od Idrije do Gorice in zopet v Istri. Da se vse redno oskrbuje, potrebuje veliko logarjev, ki v gozdih po določenih oddelkih stanujejo. Ti posredujejo med gozdnimi delavci in uradniki ter raznimi strankami. Kaki pa so delavci na Kranjskem, Goriškem in v Istri, je pač znano. So Slovenci in malo Hrvatov, in stranke, ki kaj v gozdih iščejo, iste narodnosti. Torej logarska šola v Idriji je nam Jugoslovanom na korist, delavcem in strankam zelo potrebna. Ako bi se opustila ali premestila kam na sever, bo gotovo radi tega burja nastala. Torej naj se vsake premembe opuste.

Novice iz Toplice.

S spomladjo se je povsod začelo živahno gibanje in delovanje: v naravi, na travniku in polju, na vrtu in v vinogradu in tudi v Toplicah samih. Ravnokar Črnogorci znižujejo klanec poleg vile »Berta« nad županovo hišo. Podjetnik je g. Špacapan, delavci, krepki mladenci s črnogorske kneževine. To delo je bilo prepotrebno, ker je vzlic opominu na tabli: »Pozor, počasi voziti!«, marsikateri voznik v naglem diru priropotal preko mosta na topliški trg. Ker je ondi vedno mnogo otrok in ob času sezone se topličarji gibljejo semtertje, bolni v nogah, ki ne morejo naglo skočiti na stran in se umakniti drvečemu vozniku, bi se bila kaj lahko pripetila nesreča. Ta bo sedaj odstranjena.

V kopališču samem ob nekaj sprememb v osebo. Pride nov izvežban masér z Dunaja, redom Slovenec. Služba kopališkega strežaja je oddana Sarajevčanu Schauer, ki govori več jezikov. Njegov oče je bil v Bosni v finančni službi. Rodbina je kočevska, naseljena v Meniški vasi pri Toplicah. Vodstvo c. kr. vojašnice prevzame zopet nadporočnik Brankovič iz Gradca. Ker je bila minola zima nenavadno ostra in za katarje priprava, se Topličani nadejajo letos prav obilnega navala revmatičnih bolnikov. Nekaj starih rednih gostov je že oglašanih.

Župnik Podboj odide s Toplice mirotvati in se zdraviti koncem aprila. Dne 13. aprila je bila na dražbi prodana njegova premoženja. Pokupili so največ domačini, župnika iz Dobrnice in Šempetra, poslanec Dular itd. Lovske trojeje je pridobil gospod dr. Ahačič, vmes nekaj znamenitih rogov od srnjakov, pravičnih in nepravilnih.

Učiteljske vesti.

Razpis učiteljskih služb.

V litjskem okraju so razpisane le-te učiteljske službe: na enorazrednicah v Sv. Gori, Kolovratu, Hotiču in Prežganju, dve učiteljski službi na petrazrednici v Zagorju, po ena učiteljska služba na štirirazrednici v St. Vidu pri Zatičini, v Smartnem pri Litiji in v Višnji gori ter učiteljska služba na šestrazrednici v Toplicah pri Zagorju. Prošnje do 15. maja

1909 c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Litiji. Pripomni se, da se bodo upoštevali pri razpisnih službah na ljudskih šolah v Smartnem pri Litiji, St. Vidu pri Zatičini in v Višnji gori le moški prosilci, pri službi na šestrazrednici v Toplicah pri Zagorju le ženske prosilke. — Cr. kr. okr. šolski svet v Kranju razpisuje po eno učiteljsko mesto v Cerkljah (trirazrednica), v Predvoru (dvorazrednica) in v St. Martinu pri Kranju (trirazrednica). Termin do 20. maja. — V Škofji Loki je na ondodni petrazrednici nanovo razpisana učiteljska služba s pripomnjo, da se bo oziralo na moške, za obrtno-nadaljevalne šole kvalificirane moči. Prošnje je vlagati do 15. maja. — Na šestrazredni ljudski šoli v Dobrepoljah se razpisuje do 29. maja eno učno mesto v stalno nameščenje. Moški prosilci imajo prednost.

lj Katehetsko predavanje. Pri majevem katehetskem sestanku, ki bo prihodnje sredo, dne 5. maja, ob petih popoldne (dvorana v drugem nadstropju Katoliške Tiskarne), bo reteški župnik J. Meršolj podal poizkus kateheze za enorazrednice, in sicer »O človeku«. Na sporedu je tudi razgovor o velikem avstrijskem kongresu katehetov. K obilni udeležbi vabi odbor.

Mobilizacija v Ljubljani.

Ljubljana, 30. aprila 1909.

Ne zadnjega, marveč 27. aprila ste objavili v »Slovencu« popravek, ki vam ga je poslal stalni in zvesti sotrudnik vašega lista, ljubljanski župan. Sicer mene malo zanimiva in skrb, kaj se piše po listih, a kot star penzioniran policist se pa le živo zanimam, kaj se zgodi novega na policijskem polju. Znani so mi vsi najnovejši proizvodi, slovenski in drugi, glede na policijo, ki tako razborito opisujejo težave in skrb, pa potrebo policijskega stanu. Ni ga kriminalnega romana, ki bi ga ne prečital, dasi moji prijatelji zato vihačo nosove, pa se norčujejo iz mene, češ, kaj si pa šel v penzijo, ko tako rad čitaš in se naslajaš na kolportajnih policijskih in detektivskih romanih.

Nikar se zato ne čudite, da se zanimam tudi za ljubljansko policijo že leta in leta. Poznam vse, ki se počajo v Ljubljani s policijskim poslom, od najvišjih gospodov do tistih ubeglih začasnih ljubljanskih policijskih stražnikov, ki za 75 kron mesečno stražijo Ljubljano in seveda tudi ljubljanski rotovž, da ne odnese kdo iz njega tisto mizo, na kateri kujejo »oblastne« popravke. Vsaka oblast ima res oblast, da oblastno popravlja, kar pišejo neljubega o njej časopisi. To pravico ima tudi ljubljanska magistratna oblast, in sicer je ta pravica tako oblastna, da časniki ne sme niti besedice pristaviti oblastnemu popravku, ki ga pošlje kaka oblast.

Moji prijatelji policisti, ki jih poznam še iz svoje aktivne službe, pa tudi mlajši, s katerimi vsemi sem že pil bratovščino, so me ustavljali na cesti, me obiskovali doma, pa v gostinah, ko so napovedovali policijsko uro, so se jezili dne 27. aprila na vas, češ, kako to, da niste nič pristavili oblastnemu magistratnemu popravku. Lepo po vrsti povem, kaj so mi pripovedovali. Sicer znam, da zopet dobite oblasten popravek, a to nič ne dě. Zapišem le, kar so mi pripovedovali moji prijatelji. Povedal mi je stražnik kar imena šestih stražnikov, ki so delali 72 ur službo nepretrgoma, a ne le teh šest, tudi drugi so delali nepretrgoma 72 ur službo. Sklicuje se oblasten popravek na to, da po treh urah na ulici stražnik počiva na stražnici. Kot bivši policist sam dobro znam, da sem imel, kadar sem bil na vrsti, da počivam na stražnici, tiste tri ure več dela, kakor

pa na ulici. In moj prijatelj mi je povedal, da je zdaj ravno tako na rotovžu, kot je bilo takrat. Kakor nekdanj, tako mora tudi zdaj policist, ki naj bi počival, letati po uradih in opravljati službo slug, ki so od največjega ljubljanskega pirha do najmlajšega ravno tako preobloženi z delom in s službo, kakor policija, seveda izvzeti moramo enega, ki pa ne spada med nas borne policiste in sluge, marveč »smo mi«, to je najvišji magistratni oblastnik veržinka in pa njunin sluga. — Ko mi je to povedal, je pa hitro ukazal zapreti gostilno, jaz pa v kavarno na črnega in kibicirat biljardistom. Iz kavarne nas je prepodil stražnik, še provizoričen, dasi že služi šest let. Pa se je zopet jezil črez »Slovenca«, češ, kaj da prinaša oblastne popravke. »Popravek je fejš,« je rekel. »Resničen pa tudi. Faktične službe smo imeli 36 ur, pa prištejmo še 36 ur na stražnici, pa imamo 72 ur. Sploh pa kaj meni mar. Saj že iščem službo drugod. Ko jo dobim, pokazem figo rotovžu, kakor to delajo drugi tovariši, ki kar lepo po vrsti pridejo na rotovž v civilni obleki, uniformo pa prinesejo zavezano v culji. Za njimi pojdem. Mesečno mi plačajo 75 kron, s katerimi naj se pošten samec ob ljubljanski dragini preživi, zadnje čase nas pa še silijo, da moramo biti zavarovani glede na nezgode. Nezgodno zavarovanje naj bi vsaj plačali oblastni rotovski gospodje za nas, pa še tega ne store.« Salutira in gre naprej po svojih potih. Ko sem nato iz kavarne korakal spat, sem pa še marsikaj izvedel. Govoril sem namreč še z nekaterimi svojimi prijatelji policisti. Tako sem čul, da je nekdo pravil, da bodo že dobili tistega, ki je zatožil rotovž »Slovenca«, da je mobiliziral policijo in da bo pela šiba — pardon, disciplinarna tetka. Drugi mi je pripovedoval, kako se je prepovedalo policijskim stražnikom, da ne smejo biti bolni. Če se kdo javi bolnega, ga bosta preiskala dva zdravnika in če ne bosta oba potrdila bolezn: disciplinarna komisija. Tretji: »Počivam naj tiste tri ure, ko sem na stražnici. Na stražnici nas je bilo po razglaseni mobilizaciji 11 stražnikov, postelj pa le pet. Pet jih je ležalo, šesteri smo se pa potikali po klopih! Zakaj je tako malo postelj, razumemo; boje se, da ne odnese kdo z rotovža tiste telefonične sobane, v kateri celo oblastni magistratne oblasti zapuška spomin!« In drugi mi je pripovedoval, kakšne prijetnosti imajo stražniki ob prostih urah. Razven sablje ne sme na stražnici ničesar odložiti. Pripravljen mora vedno biti, da ga kam pošljejo. Stranke prihajajo, ki jim mora biti na razpolago. Bog ne daj, da si sezuje črevlje ali sleže bluzo, če je zasaden: pred zeleno mizočaka kazen. Tako se je počivalo tistih 36 ur! Na nagrade, ki so jih včasih dobivali stražniki za izredno službo, se je pozabilo. Več stražnikov mi je pa reklo: »Stražniki imajo pravico, da »fašejo« vsako leto dve čepici, šest parov rokovic, par novih črevljev, par prešiva (Vorschub) in par podplatov. Dobé pa: eno čepico, tri pare rokovic in 17 kron za črevlje.« Tako-le izgleda v resnici popravek, ki ga niste dobili 30. aprila. Prav, da ste posvetili nekoliko v razmere ljubljanske policije, dasi marsikomu to ni bilo všeč. Sicer pride tudi na to gotovo oblasten popravek, a nič ne dě, moji policijski prijatelji in pa jaz bomo že skrbeli za to, da bodo verjeli Ljubljančani »Slovenca«, ne pa oblastnemu »popravku«.

Društva.

— Katol. izobraževalno in podporno društvo v Domžalah vabi k majnikovi veselici, ki jo priredi v nedeljo, 2. majnika 1909 na prostorišču g. tesarskega mojstra Fr. Ravnikarja. Pri veselici sodeluje iz

lišču pri Berlinu. To pot je dovršil v 11 urah. — Parsevalov zrakoplov ima to prednost, da ga je možno izpraznjenega zložiti skupaj in s čolnikom in motorjem jred naložiti na dva voza. Pri velikanskem 126 m dolgem Zeppelinovem zrakoplovu je kaj takega nemogoče.

Največja težkoba pri sedanjem velikem zrakoplovu obstoji v tem, da je težko najti primeren prostor, kjer bi, četudi na ravnem polju, kaka poslopja, posamezno stoječa drevesa, brzojavni koli itd. ne ovirali izkrcanja.

Grof Zeppelin je svoj pri Kisleggu poskodovalni zrakoplov v kratkem popravil, mu pridodal od Renarda nasvetovane plavutaste horizontalne ploskve in se z njim 9. oktobra še istega leta 1906 dvignil zopet v zrak. Napravil je z njim daljšo pot 110 kilometrov v dveh in četrt urah in dosegel hitrico 14 m na sekundo.

Skoraj istočasno so tudi drugi narodi začeli sestavljati zrakoplove. Lebaudy je zboljšal svoje krnilo in na ta način dosegel bolj sigurno plovbo; vendar se je njegov zrakoplov vsled nepaznosti vojakov, ki so ga pripravljali za odhod, ponesrečil. Vihar je iztrgal vojakom zrakoplov iz rok in ga odnesel proti severju. Na Irskem so ga še opazovali, kako je plaval sam proti severo-zapadu in v daljini nad morjem izginil. Seveda so Francozi

takoj napravili nov zrakoplov, ki so ga imenovali »La Ville de Paris«.

Tudi Angleži niso hoteli zaostajati ter so napravili lasten zrakoplov, katerega so nadelj ponosno ime »Nulli secundus«. Toda ta zrakoplov se jim je tudi ponesrečil. Sploh se mora pripomniti, da Angleži pri svojem tekmovanju v zrakoplovstvu niso bili posebno srečni.

Še lepše uspehe je dosegel že imenovani major Parseval s svojim razmeroma manjšim zrakoplovom; bil je dolg 56 m in imel 10 m širine ter obsegal 5800 m³. Z njim je preplaval v 4 in tri četrt urah 200 kilometrov; plovil je s hitrico 12 metrov na sekundo.

Tudi Američani, Italijani in Španci niso hoteli zaostajati in so napravili več ali manj ugodne zrakoplove, večinoma po vzorcu Lebaudy-Parseval.

Leta 1908 je grof Zeppelin na Bodenskem jezeru dovršil nov zrakoplov. Glede oblike in velikosti je bil popolnoma sličen njegovemu prejšnjemu zrakoplovu; tudi motor je oddajal do 170 konjskih sil. Pripredil mu je razun navadnih horizontalnih in vertikalnih plavut tudi še premakljive ploskve, katere je poljubno nagibal na eno ali drugo stran in tako povzročeval, da se je zrakoplov vsled pritiska na zrak poljubno dvigal v višino ali spuščal v nižavo. Pripredil je na njem spalnico za šest oseb.

S tem zrakoplovom je dosegel hitrico 15 metrov na sekundo ter je zamogel kljubovati že precej hudemu vetru.

Dne 15. julija 1908 se je dvignil s svojega pristanišča na Bodenskem jezeru, plovil nad mestom Constanz v Schaffhausen in Basel in odtod proti severu na Strassburg. Od Strassburga je plovil na Mannheim in odtod proti zahodu na Stuttgart. Pri Echterdingenu mu je zmanjkovalo plina, in zaradi tega se je moral spustiti na zemljo. Ponoči je pa zrakoplov doletela huda nesreča. Bodisi da je bil zrakoplov premalo pritrtjen na zemljo, ali pa da stražniki niso dovolj pazili, hud vihar je zrakoplov odtrgal in ga zanesel med drevje bližnjega gozda, kjer se je zrakoplov popolnoma porušil.

Bil je to hud udarec za grofa Zeppelina, in hotel je vsled tega že vse zrakoplovstvo popolnoma opustiti, toda ljudstvo ga je vspehujujalo k novemu podjetju, nemški cesar Viljem sam ga je bodril, in prostovoljna subskripcija mu je v par mesecih podala okrog 4 milijone mark na razpolago. Zeppelin je sestavil nov zrakoplov, katerega je nemška vlada prevzela v svojo last.

S tem zrakoplovom je Zeppelin razun mnogih manjših izletov napravil daljši obhod čez Württembergsko in Bavarsko, se

spustil pri Monakovem na kopno in potem zopet nadaljeval svoj povratek k Bodenskemu jezeru.

Ako se kratko ozremo na te podatke, moramo priznati, da je zrakoplovstvo v poslednjem desetletju doseglo velikanske uspehe. S pomočjo razmeroma zelo lahkih in močnih motorjev je možno sedaj zagotoviti zrakoplovno brzino do 15 metrov in s tem nadvladati navadno nemirno ozračje. Hudemu viharju zrakoplov ne bo nikdar kos; saj še celo ptiči ne morejo kljubovati najhujšemu viharju. Ni pa misliti, da bi zrakoplovstvo moglo kdaj se tako razširiti, kakor druga prometna sredstva. Vzrok temu je razmeroma velikanska oblika zrakoplovov. Tudi bo ostalo zrakoplovstvo vedno več ali manj nevarno podjetje, katero je vremenskim neizodam vedno bolj izpostavljeno, kakor katerosibodi drugo prometno sredstvo. Najmanjša hiba pri motorju postane lahko zrakoplovu usodepolna. Istotako je zlasti izkrcavanje vedno nevarna stvar; kajti ni lahko najti v vsakem kraju primerne prostora, kjer bi nikaka poslopja, ali drevesa, ali brzojavni koli, ali kake druge naprave ne ovirale velikanskemu zrakoplovu približanja na zemljo.

posebne prilaznosti slavna domžalska godba. Začetek točno ob pol štirih popoldne. Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 60 h, stojišča 40 h. Čisti dohodek je namenjen »Društvenemu domu«. Spored: 1. T. Pichler: Mali korporal, korčnica, godba. 2. J. Laharnar: Naša pesem, mešani zbor. 3. Dr. B. Ipavec: Domovini, moški zbor. 4. V. Parma: Pozdrav Gorenjski, valček, godba. 5. F. S. Vilhar: Slovenec in Hrvat, moški zbor. 6. Jakob Aljaž: Slavček, mešani zbor. 7. K. Emeršič: Potpourri slovenskih pesmi, godba. 8. Kdo me bo pahnil s prestola? Igrokaz v treh dejanjih. — K obilni udeležbi vabi odbor.

— »Kmečka zveza« za tolminski okraj je imela 25. t. m. občni zbor pri Sv. Luciji. — Dr. Dermastia je govoril o novih postavah, ki se pripravljajo v korist kmečkemu stanu; o nalogah, ki jih ima K. Z. z ozirom na postavdajo. — Franc Kremžar je razložil na kratko načrt o kmečkem zavarovanju ter iz brošure, ki so jo liberalci izdali o tej stvari, dokazal, kako nevednost in zlobo kažejo posebno kranjski liberalci in goriški liberalni agrarci v tej zadevi. Vsi zborovalci so se soglasno izrekli za zavarovanje. Pač pa prosijo poslance, naj delujejo na to, da se načrt po možnosti izboljša. — Nato se je volil odbor. Izvoljeni so vsi stari odborniki. Ker prejšnji načelnik vrli g. Manfreda ni hotel sprejeti več svojega posla, je bil za načelnika izvoljen vneti naš somišljenik g. F. Fortunat.

— Slov. katol. izobraževalno društvo na Šenturški gori je stopilo v življenje. Šteje sedaj 60 udov, kar je častno število za ondote razmere. V društvenem domu se vrše predavanja, katera so mnogoštevilno obiskana. Da ima društvo bodočnost krasnega razvoja, je pokazala prva veselica ob obilni udeležbi v splošno zadovoljnost. Gotovo je, kar pesnik poje: V hribih se dela dan!

— Iz Horjulja. Lep je bil popoldan minule nedelje za naše kmetovalce. Živnorojska zadruga je imela svoj občni zbor. Udeležilo se ga je skoro 50 kmetov. Prišel je tudi mlekarški nadzornik Legvart, ki je predaval o umni živinoreji. Z veliko napetostjo in zanimanjem so sledili navzoči poljudnemu predavanju. Malo speko jih je, ko so slišali, da so samo minuli teden nad 20 vagonov mladih plemenjakov prepeljali s Tirolskega in Solnograškega v Bosno. Ko bi se bili Kranjci le nekaj let prej poprijeli umne živinoreje, ves ta denar, ki gre sedaj na sever, bi lahko pri nas ostal. Nato se je mirno izvršil občni zbor, nakar so šli kmetje z Legvartom na župniško dvorišče, da si ogledajo krasno mlado živino čiste simodolske pasmi. Lepe živali so ljudem jako ugajale, da bi si jih najraje na mestu kupili. Le tako naprej. Čez leto dnij bomo že imeli veliko glav živine čiste pasme in mnogo mešane. Res, zadruga je pokazala že zdaj po tako kratkem obstoju lepe uspehe. Le obžalovanja so vredni oni zaslepljenci, ki so tako navdušeno pristopili k zadrugi, sedaj ji pa hrbet obračajo, češ, saj nimam nobenega dobička od nje. Ni še dolgo, odkar je tudi mlekarška zadruga imela svoj občni zbor. Preteklo leto je prišlo včasih do 600 litrov mleka na dan; seveda včasih ga pa je tudi komaj polovico toliko. Ljudje še pač nimajo vpeljane umne živinoreje. Vendar pa je že veliko boljše, kot je bilo pred nekaterimi leti. Upamo, da se bo s pomočjo živinorojske zadruge še veliko zboljšalo. — V Horjulju

je priredila Marijna družba v zvezi s povci izobraževalnega društva veselico z igro »Nežika z Bleda«. Vse je prav dobro uspelo. Igra se je ponavljala z istim uspehom tudi na Belo nedeljo. Dvorana je bila polna gostov.

— Občni zbor družbe Leykam Josefthal je te dni odobril računski zaključek za minulo leto. Čisti dobiček je znašal leta 1908 558.961 K 10 h. Sklenilo se je, da se razdeli akcionarjem šestodstotna dividenda v znesku 960.000 K, 24 K na akcijo, 550.000 K se odpiše pri družbenih tvornicah, 10.448 K 5 h se pripiše rezervnemu zakladu, 43.597 K 73 h se izplača po statutarnih predpisih za tantieme, 28.262 K 22 h se pa pripiše na nov račun. V odbor sta bila zopet izvoljena Bernhard Popper in Karol Taussig, na novo pa baron pl. Morsey.

— Rečiška podružnica gasilnega društva na Bledu priredi prvo svojo tombolo z veselico in streljanjem divjega petelina dne 16. majnika na vrtu restavracije »Mangart«, na kar se posebno sosednja društva opozarjajo, da si svoje prireditve razdele.

Ij Društvo »Pripraviški dom«, ki si je postavilo nalogo, da ustanovi konvikt za gojence c. kr. učiteljske v Ljubljani, je imelo 25. t. m. svoj občni zbor za leto 1908. Tajnik in blagajnik, kanonik prof. Anton Kržič, je poročal o delovanju društva in o blaginjskem stanju. Delovanje je bilo dokaj živahno. Prištevši lansko čisto premoženje, je imelo društvo 73.241 kron 46 vinarjev dohodkov; stroški so znašali 289 K 13 vin. in čisto premoženje, ki je plodonosno naloženo, koncem leta 1908. 72.952 K 33 vin. Pregledništvo je našlo račune v popolnem redu. Zbor je izrekel blaginjsku zahvalo za trud. Nato je bil izvoljen sledeči odbor: načelnik prelat Andrej Kalan; namestnik ravnatelj učiteljske Anton Crnivec; tajnik in blagajnik kanonik prof. Anton Kržič; odborniki: profesor bogoslovja monsignor Ant. Zupančič, primarij dr. Vinko Gregorič, spiritual Alojzij Stroj, spovednik pri uršulinkah Mihael Kulavec; razsodniki: kanonik Josip Šiška, okrajni šolski nadzornik Anton Maier in katehet Josip Potokar; preglednika računov: profesor bogoslovja dr. Ivan Janežič in vadnični učitelj v pok. Franc Gerkman.

DNE 2. MAJNIKA IZLET NA KUREŠČEK.

Tretjo povelikonočno nedeljo, dne 2. majnika, je ob 10. uri veliki shod na Kureščku, župnije Izanske pri Mariji majnikovi Kraljici.

Ta dan prihite vse sosednje župnije iz Golega, Zelimelj, Turjaka, Roba in Škocijana običajno na goro. Z Iga gre pa obljubljena procesija radi potresa na Kurešček. Po svetem opraviilu so pete litanije Matere božje pri kapelici, kjer je običajno ves hrib poln udeležencev. Preskrbljeno je tudi za izletnike s svežim pivom in cvičkom pri krasnem razgledu na Dolenjsko, Gorenjsko in velik del Notranjske. Dne 2. majnika na Kurešček!

Po svetu.

Katoliško kmečko gibanje na Moravskem. Katoliška organizacija med moravskimi češkimi kmeti se vedno lepše razcvita. To pa seveda ni prav nič všeč svobodomiselnemu in socialno-demokratskemu tisku, ki pretaka bridke solze, kaj bo z liberalnimi agrarci, ako bo šlo še kaj časa tako dalje. Toliko veselejša pa je za prave, resnične prijatelje kmetov dejstvo, da je že vse kmečko prebivalstvo po moravskih nižavah v katoliškem taboru; 80 tisoč kmetov je organiziranih v češkem katoliškem kmečkem društvu. Ako bo gibanje v tej smeri raslo, je gotovo, da si katoliški kmetje pri prihodnjih volitvah pribore vse kmečke mandate, ki so sedaj še v rokah svobodomiselnih agrarcev.

Krščansko delavsko gibanje na Ruskem Poljskem jako lepo napreduje. V Varšavi je glavni sedež krščanske delavske organizacije in je ondi 30.000 organiziranih delavcev. Ondi izhaja tudi strankarsko glasilo »Poljski delavec«, in sicer se ga tiska v 20.000 izvodih. V Varšavi se dalje nahaja generalno tajništvo, knjižnica, blagajna za predjume delavcem in osrednji urad za pravno in zdravniško pomoč. Najvažnejše delo teh društev pa je osnova 672 konzumnih društev s 83.506 člani in letnim prometom 12.530 rubljev.

Svobodomiselnih sadovi. Na Moravskem v občini Zdar je bil misijon od 25. marca do 14. aprila. Tajnik napredne stranke, Kluzacek, in jurist Krupar sta šla na čelu oborožene tolpe pred župnišče in s klici »dol s farji!«, »pfuj misijonarjem!« obmetavala župnišče s kamenjem in opljuvala duhovnike. Glavarstvo je poslalo orožnike, ki so noč in dan med misijonom stražili župnišče. — Drug žalosten zgled so dali gimnazijci v Jičinu. Našuntani so sklenili vsi osmošolci, ki še niso prešli zakramenta sv. birme, da se ne dajo birmati, ker tega zakramenta ne potrebujejo. To so sadovi svobodomiselnih vzgoje. Učitelj Laube in učiteljica Kaderzabek sta postala »konnfessionlos«.

Povečanje New-Yorka. — Velikanski projekt. Iz New-Yorka poročajo: Mestni del Manhattan nameravajo podaljšati s tem, da zasujejo morje. Na ta način se potem pridruži Governors Island Manhattanu. Ako se ta projekt končno vresniči, potem postane obrežje mesta New-York za štiri in pol milje večje, kakor je sedaj. Tu bodo lahko stali najglobokejši parniki, kar bi bilo le v prid trgovini mesta. Mesto bi se podaljšalo naprej od sedanje South Ferry do Governors Islanda tako, da bi segalo skoraj do Bedloe Islanda, kjer stoji spomenik boginje svobode. Delo bi se izvršilo na ta način, da bi se izdelale cementne stene, med katere naj bi se potem vozil material, ki se nabere na onih krajih luke, katere je treba očistiti. Iz Governors Islanda bi se dalo potem napraviti mostove na Long Island in v New Jersey, tako da bi bila omogočena prometna zveza na vse strani.

Amerikanski denar nima sreče. Te dni sta prišli v Topusko poštni nakaznici za Julko Bačič in Milico Vojnovič, ki imata moža v Ameriki. Naslovljenki pa nista dobili denarja, skupaj 617 kron, ker ga je neznan lopov dvignil s pomočjo ponarejenega občinskega spričevala, da je opravičen denar sprejeti. Neznanec je preje ukradel občinski pečat. Zapri so nekega občinskega pisarja, ki so ga po morali zopet izpustili, ker se je pokazalo, da je nedolžen. O krivcu ni duha ne sluha.

Do kdaj bo še svet? Dr. Chamberlain, profesor na vseučilišču v Čikagi, trdi, da bo naš svet obstal še najmanj sto milijonov let.

Strašna ječa se nahaja v trdnjavi blizu Lizbone. Vse v tej ječi je urejeno tanadu nama, de um use iblanske vogle u soj pijanast ukršu u ulce puraunou, de na u za nekamer; ke je vnder namen iblanskeh žunirju, de Iblana kulkr mugoe zverizja in ji tku ta prau kšiht uhranja. In ta mrčina me ni preh spustu, de sm mu ublubu de um prec ke um mou cajt, pršou in tist vogu še bl vn zrinu, kor je biu zdej.

Na ta viža sva se puglihala in lest sm ja mahu naprej preke Dunisk cest in dol preke Figabirt, tu je preke tist hiš, ke s ja je gespud Knez zaslužu pr mok iz celskega nemškega »štinkmalna«. Glih ored Figabirtam sm pa naletu na gespuda Mulavrh in pr te prič sm se spounu, de sm brau u »Sluvence«, de je imenvan za varha dvorne zakladnce na Duni. Zatu sm stopu hitr h nemu in mu punulu roka: »Gratuliram, gespud Mulavrh, gratuliram!«

»Za kua m gratuliraš? Kua sm pa spet kej dobrga in pametnga naredu?« se je začudu gespud Mulavrh.

»Oh, dobrga in pametnga uni še nekol nisa nič naredi; ampak gratuliram jm zatu, ke sa imenvan za varha dvorne zakladnce na Duni.«

Jejdeta, kuku je gespud Mulavrh puškoču, ke je tu slišu. »Taka t um pa prpelu ukul ušes, de se t uja mežgani premešal!« m je reku in m iz roka nameru, de b me foknu pu gespud dohtar Stojcum recepte. Sevede jest na taka zahvala nism tou čakat, ke nism navajen kokr prauja, de b se pu dneu kar na cest iz bikam bodu; ampak sm hitu naprej in še nazaj nism pugledu preh, de sm pršou du Vod-

ko, da čim bolj muči jetnike, katerih je 400 do 500. Trdnjava ima pet nadstropij in je zidana tako, da gredo hodniki na vse strani, kakor prečke pri kolesu. Jetniške celice so ozke kakor grobovi, in v vsaki se nahaja krsta. Kaznenci ne smejo drug drugega videti v lice in ne smejo govoriti niti ene besedice. Malokateri nesrečni doživijo deset let te ječe, večina jih zblazni.

Zadružna sladkorna tovarna se snuje na Češkem, in sicer v mestu Plznju. Tovarna bo imela tudi svojo rafinerijo in bo osnovana na zadružnem temelju. Dobavo sladkorne pese ima tovarna že zasigurano.

Koliko jajec znese kokoš? Neki angleški kurjerec je po statistiki dognal, da znese kokoš tekom svojega življenja povprečno 300 do 500 jajec.

Zamenjena mrlič in morilec. Vsi časopisi so svoj čas prinesli vest, da je bil nemški tajnik poslaništva v Chile umorjen od sluge, ki je nato sežgal poslaniško palačo in pobegnil s 25.000 funti iz blagajne. Po zobovju sta pa sedaj dognala neki zobozdravnik in avstrijski trgovec, da je bil umorjen sluga in da je morilec tajnik sam bil. Tajnik je imel namreč skoraj vse zobe v zlatem plombirane, zobovje pod pogoriščem dobljenega mrliča je bilo popolnoma zdravo. Ubeglega tajnika Beckerta so res ulovili pet dni pozneje na meji, toda prej so »ga« že pokopali in »mu« govorili na grobu, ker so do zadnjega mislili, da je mrlič nesrečni tajnik.

Poljubil svojo mrtvo sestro in umrl. V Budimpešti je umrla hčerka obrtnika Schillerja. K pogrebu se je pripeljal tudi njen brat, ki je vojak v Veliki Kaniži. Brat je poljubil mrtvo sestro na usta. Po pogrebu se je odpeljal nazaj v Kanižo, kjer je nenadoma oboel in umrl. Zdravniki so konstatirali, da se je zastrupil z mrtvaškim strupom.

Pokopališče za pse in mačke. Iz Los Angeles, Cal., v Ameriki poročajo: Tukajšnje mesto je ustanovilo lepo, 20 akrov veliko pokopališče za pse in mačke. Dosedaj imajo taka pokopališča le še mesta New-York, Pariz in London.

Rezervista pičil gad. Korporal Geza Vassartie iz Požuna se je imel z drugimi rezervisti vred iz Trebinja vrniti domu. Toda tega ni dočakal, kajti par dni pred odhodom so dobili njegovi domači obvestilo, da ga je pičila kača in je vsled tega umrl.

Novel postav za gostilničarje v Ameriki. V glavnih točkah zahteva nova postava za državo Ohio sledeče: 1. Noben človek, ki ni ameriški državljan, ne sme voditi gostilne. 2. Kdor je bil kdaj obdolžen krive prisega, ne sme imeti gostilne. 3. Gostilničar ne sme prodajati mladotnim otrokom ali pijanim ljudem pijače. 4. V gostilni se ne sme igrati za denar. 5. Nobenih slabih žensk se ne sme imeti v poslopju, kjer se nahaja gostilna. 6. V gostilni ne sme biti razobešenih nikakih nespodobnih slik. Kdor se ne ravna po teh pravilih, bode za vedno izgubil gostilniško pravico.

Družbo žensk morilk so prijeli v Revladogi na Ruskem. Pri tej »organizaciji« je bilo dvajset žensk, ki so najprej pomorile svoje može, potem pa napadale potnike ter jih na grozen način pomorile.

Zakon proti napitnini. Ameriška država Washington je prva, ki je sprejela v svoj kazenski zakon tudi postavu proti napitnini, naj si jo že kdo da ali sprejme.

Boltatu Pepe.

Gespud redehter! Učeri sm biu pa pr svet Katarin, de sm prpravu piskre, koe in taka reputija, ke ja nucaja kuharce, če čja en pušten

Kusiu skumenderat. In peusk društu »Iblana« če mt pušten kusiu na svet Katarin, kamr u šla u nedela, če jm na u dž pot preteku, drgač raj gor na gre. In zatu sa pusl mene naprej gor, de usa ta reč prpravm in urihtam, de na u take kulubocje, kokr je bla na velk pundelk na Šmarn gor. No, mislem, de se »Iblana« na u mela nč za prtožt, za tu sm že jest puskrbou in de sm tud na dobra pijača gledu, se samu ud sebe zastop.

Ke sem se tku precej muhast prpelu u Iblana, je bla pa moja ta prva skrb, de s zberem za moja pot take ulce, ke tramvaj na voz, de me na puvozia, ke sm bl narodn štorklov. Zatu sm ja ubrau pu Kuludvorsk ulc dol preke ta starmo Tišlari. Ke ja prmaham du iblahtarja, me je začeu ta šlatat tam ukul želodca, če nešem iz saba več vina, kokr duvolen liter in ke ni

mogu tku natančn kunštatarat, kulk ga mam u želodce, m je tou pa že iz tista štanga ke ja ma za sode zmert, dregnt u goutanc. Tega mu, sevede, jest nism duvolu in nazadne mu ni družga čez usta, kokr de m je vrjev, ke sm ga naplahitou, de ga mam glih en ohtle mn kokr ceu liter pr seb. Prou rad m tega ni verjeu, zatu me je tku nazaupliu prašu, kuku je tu, de grem dons pu Kuludvorsk ulc in ne pu Dunisk cest, kokr punavad hodm, če sm res tku mal piu, kokr pravm. »Ja, veš, prjatu,« sm mu jest reku, sej pian nism, ampak douga hoja me je tku preuzela, de tku umahujem in zatu grem tud pu Kuludvorsk ulc, de se lohka hitr za zid primem, če b glih umagu in pa de me tramvaj na povuz.«

»O zavle tramvaja spa dons lolika brez skrbi, sej tramvaj dons nč na voz, ke tramvajari štrike delaja.« m je reku iblahtar in m tku fršimčet namežiknu, kokr že b tou rečt: ke uja tramvajari jejnial štrike delat, jh uma pa mi začel, ke sma še bl putrebn prbulška.

Ke sm tu zvedu, de tramvaj na voz, sm dubu pa prec kurajža in tou sm ja ubrat iz Kuludvorske ulce tam pu tist Špinarsk ulc na Duniska cesta. Ke sm biu pa le mal preveč nalužen, pa nism mogu prec tista šprajna zadet, ke ji prauja Špinarska ulca in tku sm prletu iz glava u tist vogu iz taka mučjo, de sm use zvezde vidu in še gespuda žepana na trone u sred. Tu se m pa ni nč kej prlegl, zatu sm začeu tam na tismo vogle tku rentat, de je pulcaj prletu in se začeu neki usajat

nad nama, de um use iblanske vogle u soj pijanast ukršu u ulce puraunou, de na u za nekamer; ke je vnder namen iblanskeh žunirju, de Iblana kulkr mugoe zverizja in ji tku ta prau kšiht uhranja. In ta mrčina me ni preh spustu, de sm mu ublubu de um prec ke um mou cajt, pršou in tist vogu še bl vn zrinu, kor je biu zdej.

Na ta viža sva se puglihala in lest sm ja mahu naprej preke Dunisk cest in dol preke Figabirt, tu je preke tist hiš, ke s ja je gespud Knez zaslužu pr mok iz celskega nemškega »štinkmalna«. Glih ored Figabirtam sm pa naletu na gespuda Mulavrh in pr te prič sm se spounu, de sm brau u »Sluvence«, de je imenvan za varha dvorne zakladnce na Duni. Zatu sm stopu hitr h nemu in mu punulu roka: »Gratuliram, gespud Mulavrh, gratuliram!«

»Za kua m gratuliraš? Kua sm pa spet kej dobrga in pametnga naredu?« se je začudu gespud Mulavrh.

»Oh, dobrga in pametnga uni še nekol nisa nič naredi; ampak gratuliram jm zatu, ke sa imenvan za varha dvorne zakladnce na Duni.«

Jejdeta, kuku je gespud Mulavrh puškoču, ke je tu slišu. »Taka t um pa prpelu ukul ušes, de se t uja mežgani premešal!« m je reku in m iz roka nameru, de b me foknu pu gespud dohtar Stojcum recepte. Sevede jest na taka zahvala nism tou čakat, ke nism navajen kokr prauja, de b se pu dneu kar na cest iz bikam bodu; ampak sm hitu naprej in še nazaj nism pugledu preh, de sm pršou du Vod-

nikuga trga, ker sa glih iblansk ognagasci iz obrkumandantam Daksam na špic iz flobertflintam pudgane pregajnal in strelal. Ke sm tu vidu, sm s mislu: vojska more bt, če ne iz Srbem, pa iz pudganam, in kri more tečt pr nas tku al pa tku, tu je dukaz, de greja za nas Sluvence slabi časi not.

Pr useh teh žalastneh cajteh sm se mogu pa unkat use glih smejat, ke sm brau ud Trebuškuga učeta, ke se je u Aljažuvem turme na Triglave tku najedu krajnskeh klubas, de sa mu bje urata prevozke in de ni mogu več vn iz turna. Pre en glih tku se je zgudl tud iblanskmo Degengit iz negaumu omnibusam. Degengi je pr hiš, ke se prau pr Malič, use veže zazidu in štacune iz vež naredu, u sojmou ajfre je pa na duriš soj omnibus pozabu. Zdej pa hod ket mačka ukul urele kaše ukul sojga omnibusa pu duriš in s glavab el, na kašna viža b spravu omnibus iz duriša. Puskusu je že, de b ga čez streha izuleku in ga je mou že za rajfenk na štrik prvezanga, al ke sa putegnil, se jm je pa rajfenk pudru; zdej pa prauja, de u hiša na en plat mal przignu in tku omnibus pud hiša skus putegnu. No, Degengi u že tu prava pugruntu, kokr ja useli, ta nar b pametn b pa še naredu, če b soj omnibus Balone za noga prvezu in Balon b mu ga u lift putegnu in pustavu pol ke, kamer b s Degengi želu. Sej iblansk Balon se d bulš vodet, kokr Cepelinu; puseben ked pridem jest ke, ga zna tku regirat, de mu nekol na fall.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Kdor daja ali kdor sprejema napitnino, bo strogo kaznovan.

Abstinenčno društvo v Peterburgu, ki ga vodi duhovnik Mistov, je sklenilo zgraditi za pijance — vsako leto pobere policija v Peterburgu 57.000 pijanih oseb na cesti — lep dom. Policaji bodo pijance vanj transportirali. Kakor hitro se bodo stregli, se jih bo poučilo, kako škodljiv je alkohol in se bo kolikormogoče zanje poskrbelo, če so v bedi.

Novo telovadno orodje. Dunajski telovadni učitelj Juriš je iznašel novo telovadno orodje, ki vsebuje vse prednosti droga, bradlje in konja. Nazval je je »Stützschwingel«.

Častnik morilec — pes rešitelj. Veleugledni grški dragonski poročnik Triphos se je oženil s hčerjo bivšega ruskega konzula v Atenah. Za doto je dobil 100.000 drahm, a kmalu je vse zaigral in se povrh silno zadolžil. Da bi mu ne bilo treba kvitirati, se je odločil k skrajnemu sredstvu, da pride zopet do denarja: sklenil je umoriti sestro svoje žene Kaliopo, o kateri je domneval, da je napravila oporoko njemu v prilog. Dogovoril se je s svojim kočijažem, kateri mu je bil dolžan precejšnjo vsoto denarja, in nekega dne izvalil svakinjo, da se je peljala z njim na izprehod. Med potjo jo je izvrstno zabaval in ko so prišli v bližino nekega studenta izven Aten, katerega si je že preje izbral, — je Triphos povabil svakinjo, da izstopita in si ogledata globino studenca. Kaliopa ni niti najmanj slutila nesreče ter sleila poročniku k vodnjaku. Tu pa jo pograbila s kočijažem in davita, nazadnje pa jo poročnik še s sabljo udari po glavi. Nato vržeta žrtev v 15 m globok vodnjak, ki je bil skoro suh, vržeta za njo nekaj kamnov in nazadnje zapreta vodnjak z velikim kamnom. Potem pobegneta. Toda pes Kaliopo najde sled svoje gospodinje in začne pred vodnjakom lajati in tuliti. To privabi še nekaj drugih psov in v bližini se nahajajoči pastirji so končno postali pozorni ter šli gledat, kaj imajo psi. Tako so našli nesrečno Kaliopo in jo potegnili iz vodnjaka. Dasi je bila težko ranjena, se je zdravnikom le posrečilo ohraniti ji življenje in tako je prišlo hudodelstvo na dan. Triphosa in njegovega kočijaža še niso našli.

Črna roka na delu. V New Yorku je zažgala črna roka, italijanska roparska družba, neko hišo, ker prebivalci niso hoteli plačati tisoč dolarjev. Osem oseb je zgorelo, med njimi pet otrok.

— Prašičji trg na Dunaju leta 1908. Na Dunaj se je pripeljalo v letu 1908 vsega skupaj 772.256 prašičev. Poprečna cena celega leta je pri opitanih prašičih padla za 3 do 7 vinarjev pri kilogramu, pri neopitanih pa je od 6 do 7 vinarjev poskočila. Pri prvih se je plačevalo poprečno 8-88 do 1-17 K, pri drugih 0-79 do 1-17 za kilogram.

Madžarska šolska ladja. V ponedeljek se je pri pomorskem uradu na Reki vršila konferenca, katere se je baviła z gradnjo šolske ladje za reško pomorsko akademijo. Sklenili so ogrski vladi predlagati, da se nemudoma zgradi jadralnica z 2000 do 3000 tonami vsebine.

Državni zbor.

Dunaj, 30. aprila.

Počitek v trgovinah.

Zbornica je danes končala razpravo o izpremembi § 96 obrtnega reda, ki v posameznih odstavkih določa počitek v trgovinah. Dočim § 96 a določa za tovarne 11 ur najdaljše dnevne delovne dobe, ustanavlja nova določba najkrajši počitek za uslužbenca v trgovinah. Vlada je predlagala za trgovine vsaj deseturni počitek, nasvetuje narodno-gospodarski odsek 11 in pol ure. Zbornica utegne pritrčiti predlogu, da morajo trgovski uslužbenci imeti vsaj 11 ur na dan nepretrganega počitka.

Za spedicije predlaga odsek isti počitek, za kočijaže pa 10 in pol ure. Opoludne morajo pomožni delavci imeti počitka vsaj eno uro; ako pa obedujejo izven hiše, pa poldrugo uro.

Trgovine in skladišča morajo biti zaprta od 8 ure zvečer do 5. jutraj; trgovine za živila smejo biti zvečer odprte do 9 ure. Deželna vlada pa sme v dogovoru z trgovsko zbornico in odbori dotičnih zadržati pomožnih zborov določiti, da se trgovine zvečer zapirajo tudi med 7. in 8. odnosno 9. uro, jutraj pa odpirajo pozneje, nego ob 5. uri. V teh trgovinah pa mora pomožne osebe imeti pripravljene sedeže. Te določbe veljajo tudi za konsumna društva in gospodarske zadruge. Vse druge predloge je večina v odseku zavrnila. Glasovanje o naštetih predlogih bo v ponedeljek popoldne.

Pogozdovanje Krasa.

Do konca leta 1906 je bilo pogozdenega Krasa na Kranjskem 2378 ha, na Goriškem 4143 ha, v tržaški okolici 869 ha, v Istri 1905 in v Dalmaciji 10.000 ha. Na pogozdenih parcelah pa lastniki ne smejo pasti živine in tudi sicer nimajo nobenega dohodka. Zato je gotovo krivično, da mo-

rajo posestniki od teh parcel plačevati davek in priklade. Na gozdarskih shodih je bila že večkrat sprožena misel, naj se nanovo pogozdena zemljišča vsaj 20 let davka prosta. Tudi v poslanski zbornici so bili že večkrat sproženi ti predlogi, ki pa niso prišli v razpravo. Posl. Zitnik in tovariši so v zadnji seji nasvetovali, naj se davčnemu odseku v posvetovanje odkaže predlog, da so vsa na Krasu pogozdena zemljišča davka prosta do 40 let.

Bosanska agrarna banka.

Čitatelji se še spominjajo, da je že pred meseci skupni finančni minister baron Burian hotel Mažarom nakloniti koncesijo za ustanovitev agrarne banke v Sarajevu. Ta vest je osupnila in ogorčila vse avstrijske kroge. Dne 10. sušca so dr. Šusteršič in tovariši vložili nujni predlog, naj vlada takoj stori vse potrebne korake, da vsaj v zadnjem trenutku prepreči privilegije takozvani bosanski agrarni banki. Ta predlog je dne 11. sušca dr. Šusteršič utemeljeval med vsestranskim pritiranjem. Finančni minister dr. vitez Bilinski je odgovarjal, da je avstrijska vlada že 23. grudnia minulega leta svarila barona Buriana, sklicujoč se na prva dva paragrafa zakona z dne 22. svečana 1880, ki varujeta za obe vladi enake pravice pri bosanski upravi. Fin. minister je obljubil, da hoče odločno varovati te avstrijske pravice. Dr. Šusteršiča predlog je tedaj obveljal soglasno.

Danes pa dunajski listi iznenadijo javnost s poročilom, da je maražarska privilegovana agrarna in komerčna banka za Bosno in Hercegovino že dobila najvišje dovoljenje in da prične poslovati že bodoči mesec. Ta vest je kakor bomba padla v zbornico. Poslanci se kar zgrajajo, ker avstrijska vlada ni preprečila mažarske nakane. Vladni krogi pa se izgovarjajo, da tudi niso vedeli, kaj snujejo za hrbotom mažarski zvižaji. Je pa tudi škandal, da je sploh mogoče kaj takega. Avstrija je žrtvovala največ denarja in krvi za osvojitve Bosne in Hercegovine, sedaj pa pride Mažar in se lepo usede v Sarajevu, kakor vrabec in proso. To je nepopisen moralen poraz avstrijske vlade. Ako je ta zanemarila svojo dolžnost, potem zasluži, da pride na zatožno klop. Ako pa se je zavratni rop izvršil brez njene vednosti, potem morajo avstrijski krogi storiti vse, da strmoglavijo barona Buriana in preprečijo oderuške nakane pomažarskih židov.

Dr. Šusteršič je v dogovoru z raznimi poslanci drugih strank danes posredoval, da je zbornica končala sejo že ob 3. uri in da se je ob 4. uri sešel bosanski odsek, v katerem mora vlada pojasniti ta dogodek.

Prihodnjo sejo ima državni zbor v ponedeljek ob 3. uri popoldne.

Aneksijski odsek.

Po predlogu dr. Šusteršiča se je končala zbornična seja ob 3. uri in ob 4. se je zbral aneksijski odsek. Sklenilo se je, zahtevati od vlade, naj pojasni, kako se je mogla sankcionirati agrarna banka za Bosno. Bilinski je čital razne spise, ki so se menjavali med našo in skupno vlado. Iz njih se je izprevidelo, da se je Burian Mažarom s svojo besedo zavezal, predno je mogla naša vlada kaj storiti. Namestu, da bi bila tega nespretnega moža spravila s pota, je iskala samo izhoda, kako bi se mogla braniti pred zbornico. Na njene prigovore je obljubil Aehrenthal, da se prvemu zasledanju bosanskega deželnega deželnega zbora predloži vprašanje, ali hoče sam izvesti odvezo kmetov. Do takrat tudi bosanska banka ne sme izvrševati svojega privilegija. To je pesek v oči. Banka je dobila koncesijo, izredne privilegije, dajala bo pod deželno garancijo do dve tretjine vrednosti hipotekna posojila, tiskovine, razne poizvedbe bodo zastoj. Preskrbela jih bo vlada. Kako naj bi bilo potem mogoče, da bi bosanski deželni zbor, v katerem imajo virilisti, begi in age ter mestni poslanci odločno večino nad kmečkimi zastopniki, mogel se upreti mažarski nakani? Naša vlada ni izvršila svoje dolžnosti. Včeraj sta govorila dr. Renner in Axmann. Poslednji je brez dvojbe v dogovoru z nemškimi strankami predlagal, naj se seja zaključi, do prihodnje seje naj pa vlada vse spise in potrebne statistike v tem vprašanju predloži državnemu zboru. Prihodnja seja bo v četrtek. Po naši sodbi se vlada iz te zagate ne more izkopati. Dnevi Bienertova kabineta so štetli.

Socialno-zavarovalni odsek

Je izvolil sledeče specialne poročevalce: poslanec Stanek: organizacija; posl. El-dersch: bolniško zavarovanje; posl. Jes-ser in Okuniewski za zavarovanje samostojnih invalidov in za starostno zavarovanje. Posl. Licht za invalidno in za starostno zavarovanje nesamostojnih delavcev, pl. Stransky za nezgodno zavarovanje, Kroy za zavarovanje železničarjev, posl. Schramek za zavarovanje rudarjev in poslanec Onciul za končna določila in oblasti.

Delegacije

bodo najbrže zborovale koncem septembra ali pa začetkom oktobra.

Ptuj.

Linhart, urednik »Štajerca« je nevarno zbolel, in sicer vsled prevelikega veselja nad zmago štajercijancev v okrajni zastop ptujski. Ko je ta mož, ki je eden najbolj strastnih Ornigovih delavcev, v gostilni Kosel, v kateri se je ravno nahajal, izvedel o izidu volitve, se je od prevelikega razburjenja in veselja zgrudil na tla nezavesten; morali so ga spraviti na dom, kjer sedaj bolega. Ne ve se še, ali ga je zadela kap.

Zalostno vlogo so igrali mnogi kmetje-veleposestniki pri volitvah v okrajni zastop dne 27. aprila: dali so se podkupiti, dobili so nekateri prašičke (z imeni pride-mo prihodnjič na dan), drugi, bolj vsi, so bili v hotelu Osterberger brezplačno pogosteni; nekatere so morali pripeljati na volišče, ker so se vsled preobile pijače nevarno gurali po ulicah.

Velika nevolja vlada v celem ptujskem okraju proti slovenskim liberalcem, ki so pokazali, da so popolnoma dogospodarili. Kolika sramota, da 30.000 Slovencev v ptujskem okraju tlačani največjemu sovražniku Slovencev, Ornigu in njegovi klikli. Liberalci niso imeli nikakšnega organizovane agitacije, zato je bil izid tako silno žalosten in poniževalen. Mlada in krepka S. K. Z. se bo morala z vso odločnostjo vreči zlasti na ptujski okraj.

Kako je Ornig lovil kmete, spričuje dejstvo, da jih je vodil po vseh mestnih napravah, n. pr. po kopališču, mestni žagi, pralnici itd. češ: glejte kaj sem že vse storil. Kmečkim volivcem je preskrbel fine vozove, da so se pripeljali na volišče. Grdo izdajalstvo se od Ptuja širi na vse strani; treba bo napeti vse moči, da se zatne vpliv Ptuja.

Znanost in umetnost.

VEČNA MOLITEV.

Izšla je pravkar toli zaželjena »Večna molitev« — molitvenik za častivce Sv. Rešnjega Telesa — v čisto novi obliki, namreč s tako povečanim tiskom, da bo pač tudi najkratkovidejši brez pripomočkov mogel odslej knjigo rabiti. Starejši, ki jim peša vid, bodo velike črke brali z lahkoto, mlajšim čestilec sv. Rešnjega Telesa pa bo tudi molitvenik v tej novi obliki prav, da si bodo ohranili vid zdrav, kar treba še posebno zaradi tega vpoštevati, ker se navadno molijo ure molitve zvečer in so cerkve somračne. Vsled velikega tiska je knjiga nekoliko narastla, vendar pa ni debelejša kot prejšnji natis, kajti papir je finejši in oblika še bolj prikupna kakor poprej. Ure molitve so tudi v novem natisu vse, sploh se ni glede na vsebino prav nič izpremenilo, pač pa se je novemu natisu nekaj dodelalo, kar ni imel doslej še noben slovenski molitvenik, namreč trpljenje našega Gospoda, pasjon. Vezava je lepa in trpežna — cena knjigi se v zlic velikanskim stroškom ni veliko zvišala, velja namreč vezana z rdečo obrezo 3 K. Dobile se bodo pozneje tudi finejše vezave; kdaj, to bomo naznanili. Naroči se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, katere je knjigo založila.

* **Mentor**. List za srednješolsko dijaštvo. Urejuje Anton Breznik. Vsebinska 8. številke: Domen Ottiljev: Sopotnik; Josip Logar: Pisma prijatelju; J. Samsa: Nov indoevropski jezik; Prof. Fr. Pen-gov: Ptice selivke; France Fr. Stelè: Po Donavi od Pešte do Belega grada; A. Breznik: O učenju srbo-hrvaščine (Dalje.); Andrej Uršič: Navod za šahovo igro (Dalje.). — Drobiž: Devica Orleanska; Brezverstvo in mir srca; Slavni romani-pisc Francis Marian Crawford; V šoli potapljavcev; Ali se je človek razvil iz opice? Lasje Egipčanov; Odgovori na vprašanje učenega šaljivca; Univerze v Evropi; Naravno in nadnaravno v izraelski zgodovini; Koliko je ljudi na Kitajskem?

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1906: Dravno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 6000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj

TRST-Barkovlje.

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
 Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller

Je splošno priznana kot izvrstno bol blažajoča in odlična mazilo pri prehladnih in vseh 80 v.; K 1-40 in K 2- se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povoda priljubljenega domačega sredstva, naj se izmisljejo le originalne etiketke v školjki s našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
 pri „starem levu“ v Pragi
 Elisabethgasse št. 8 nova.
 Dnevno razpoložljive. 257 48-1

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih se išče, da se popravijo motenja v telesnih funkcijah, katere je povzročil našin zimsko življenje; v ta namen opozarjamo na

MATTONI GISSHÜBLER

T. kislice zdravniki posebno priporočajo za popolno domače zdravljenje, zlasti pa tudi za predzdravljenje za toplote Karlovi vari, (Vl.) Marjine in Františkove kopeli. 38 19

Izvirke: Giesshübl Sauerbrunn, želez, postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastnerju in Peter Lessniku-Ljubljana. 114 52-49

Poglejte

kadar kupujete „KUNEROL“, da vam ne dajo pod podobnim ovitkom zavito rastlinsko mast. Ime „KUNEROL“ je razvidno na vsakem ovoju.

!POZOR!

ALOJZIJ ZMITKO

velika tovarna z električnim obratom za

GODBENO ORODJE

v LOUNECH kraljestvo - Češko - izdeluje vse vrste glasbil iz lesa in kovine. pišala za obhode (signale). Izvršitev in harmonija brez napake.

STROKOVNA OPRAVA

M 105 vseh godal in bobnov 26-1

Gostarski atelje Ceniki zastoj

V Ameriko in Kanado
 zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**

H 544 52 Bliznji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Slavonia 4. maja, Ultonia 18. maja, 1. junija 1909. Iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 8. maja, 29. maja 1909. Mauretania 24. aprila, 15. maja 1909.

Pojasnila in vožnje karte pri Andrej Odasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.

Zlat radnik za vsakega gostilničarja, kavarnarja in lastnika so naši novi

Piano Orchestrioni

godbo na lok, zvonilom, mandolino, Xylophonom

s težo, ki se zamo-rejo postaviti povsodi. Kraska godba in strokovna izvrsta jamčita za gotov dobitek. Električno-pneumatični Orchestrioni učinkom. — Električni glasovirji z mandolino, Xylophonom in godbo na lok. Govorila z zvoki in odmevom za gostilničarje in zabavnike. Znamka Tion-Tion. Ceniki brezplačno in poštino prosto. I. odlikovanja.

Tovarna International. Piano-Orkestrov

F. MACHINEK in sinovi

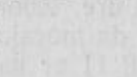
DUNAJ XVII. 5. Ortleibgasse Nr. 5.

Vzorna zaloga v Ljubljani

Josip Droll, Sodnijske ulice 3.

Velika zaloga raznih 2267
slovenskih plošč in gramofonov
ceniki od gramo-
fonov in plošč na
raspolago.

Fr. P. Zajec
urar in optikar
Ljubljana,
Stari trg, št. 28.

Zadružna šola.

Danes se je vršila izkušnja gojencev »Zadružne šole« v Ljubljani. Udeležili so se je deželni glavar pl. Suklje, vsi gg. deželni odborniki razun dr. Tavčarja, vladni referent za trgovske šole dr. Praxmarer (deželni predsednik baron Schwarz se je opravičil), dr. Krek in več drugih odličnikov. Navzoče je pozdravil gospod ravnatelj Remec, ki je nakratko orisal zgodovino, ustroj in razvoj »Zadružne šole«.

Vpisalo se je v »Zadružno šolo« 25 slušateljev, 3 so odšli pred sklepom v službo, 2 sta odšla iz neznanih vzrokov. Izkušnje se je udeležilo 18 gojencev.

9 jih je končalo »Zadružno šolo« z odliko, izdelali pa vsi. Odličnjaki so: Bačič Ljubo iz Dalmacije, Brezočnik Karol iz Sv. Lovrenca nad Mariborom, Čokl Leo iz Gor. Kostrivnice na Štajerskem, Hubat Josip iz Ljubljane, Jelenc Janez iz Velikih Lašč, Kristofič Karol iz Kamnika, Ličan Franc iz Bistrice pri Trnovem, Lušin Dominik iz Sodražice, Škerlep Franc iz Ježice. Ostali so Adamič Josip iz Trnovca, Dernovšek Francišek iz Zagorja, Drofenik Jernej s Štajerskega, Hrib Ivan iz Vipave, Miglantsch Engelbert iz Idrije, Ozebek Maks iz Poljan nad Loko, Pavšič Anton iz Ljubljane, Petrič Adolf iz Sodražice, Puntar Ivan iz Unca.

Profesorjem se je zahvalil in gojence pozdravil gospod deželni glavar pl. Suklje, ki jih je bodril k delu za ljudstvo in nato razdelil mednje izpričevala.

Ta lepi uspeh »Zadružne šole« je porok, da bo njen napredek vedno večji in višji in gotovo eden najvažnejših činitelev za gospodarsko in kulturno povzdigo našega ljudstva.

Ali se Italija loči od trozveze ali ne?

(Dopis iz Italije.)

To je zdaj poleg mladoturkov prvo evropsko vprašanje mednarodne politike: ali se Italija loči od Avstrije in Nemčije ter se prikloni Angliji ali ne?

Vprašanje je zdaj aktualno, ker sta se sestala 29. t. m. v Baji laški kralj Viktor Emanuel in debeli Ervard angleški. Ervard je šel snubit lepo Italijo.

Kakšen pomen ima ta sestanek?

Corriere della Sera,

ugledni milanski liberalno-konservativni list, izvaja v uvodnem članku, da imajo Italijani Angleško prav radi, vendar pa Anglija ni tako močna, da bi mogla Italiji za slučaj kakega konflikta ponuditi toliko sredstev, kakor jih moreta Nemčija in Avstrija. List spominja na znano dejstvo, da je Francija svojčas Angliji, ki je predlagala, naj se francosko-angleško-ruska ententa spremeni v pravo zvezo, odgovorila, da se more to storiti le, ako Anglija garantira, da bo v slučaju kakega konflikta izkrcala na nemško obal 600.000 vojakov. Tega pa Anglija ni vstanu. Nasprotno pa zamoreta Nemčija in Avstrija Italiji vedno uspešno pomagati, če bi ta prišla s Francijo v kak konflikt. Skratka, Lahom ne kaže polnih loncev, ki jih imajo pri trozvezi, zapustiti za problematično zvezo z Anglijo, ki nima vojakov in se — tako piše »Corriere« dobesedno — v slučaju kakega resnega konflikta vedno previdno umakne s pozorišča. Dokaz: zadnja balkanska kriza ...

Corriere d'Italia.

list, ki ima dobre zveze s Tittonijem, piše v uvodnem članku: Sestanek med italijanskim in angleškim kraljem nima namena zrušiti trozvezo. Italija bo, sledeč modri politiki Tittonijevi, ostala zvesta trozvezi, obenem paprijateljcatroentente. Da je to prava politika, kaže balkanska kriza, v kateri je Italija posredovala, da ni prišlo do konfliktov. Sestanek ima v prvi vrsti le ta namen: Garantirati spricho usodnih dogodkov v Turčiji laško posest v Eritreji, Somaliju in Benadirju, Italija pa se zaveže respektirati angleško posest v Egiptu in angleške aspiracije v Sudanu. Saj je bila Anglija tista, ki je Italijo leta 1884 pregovorila, da je zasedla Massauo.

Cirneni,

poslanec laškega parlamenta piše v »N. Fr. Pr.«, da se Italiji ne sme zameriti, če utrja svoje prijateljstvo z Anglijo. Ako bi namreč prišlo do vojske med trozvezo in troentento, bi Italija kakor Francija največ trpeli. Francijo bi zasedli Nemci, italijansko brodogeje pa uničila Anglija. Zato je edino pametno, da se Italija ne zameri Angliji. Kar se pa tiče trozveze, je najboljša garancija, da seohrani mir in zato ji bo Italija ostala zvesta, obenem pa posredovala, da ne nastanejo med njo in Anglijo nevarni konflikti.

Podobno pišejo tudi ostali listi razun odločno iredentovskih. Laški politiki so preveč razsodni, da bi se podali v kaka pustolovstva. Dokler bosta Avstrija in Nemčija vojaško tako močni kot sta zdaj, se Lahi ne bodo eksponirali.

RESOLUCIJE VSESLOVANSKEGA KONGRESA V PETERBURGU.

Listi poročajo, da je vseslovanski kongres v Peterburgu v svoji zadnji seji sklenil resolucije za ustanovitev osrednje zveze slovanskih društev, slovanske književne zaloge, vseslovanske banke, krožkov slovanskih jezikov, potujoče vseslovanske razstave, vseslovanske turistiške zveze in za potovanja v slovanske dežele. Prihodnji vseslovanski kongres se bo vršil v Belgradu.

Dnevne novice.

† O prvem majniku piše »Delavski List«, da bo takole izgledal: »V bodočnosti bo ta praznik dan, v katerem bodo delavci, premagani od dela, se zbrali okoli svojih ljubljanih; bil bo (!) to dan, ko bo oče objel sina in mu rekel: Da, sin moj, imel si in imaš prav, bil si pravičnejši od mene; danes nisem več tvoj oče, marveč tudi tvoj sodrug. To, bo tisti dan, ko bo žena rekla možu: Sedaj sem te razumela, moja duša je vsa s teboj, tvoj praznik prvega maja bo odslej tudi moj praznik.« Potem pa pravi: »Morda je še daleč do tega dneva.« Mi pa trdimo, da tako daleč, da sploh nikoli ne pride do tega. Kaj pa je toliko vzvišenega na socialnodemokratskem prvem maju, da bi mogla človeštvo prešinjati praznična čustva? Ali je to vstajenje, zmagaja življenja nad smrtjo, porok zemске sreče in nadzemske blaženosti, priča neumrjčnosti duše in nadvladja duhovnosti nad stvarnostjo? Ali je mar Božič, rojstvo Boga-človeka, odrešitelja ne samo iz grotne bede, marveč tudi od sužnosti greha in zla? Ali je pa to majnik, posvečen Kraljici nebes, vzoru neomadeževanega ženstva? Kaj je treba rdečega prvega majnika, ki naj pomeni »bratstvo in ljubezen«, ko pa je izvor prave ljubezni in bratstva le tisti, ki ga krščanstvo prav posebnost slavi v Velikem tednu, polnem tajnostne lepote, globoke liturgije in resnične prazničnosti? Ali ni On učil in dal edini mož, premagati tisto sebičnost in samoljublje, ki je izvor in korenina kapitalizmu? ... Socialnodemokratski prvi majnik pa je in bo ostal le praznik nekaterih, strankarska prireditve, ki ne povzdiga src; razredna manifestacija, ne pa vsesplošen praznik, namenjen siromaku in bogatini, visokim in nizkim, modrim in preprostim, objemajoč vse v resnični ljubezni, kakor jih pozna le krščanstvo. To nam priča ravno današnji dan, ko se bodo polnile cerkve in se bo dvigala k nebu molitev milijonov in milijonov k sveti Bogorodici, pravi kraljici majnika! V tem znamenju bodi slavljen prvi maj!

† Volitev župana v Cerknici. Iz Cerknice brzojavljajo: Danes je bil za cerkniškega župana izvoljen Iv. Lavrič. Tudi vsi deseti svetovavci so somišljeniki S. L. S. Županov namestnik je Iv. n. Ronko ml. Nasprotniki so oddali prazne listke.

† »Slomškova zveza«. Število članov naše zveze »Tovariš« ni prav navedel. Zaničljivo piše, da ima »Slomškova zveza« na Kranjskem, Štajerskem in Goriškem 160 »ljudij«. Resnica pa je, da ima zveza 160 članov-učiteljev samo na Kranjskem, ne ušteviš one na Štajerskem in Primorskem. In med temi 160terimi je marsikdo, ki duševno daleko odtehta liberalne ljudi pri Jelenčevi zvezi. Toliko v pojasnilo!

† Osebnosti. Za definitivnega profesorja na praškem konservatoriju je imenovan bivši učitelj ljubljanske »Glasbene Matice« g. Josip Prochaska.

† Zopet nemška žrtve. Celovški »Mir« poroča: Kako posurovela je nemškutarija po Koroškem, pove slučaj, ki se je zgodil 18. aprila v Treščah. Ubili so poštenega slovenskega mladeniča, in doganilo je, da so ubijalci iz vrst zagrizene nemškutarije, ki je šla iz Kostanjevca dne ponoči v Trešče, po kaj, bo pokazala sodnijska obravnava. Našla se je priča, ki je slišala pogovor kostanjevca »im freihheitlichen Lager stehende Jungmannschaft«, kakor jih hvali »Bauernzeitung«, na poti v Trešče, kjer naj pokaže svojo moč. To so pokazali na ta način, da so brez vsakega povoda napadli naše mirne slovenske fante, kateri so napravili izlet v tamošnjo gostilno in se tam kratkocasi na prav dostojen način, in ubili nadebudnega triindvajset let starega slovenskega mladeniča. Ves krvav je prosil mladenič pretepače: »Lepo vas prosim, pustite me, imam že dovolj!« a bili so ga to glavi naprej, da je obležal nezavesten ter po preteku 12 ur umrl. Orožniki so jih že izročili sodišču, da jih zadene roka pravice, in pričakujemo, da se bo sodišču posrečilo dognati krivce.

† Konferenca »Sodalitatis in honorem Sts. Cord. Jesu« za dekanijo ljubljanske okolice bode dne 5. maja 1909 ob 10. uri dopoldne v knezoškofijski palači.

† Zemljevid slovenskih dežel se bo letos tiskal; naklada 6000 izvodov. Cena za Matičarje mu bode 5 K, za nedruštvenike 6 K.

† Prememba posesti. Nekdanjo Isteničevo hišo, sedaj last gospe Žagar, je

kupil za svojo 8400 K g. Josip Vagnič, šolski sluga v Postojni.

† Prepovedana »Vesela vdova«. Opereto »Vesela vdova«, ki sramoti Črnogorce, je vlada v Trstu in Dubrovniku prepovedala predstavljati.

† Vojaški zdravniki. Cesar je ukazal, da dobi naslov in značaj štabnih zdravnikov večje število polkovnih zdravnikov, dasi niso popolnoma kvalificirani za štabne zdravnike.

† Libera na-nemške zveze.

Brežice. Shodi Kmečke zveze jutri v vranskem okraju. Nemci v Hrastniku so naznanili liberalni stranki, da glasujejo za njene kandidate. Pogoji še niso znani.

† Umrl je v Trzinu posestnik in trgovec g. Valentin Bajt.

† Nesreča na železnici. Na Savi je vlak povozil delavca Franceta Kukača ter mu zlomil desno nogo, roko pa težko poškodval. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

† Pohleven dežek je včeraj namočil tudi po tržaški okolici in v Istri. Bilo je že prav potrebno.

† Umrl je v Celovcu uradnik tiskarne sv. Jožefa g. Jožef Armič, star 47 let.

† Imenovan je za ritmojstra pri orožništvu nadporočnik Rudolf plem. Detela.

† Slovenščina je vendarle potrebna in celo pismena slovenščina. To misel je zastopal, kakor posnamemo iz poročila celovške trgovske zbornice, zborniški svetnik Franc Wirth, znani lesni trgovec iz Beljaka, ki si je navzlec svoji nacionalni zagrizenosti ohranil še nekaj masla v glavi. Govorilo se je namreč o trgovskih nadaljevalnih (večernih) šolah za vajence. Pri tej priliki se je svetnik in celovški trgovec Zier izkazal pravega sebičnega. Vajenci naj bi se temnanj kot mogoče učili, da bi jih trgovci lahko malo bolj izrabili doma, tako pa zamudi vajenec toliko časa za šolo. Češ, mi trgovci smo itak taki reveži! Seveda, celovški trgovci bi radi v vajencih imeli delavce brez plačila, drugega pa nič. Samo hajlati bi smeli, sicer pa čim neomikanejši, tem bolje. Wirth pa je pripomnil: »Znanje slovenščine je pač enkrat koroškim komijem neobhodno potrebno. In če se Nemci ne odločijo, da se učijo slovenskega jezika, bodo pač povsod Slovenci vajenci in pomočniki vzeli Nemcem službo. Radi tega je potrebno, da bi se v nadaljevalnih šolah poučevala tudi slovenščina, in sicer ne samo koroško narečje, ker to ne zadostuje; dandanes mora trgovski pomočnik že tudi malo pismene slovenščine razumeti in govoriti.« — Wirth je sicer s svojim predlogom propadel v zbornici, ker so bili vsi drugi, kot nacionalni prenapeteži, proti njemu, češ, da se potrebuje kvečjemu narečje slovensko. Za nas je pa to vendar zadoščanje. Ja, ja, diese Malefiz-Kraimerische Kunstsprache, die ein Kärntner gar nicht versteht!!

† Trojčki. Iz Sodražice se nam poroča, da je ondi 27. aprila povila žena Matevža Tanko tri zdrave in čvrste dečke. Tročkov v tej župniji ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Pred osmimi leti je imenovana žena osrečila svojega moža z dvojčki moškega spola.

† Divji petelin. Z Janč se nam poroča: Divjih petelinov je padlo letos že osem. Koliko jih je pa lovcev tudi odkurilo, ostane prikrto. Ta tič, kralj gozdne perutnine, se je tako namnožil, da jih dosti najemnikov lova pač lahko nekoliko več postreli, kakor sicer.

† Kostanj. Z Janč se nam piše: Pretekli teden je kopal po janškem griču neki mož iz Hrenovic na Notranjskem konstanjeve divjake. Nakopal jih je celi voz. Pravil je, da jih je pred 18 leti tudi tukaj mnogo nakopal, jih posadil v svojem kraju, ki so vzrastli sedaj že v velika drevesa, ki donajajo že mnogo okusnega sadja. Prav je, le pridite po janške kostanje, ker je sploh znano, da je janški kostanj posebno dobrega okusa.

† Znižane cene za vstop v svetovno-znano Postojnsko jamo. Z ozirom na veliko vrednost, katero ina obisk svetovno-znane Postojnske jame za učečo se mladino in glede na navadno majhna gnotna sredstva, s katerimi razpolaga mladina na izletih, je sklenila jamska komisija za visokošolce, srednješolske dijake in ljudskošolske učence v času od 1. majnika do 15. oktobra vsaki dan ob pol 11. uri dopoldne ter binkoštni ponedeljek in 15. avgusta ob 3. uri popoldne za obisk pri električni razsvetljavi znižati vstopnino v jamo. Vsak visokošolec, srednješolec ali ljudskošolski učenec sme obiskati jamo v času od 1. majnika do 15. oktobra vsaki dan ob pol 11. uri dopoldne proti vstopnini 2 K, binkoštni ponedeljek in 15. avgusta popoldne ob 3. uri pa proti vstopnini 1 K. To znižanje vstopnine velja pa samo za one visokošolce, srednješolce in učence, kateri se izkažejo kot taki s potrdilom od rektorata, šolskega ravnateljstva ali šolskega vodstva, ali pa če pokažejo šolsko izpričevalo. Ako prijavijo šolska vodstva korporativne obiske, tedaj je jamska komisija pripravljena in sicer vsak čas v

letu, podeliti še nadaljne olajšave. Jamska komisija je tudi vsaki čas rada pripravljena dovoliti posebno znižane cene društvom ali večjim družbam, ki nameravajo korporativno posetiti Postojnsko jamo.

† Hrvat gost svetega očeta. Te dni je papež Pij X. sprejel odvetnika Dujana pl. Rendiča iz Splita. Sveti oče je spoznal v Rendiču svojega součence in prijatelja iz Padue ter ga je objel in poljubil. Nazadnje ga je povabil, da ostane kot papežev gost v Rimu.

† Glad v Dalmaciji. Iz Zadra poročajo, da je na otoku Pagu vsled nedostatka krme poginilo 15.000 ovac.

† Kanal Donava-Solun. »Yldiz« poroča, da se je ustanovila velika ameriška družba, ki bo zgradila kanal med Donavo po porečju Morave in Vardarja do Soluna. Družbi je pristopila »American Engineering Company«. Kanal bo dolg 382 milj in bo stal 65 do 70 milijonov dolarjev. Pogajanja med družbo in srbsko ter turško vlado so se že pričela. Prihodnje leto prično z delom, ki bo trajalo 6 let. Ako se načrt uresniči, bo za trgovino velikanskega pomena. Pot med osrednjo Evropo in sredozemskim morjem se na ta način skreči za 1600 milj. Pri tem pa treba upoštevati, da je sedanja vodna pot po Donavi zaradi železnih vrat zelo težavna, vožnja po vedno vihnem Crnem morju pa silno nevarna. Načrt za ta velikanski kanal je zasnoval profesor belgrajskega vseučilišča Lazarović.

† Slovensko planinsko društvo nazenja, da prodaja gospod Vaso Petričič, veletržec v Ljubljani, jako dobro čistilo za čevlje po imenu »Zlatorog« v korist Slov. planinskega društva in da je od prve pošiljave tega čistila Slovenskemu planinskemu društvu že naklonil znesek 25 kron. Nujno je torej priporočati, da se slovensko občinstvo prav pridno tega dobrega čistila poslužuje in s tem nakloni Slovenskemu planinskemu društvu nov vir dohodkov.

† Prepovedan misijon. Iz Krašnje nam poročajo: V Krašnji je bil oznanjen sveti misijon za dne 29. aprila do 6. maja. Bilo je že vse pripravljeno, gospodje misijonarji jezuitje bi imeli priti iz Ljubljane že v sredo, dne 28. aprila, popoldne v Krašnjo, ljudje so se sv. misijona silno veselili in komaj so ga pričakovali. Toda v sredo opoldne pride iz Kamnika od c. kr. okrajnega glavarstva prepoved svetega misijona, da se napovedane dni sv. misijon v Krašnji ne sme obhajati, ker je v sosednjih občinah na Češnjicah in v Zlatopolju razširjena bolezen škrlatica. Čudno pa je, da je ravno za misijone škrlatica nevarna. V torek, dne 27. aprila, se je pa v Lukovici vršil eden največjih letnih sejmov, bilo je zbranega ljudstva na tisoče iz vseh strani, posebno še iz občin Češnjice in Zlatopolje, vendar pa na sejm škrlatica ni bila nevarna, ker so jo menda z vinom in šnopsom preganjali. — Tako se sedaj nič ne ve, kdaj se bo neusmiljeni škrlatici zljubilo oddaljiti od meje krašnjiške župnije, da nam bo privolila obhajati sveti misijon.

† Aneksija Bosne. Pripravil si je bil ugodno domače ognjišče v Trstu. Izbral si je tudi tovaršico in našel jo v osebi lepe Giovannine. Imela sta lepo stanovanje in pekarno. Godilo se jim je jako dobro. Kar počel glas o aneksiji Bosne. Gospod Komar je poklican v Dalmacijo na »14-dnevno orožno vajo«, ki pa se je raztegnila vsled veselil na večmesečno. Lepa Giovannina je od začetka žalovala po soprogu, a ker je menda mislila, da ga bo v Bosni konec ... odgovarjala mu ni več na pisma, — prodala vse vrednosti na stanovanju in v pekariji, velikodušno zaprla dobro s ključki izpraznjeno domače ognjišče in pekarijo in izginila kakor kafa z — novim ljubimcem. Sedaj pa čudite se, če bo Komar (sedaj Comar) Aehrenthalov najhujši sovražnik, ko ne najde ob povratku v Trst ne žene in ne kruha! — Bo li dobil kako odškodnino?

Štajerske novice.

† Pot samostojnosti je nastopil neki Kolarič v ormoškem okraju, da dela ondi zgago. Narodna stranka je uvidela, da nima v ormoškem okraju nič pristašev, zato je svojega Zadravca odstavila in na njegovo mesto postavila kot samostojnega kandidata nekega Kolariča. Ta čin Narodne Stranke še naj ravno bolj vzbudi naše pristaše in agitatorje, da bodo s tem večjo vneto delali za naše kandidate, ki so: za splošno skupino dr. Korošec, za kmečko skupino Meško in Ozmec. Naj postavi N. St. že potem, kakor hoče, neodvisne kandidate, ji vse to ribarenje ne bo celo nič koristilo. Mladeniči, možje! Na delo za naše kandidate.

† Malo časa imamo do volitev. Nasprotniki delajo grozničavo, z dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi. Zato naj tudi pristaši in agitatorji K. Z. ne izgubljajo časa, ampak vsako minuto vestno porabijo v agitacijske svrhe. Posebno naj se povsod skrbijo, da bo dne 7. maja šlo vse na volišče. Kandidata K. Z. sta za ta dan

Pišek in dr. Korošec. Naša zmaga v splošni skupini mora biti sijajna. Živeli za vedni volivci, K. Z. in nje kandidati!

Š Brinjec se ponuja za kandidata po Savinjski dolini. Naši somišljeniki se bodo pobrigali, da bo dne 7. maja z veliko večino izvoljen kandidat K. Z. Franc Pišek, državni poslanec, Orehovavos.

Š Kandidat Zemljič priredi prihodnjo nedeljo shode v St. Ilju, Kamnici in Rušah, kjer hoče begati kmečke volivce. Upamo, da ako se bodo teh shodov udeležili tudi naši somišljeniki, bo slišal kandidat marsikatero, njegovemu nedostojnemu čiju primerno besedo, kar mu naj služi v pouk.

Š Sokol proti Sokolu. Kandidat za celjsko mestno skupino Woschnagg Hans je bil nekdaš ud mozirskega »Sokola«. Hans to taj. Na shodu v Laškem trgu je bojda pokazal listino, na kateri mu izjavlja mozirski »Sokol«, da Hans ni bil ud »Sokola«. Besedo ima mozirski »Sokol«, da nam pove, kaj je s to listino. Nam se zdi neverjetno, da bi imel Hans kako tako listino; in če jo ima, kako jo je dobil. Stvar je vsekakor tudi zanimiva za protikandidata dr. Gvido Serneca, ki je tudi Sokol. Na vsak način zadeva vsaj enega Sokola jako kompromitira, in ta bo najbrž Sokol Hans sam. Zakaj med mozirskimi Sokoli pač ne bo kukavice, ki bi pomagal Hansu na tak način, in dr. Sernecu taki Sokoli tudi ne bi storili usluge. Vederemo!

Š Celjska »Deutsche Wacht« — in veda. Ta protestantski listič je v zadnjem času postal zopet srborit. Tuintam pri naša napade na katoliške naredbe. Do tični skribifaks se je sicer z vodo skregal, pa to ga nič ne moti, da ne bi udriljal po Rimu. V zadnji številki se je hotel poslužiti dr. Döllingerja za napade proti Rimu ter citira njegovo predavanje proti Rimu s pristavkom: »Soweit der grosse katholische Theologe Ignaz von Döllinger, Stiftsprobst in München.« Pri tem se mu je pa pripetila samo ta nesreča, da teh napadov proti Rimu ni govoril Döllinger kot katoličan in prošt monakovski. To predavanje je namreč imel 29. julija 1882; a 14. aprila 1871 že se je ločil od katoliške cerkve, postal duhovni povzročitelj starokatoliške cerkve ter umrl kot odpadnik l. 1890. Leta 1882 je torej govoril kot odpadnik, pa ne kot katoliški prošt. Da kot tak ne bo poklonov delal Rimu, je za vsakega tepca jasno, samo za teologa celjskega protestantskega lista ne. Sicer pa »vahtarca« naj neha s takimi neumnimi ali brezstidnimi napadi, sicer bomo tudi mi ubrali proti celjskim protestantom druge strune.

Š Nemškutarski kandidatje. Ptujski »Štajerci« proglašajo naslednje nemškutarske kandidate: I. za sodnijske okraja Ptuj-Ormož: Jožef Ornig, veleposestnik v Ptuj in Johann Visenjak, veleposestnik v Slomih. II. za sodnijske okraja Slov. Bistrica-Konjice: Ludovik Kresnik, posestnik v Črešnjevca. III. za sodnijske okraja Maribor-Sv. Lenart, Gornja Radgona-Ljutomer: Franc Senekowitsch, posestnik v Leitersbergu in Dominik Koser, veleposestnik v Spodnji Gasteriji. IV. za sodnijske okraje Slovenji Gradec-Mahrenberg-Šoštanj: Anton Kalischinig, veleposestnik in gostilničar v Breznu (Fresen).

Š Cestitamo liberalnim štajerskim Slovincem, da imajo list, ki verjame celjski »Deutsche Wacht« in kot verodostojne ponatiskuje laži iz te celiske kloake. Ta list, ki je v taki zvezi s celjsko »Deutsche Wacht«, je celjski »Narodni Dnevnik«. Ta dva lista skupno napadeta dr. Pegana in sta skupno v ravno taki čedni zvezi, kot so bili svoj čas kranjski liberalci s smrdljivimi Vsenemci. To je pač značilna zveza, pa na jako slabih nogah, ker je z resnico ravno tako skregana, kot je bil z resnico skregan njen kranjski vzor. Naj torej štajerski Slovinci to novo »slovensko«-nemško liberalno zvezo ravno tako zapode, kot smo jo kranjski Slovinci!

Š Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev zboruje letos 15., 16. in 17. avgusta v Mariboru.

Š Uničujočo sodbo o liberalcih je izrekel liberalni poslanec Roblek na shodu v Polzeli. Rekel je, da je v liberalnih vrstah le malo značajev.

Š Prestavljeni so č. gg. kaplani: Lovrec Andrej iz Hoč k Sv. Juriju na Ščavnici; Josip Krajnc iz Sv. Petra niže Maribora v Hoče; Martin Tomažič iz Črešnjevca k Sv. Petru niže Maribora; Anton Trinkaš v Remšnika na Črešnjevca.

Š Veliko izzivalno slavnost nameravajo prirediti vsenemški buršaki o Binkošti v Celju. Ker ti gospodje zelo radi pomnožujejo furtim vsenemško imetje iz tujih žepov (glej Ptuj!) in se radi spozabijo v svoji kulturnosti tako daleč, da pobližajo tujja okna, opozarjamo že danes državno pravdnistvo in politične oblasti na te tiče.

Š G. kaplan Martin Gaberc ostane na svojem mestu v Rajhenburgu.

Ljubljanske novice.

Ij Ljubljanska krščansko-socialna politična organizacija priredi v nedeljo, dne 2. majnika, ob poldesetih dopoldne v dvorani S. K. S. Z., Frančiškanske ulice, shod. Poroča dež. odbornik prof. dr. E. Jarc. Spored: Zadnje občinske volitve in takтика narodno-napredne stranke. K obilni udeležbi vabijo sklicatelji.

Ij Javna predavanja S. K. S. Z. Zadnjič v tej sezoni smo se sinoči zbrali v veliki dvorani »Uniona« k rednemu predavanju naše vrle »Zveze«. Imeli smo si ogledati orjaka mest — London. Naše zanimanje za predavanje je bilo res veliko, in to po vsej pravici; saj se v Londonu stekajo vse gospodarske in politične niti vsega sveta, tu jih zavozljavajo in odvozljavajo, kakor je njim prav — čeprav se jim seveda vselej ne posreči. Pa tudi v zgodovinskem oziru je mesto zanimivo. Kar pa nas je še posebno vleklo, je bilo to, da nam je imel London razkazati gospod dr. Lampe, ki ni le izvršten poznavalec gospodarskih, političnih, zgodovinskih in umetniških ved in razmer, marveč tudi ljubeznjiv pripovedovalec. Najprvo nam je gospod predavatelj v primerah in številkah predložil ogromnost angleške prestolnice. Potem pa nas je postavil ob krasnih »skioptičnih« slikah naravnost v središče Londona — City, in sicer pred cerkev sv. Pavla, katere kupola in zvonika se dvigajo visoko nad ostala poslopja. Ko smo si to ogromno stavbo dobro ogledali in si jo zapomnili, odšli smo po mestu dalje, in cerkev sv. Pavla nam je izredno služila za orientacijo — kadar smo zagledali njeno kupolo, smo vedeli, kje smo, kako leži cesta ali stavba, ki smo si jo ravno ogledovali. Gospod dr. Lampe nam je razkazal in razložil silni promet na ulicah, pokazal palačo Lord Mayorja, to je velikega župana, mestno hišo, mestno čitalnico, glavno pošto, westminster-sko opatijo, parlament, glasoviti Tower, angleško banko, borzo, razne kraljeve palače, eno izmed velikih bolnišnic, stare londonske hiše, Hyde park, promet na Themsi, več velikanskih mostov, potem različno vojaštvo in nazadnje slavnostni sprejod ob 50letnici vladanja kraljice Viktorije. Ob teh in drugih slikah nam je gospod doktor razlagal verske, gospodarske, politične, zgodovinske, varnostne, dobrotelne, vojaške in druge razmere, naprave in dogodke ter nam prav imenitno naslikal značaj praktičnega Angleža. Poslušali smo in gledali, in vedno nove zanimivosti so se nam odpirale, vedno bolj smo spoznavali znameniti angleški narod, ki ima toliko posebnosti, izmed katerih je njegovo svobodoljublje, ki mu je že pred stoletji pokazalo pot do ustavnega državnega življenja, ena najlepših. Toda — čas hiti, a London je ogromen! Nismo se radi ločili od gospoda predavatelja, saj smo vedeli, da bi nam g. predavatelj še marsikaj zanimivega povedal. No, pa saj nas je potolažil s tem, da nas je za jesen zopet povabil na skupno potovanje. Mi pridemo gotovo vsi, pa še drugih pripeljemo s sabo, da bo naša vrla S. K. S. Z. res zbirališče vsega poštenega ljubljanskega občinstva, naša ljudska univerza! Gospodu dr. Lampetu pa ključemo: Prav lepa hvala in na svidenje v jeseni!

Ij Občinska seja, ki je bila danes ob 11. napovedana, se je ob 12. odpovedala. Na galeriji je bilo zbranih veliko članov liberalne delavske organizacije, na čelu jim dr. Žerjav, ki so pripovedovali, da bo ljubljanski občinski svet danes izjavil svoje odločno mnenje o upravi ljubljanske električne železnice in da je pripravilo več občinskih svetnikov nujne predloge za sekvstracijo električne železnice. A varali so se. Seje ni bilo, ne vemo, zakaj, menda je tisti, ki jo je sklical, zamenjal 1. majnik s 1. ali pa z zadnjim aprilom.

Ij Stavka uslužbenecv električne cestne železnice v Ljubljani traja, dasi ravno ne popolnoma, še vedno dalje. Včeraj opoldne ob 1 uri 30 minut sta pričela voziti dva voza v spremstvu vsak voz dveh policajev. Danes vozijo že trije vozovi istotako v spremstvu. Danes sta došla dva gospoda od dunajske direkcije, ki vodita, oziroma se hočeta pogajati s stavkajočimi. Pogajanja se vrše na magistratu. Drugače je vse popolnoma mirno. Upanje pa je vseeno, da stavkajoči vsaj nekoliko dosežejo v svojih zahtevah. Vendar se govori, da prične jutri že več vozov voziti. Ljubljansko občinstvo je napram stavki popolnoma mirno in skoro se ne opazi, da je stavka.

Ij Magistratovce silno jezi, da so imeli vkljub največjemu priganjanju tako pičlo udeležbo pri občinskih volitvah. Naravnost predržno pa je, da se upajo volivce napadati javno, zakaj niso opravili svoje državljanske dolžnosti, ko so bili opozorjeni, da naj pridejo k volitvi. Gospod, ki si upa to bedarjiti ziniti, bi moral pač vedeti, kaj je dolžnost in kaj pravica. Dolžnosti pač nimamo, da bi morali zaupati ljudem, kakoršne nam rotovška gospoda vsiljuje. Glede volitve se ne damo komandirati in naj pride zraven še tako siten

svetnik. Vidi se, gospoda, da vas je strah, ker izgubljate zaupanje.

Ij Lepe obljube in tolažbo je dajal Krakovcem dr. Tavčar na volivnem shodu pri Sokliču, ko jim je obetal, da se bo delala šola na Prulah, kamor bodo lahko pošiljali svoje otroke. No, tega so Krakovci lahko veselili (?), nekoliko manj pa menda Tavčar sam, ki ni pomislil, da imajo Krakovci sedaj šolo za voglom, potem pa bi otroci dobro četrt ure morali hoditi na Prule. — No, šola na Prulah se je pač delala v silni naglici ravno pred volitvami, ker gospodje vedo, da bi sedaj že ne držal in vlekel sam most, ki ga že toliko let stavijo čez Ljubljanico.

Ij Nevarno mesto ob južni železnici je posebno na križišču te železnice in pa Kolizejskih ulic. Odkar je za dirkališčem nekaj prater in v tem tudi obsežnejša restavracija, postal je promet na omenjenem križišču neverjetno močan. Včeraj na večer okrog 6. ure vozil je ondi brzovlak v smeri proti Trstu, par minut za njim pa je po drugi progi v smeri proti Ljubljani vozil tovorni vlak. V medčasu vrel so ljudje, posebno pa otroci, čez progo, dasi so bile zavore zaprte. Očividno je hodilo ljudstvo čez progo in lazilo pod zavorami, ker ni pričakovalo tovrnega vlaka. Bili so že včeraj kritični trenotki, ko se je nepričakovano prikazal tovorni vlak. Da se zabrani nesreča na omenjenem mestu železniške proge, trebalo bi samo napraviti pod zavorami viseče omrežje, ki bi onemogočalo lahek dostop na progo, dokler so zavore zaprte. Južna železnica naj bi vpoštevala ta opomin, saj bi ji gotovo ne bilo ljubo, če bi se dogajale nesreče na mestih, kjer jih je tako lahko zabraniti.

Ij Gost iz Amerike prišel po naše domače pridelke. Iz Amerike je prišel pred kratkim vinski in likerski trgovec s svojo soprogo, gosp. J. B. Sattler (bivališče Duluth, mesto Minnesota) v Ljubljano in se nastanil v Grand hotel »Union«. Podal se je kupčijsko v Metliko k gosp. Ivanu Trampušu in nakupil pri njem in v okolici 40.000 litrov brinjevca, slivovca in tropinjevca. Nakupiti je hotel še več, pa mu je med potjo obolela soproga, zato se je moral vrniti nazaj in odšel v Karlove vane in od tam zopet nazaj v Ameriko.

Ij Nove, samoslovenske ulične table še niso vse nabite, pač pa so dobile nove tablice hiše na Opekarski cesti, Rožnih ulicah, Sv. Petra cesti, Sv. Florijana ulicah, na Starem in Mestnem trgu, Poljanski cesti in Karlovski cesti. Mesto prejšnjega označenja »ulice«, se rabi sedaj povsod »ulica« (torej: Rožna ulica, Prešernova ulica itd.). To tudi v nemških spisih, in sicer samo slovenska označenja!

Ij Plinova ulična razsvetljava. To pomlad so pričeli monterji z drugo polovico instalacije in montiranja kandelabrov. Izvršilo se je ta mesec delo v Slomškovi in Šelenburgovi ulici in do polovice na Dunajski cesti. Tudi po Vegovih ulicah in Valvazorjevem trgu je razsvetljava že napeljana. To poletje ima zgotoviti se 378 svetilk. — Pot na grad iz Študentovske ulice gredoč je »na Ovinkih« s petimi električnimi žarnicami razsvetljena.

Ij Bolniško podporno društvo čevljarjev v Ljubljani razpisuje v proslavo 30-letnice omenjenega društva tri ustanove za udove umrlih članov po 20 K. Vdove naj blagovolijo prošnje vložiti do 27. t. m. na predsedstvo: Alojzij Erjavec, Črevljarske ulice št. 4.

Ij Nepoštena postrežnica. Pri zasebnici Uršuli Jamnikovi je na Starem trgu št. 11 stanovala od 10. avgusta l. l. 36-letna postrežnica Franciška Dimnikova rodom iz Most pri Kamniku. Pri Jamnikovi je opazila, kje da ima spravljeno hranilno knjižico. Nekaj časa je postrežnica dala knjižico mir, a to ni trpelo dolgo časa, kajti kmalu je šla z njo v hranilnico in dvignila 400 K, predvčeršnjim pa 300 kron in tako bi bila polagoma znesla vse iz hranilnice, ako bi tega ne bila opazila Jamnikova in ovadila policiji, ki je Dimnikovo aretovala in izročila sodišču. Aretovala si je za ukradeni denar nakupila različnega kuhinjskega in namiznega orodja, kar ji je policija odvzela. Navedenka si je hotela kupiti tudi ljubimca v osebi nekega uslužbenca, katerega je kaj rada pogoščala, vrhu tega mu je bila pa dala še 100 K, da bi ga nase še bolj priklenila. Pri aretaciji so dobili pri njem tudi britev, s katero bi si bila najbrže kaj naredila, ako bi ji je ne bili odvzeli. — Ženska je videti histerična.

Ij Gostilniški pavilon se zgradi na »grajski planoti« na Gradu. Pavilon bo okusna lesena zgradba z deloma steklenimi stenami, velikimi okni in zagrajeno verando. Imel bo posebno sobo-točajnico in kuhinjo s shrambo.

Ij Letošnje stavbno gibanje v Ljubljani. Pred tremi tedni so se pričela zidarska dela. Ometali in osnažili so letos ta-le poslopja: Novo vojaško preskrbovališče na Kodeljevem, Kmetova vila v Kolizejskih ulicah, enonadstropne hiše: M. Turkove na Radeckega cesti, J. Pawliczka ob Cesti na južni železnici, Josipa Hafnerja v Prisojnih ulicah, J. Osterma-

nova v Vrhovčevih ulicah, Fr. Kavčiča na Privozu, Korenčanova pod Rožnikom, nova Švicarija pod Tivolijem in jubilejska hiralnica ob Stari poti. Pri Hudovernikovi in Seunikovi vili grade še balkon. Nove zgradbe: Ob Elizabetni cesti so pričeli zidati hišo Mar. Koželjeve in Fr. Medica, ob Poljanski cesti pa poleg prve še drugo hišo Vlačava Kubelka. Na voglu Martinove ceste in Vrhovčevih ulic zgradi si hišo Ludovik Schöff; Ana Dermastila pa vilo v Ilirskih ulicah. V Prisojnih ulicah se odstrani stara kapelica Matere božje in zgradi na drugem mestu. Prekop pri železniškem prelazu na Martinovi cesti se nadaljuje. Sredi maja prično zidarji svoje delo. Šupančičeva nova vila dobi prihodnje dni tlakovan hodnik iz plošč, dočim je železna ograja na zidani podlagi ob cesti že izgotovljena. Pri hiši št. 9 na Cojzovi cesti so hišo prebarvali, vrt pa je dobil mesto starih »plank« novo žičasto ograjo. Pri Koleziji so stare strohnele kabine nadomestili z novimi. Delavcev in zidarjev je v Ljubljani zdaj blizu 400.

— Domačo zalogo kislih vod ima trvdka Šarabon v Ljubljani, nakar opozarjamo kupujoče občinstvo.

Ij Čegave so race? V četrtek popoldne našli so na bregu Ljubljanice pri prisilni delavnici pet rac. Dobe se pri g. M. Gorjup, Kodeljeva pot št. 1.

Ij Stjepan Radić namerava pri svojem povratku iz Rusije predavati tudi v Ljubljani.

Ij Vojaška vest. Ekscelenca domobranski divizionar imlt. Hortstein je prišel včeraj v Ljubljano in ložira v hotelu »Union«.

Ij Slovenska Filharmonija koncertira pod vodstvom gospoda kapelnika Friseka jutri od 10. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure zvečer v Švicariji. Vstop prost. — Slovenska Filharmonija koncertira jutri pod vodstvom gospoda kapelnika Friseka v restavraciji hotela »Ilirija«. Začetek ob 8. ure zvečer. Vstop prost.

Ij Umrla je Marija Trepotec. Ij Treskalo in grmelo je včeraj zvečer. Med nevihto je padala toča.

Ij Prememba posesti. Prvo delavsko konsumno društvo je kupilo na Viču ob glavni cesti od Valentina Batelinija hišo št. 214 za 25.200 kron.

Ij Neznosen smrad prihaja iz Lasnikovih skladišč v Wolfovi ulici ter okužuje vso oklico. Mimoidoče občinstvo si kar nosove tišči in beži iz tega zdravju silno škodljivega okoliša. Dobro bi bilo, da bi si zdravstvena komisija malo bolj matno ogledala te smrdljive luknje. — Skandal za Ljubljano je tudi smrdljiva steza ob Rohrmanovi hiši na Sv. Petra cesti. Tamonjšni pisoar naj bi se prenameril ali odpravil, sedaj smrad, ki prihaja iz te ulice, šetalca po Sv. Petra cesti skoro okoli vrže. Tak smrad v središču glavnega mesta, je nekaj nezasišanega!

Izpred sodišča.

Tatica v društvu. Marijino društvo v Železnikih ima v svojem društvenem prostoru v mežnariji štedilno mizo, »Čebelico«, v katero mečejo povoljno male zneske, kateri se koncem vsakega meseca iz predalov poberejo. Ta miza ima sto predalov, na pokrovu mize ima vsak predalček svojo odprtino, skozi katero se spuščajo zneski, miza je pa zaklenjena s takimi ključavnicami, da jo ni bilo moč odpreti. Že meseca septembra minolega leta so zapazili člani, da zmanjkuje denar iz predalov, a niso si mogli raztolmačiti, kako. Predsednik je sklenil, na vsak način zasačiti tata, kar se mu je kmalu posrečilo. Že dalj časa je imel sum na 19-letno mežnarjevo sestro Marijano Benedičič, ki je kot dekla služila pri svojem bratu v mežnariji. Javno mnenje društvenikov je bilo to, da se tatvina vrši med službo božjo. Letos na svečnico skril se je med cerkvinim opravilom Oblak v društveno sobo in čakal, kaj da pride. Res se odpro duri in v sobo stopi Marijana Benedičič, potegne mizo »Čebelico« na sredo sobe, jo prevrne in počne tresti, da bi drobiž letel skozi odprtino. Tedaj pa skoči Oblak iz svojega skrivališča in reče obdolženki: »Sedaj si izgubljena!« Tako izpove dogodek Matevž Oblak. Obdolženka se zagovarja, da je le zato prišla v društveno sobo, ker je notri slišala neko hojo, naslonila se na štedilno mizo tako, da jo je držala z obema rokama. Ko pa je zaslišala človeško sapo, se je tako prestrašila, da je mizo prevrnila. To je pa vse od konca do kraja zlagano, kajti obdolženka je priznala mežnarjevi ženi, da je to storila samo enkrat, in sicer na svečnico. Za kazen je dobila šest tednov težke ječe.

Razne stvari.

Borzijanec Patten pobegnil. Čikaški »kralj pšenice«, James Patten, je zadnji čas dal po svojih agentih pokupiti silne množine pšenice; cene so vsled tega hitro rasle in mož je pri prodaji »zaslužil« tekom treh tednov mnogo milijonov. Se-

Spominjajte se z darovi »Rokodelskega Doma« v Ljubljani!

daj pa je stopil na plan stari Pattenov so-vražnik Armour ter postavil na trg ogromne množine zrnja. Cene so vsled tega hipno zopet padle in Patten je izgubil 22 milijonov, ki pa jih bodo trpeli njegovi tajni zaupniki, kajti Patten je neki dober del svojih dobičkov pravočasno spravil na varno. Vsled hitrega padanja cen je na čikaški borzi nastala prava bitka med nasprotniki. Patten je pobegnil v Meksiko, ker bi ga bilo ljudstvo linčalo, če bi ga bilo dobilo v roke. Čas bi že bil, da bi se po vsem civilizovanem svetu odpravila nešramna, roparska terminska kupčija!

Hčerka umorila mater. K umoru v Subotici se poroča, da sta že aretirana hčerka umorjene vdove Marije Haverda in njen ljubimec Aladar Janoš. Dognalo se je, da je bil Janoš na dan umora v Subotici.

Sam si je kupil krsto. V Stolnem Belgradu je 24. aprila prišel pečar Kobri v nek tamkajšnji pogrebni zavod, izbral in plačal krsto in naročil, da se mu jo takoj dostavi v njegovo stanovanje. To se je tudi zgodilo, a njega so že našli mrtvega; ustrelil se je iz lovske puške.

ZA ABDUL HAMIDA?

Glasi ruskih oktohistov »Golos Moskvi«, ki se poteguje za tirana Abdul Hamida, izjavlja, da je Izvolskij javil turškemu poslaniku Turkan paši, da Rusija ne pritrdi odstavljenju sultana Abdul Hamida ter da jo podpirajo pri tem Angleška, Francoska in Italija. (To bo skoro gotovo le pobožna želja ruskih reakcionarjev.)

Telefonska in brzojavna poročila.

SLOVANSKA JEDNOTA.

Dunaj, 1. maja. »Slovanska Jednota« bo imela prihodnji teden plenarno sejo, da zavzame stališče napram izjavi finančnega ministra Bilinskega glede bosanske agrarne banke. Bosanski odsek zboruje prihodnji četrtak in bode takrat o tej zadevi nadalje sklepal.

VSESLOVANSKA ČASNIKARSKA ZVEZA.

Praga, 1. maja. Vseslovanska časnikarska zveza ima 15. maja v Pragi ustanovni občni zbor.

OGRSKA KRIZA.

Budimpešta, 1. maja. Cesar se odpele, kakor že včeraj poročano, prihodnji tork v Budimpešto, kjer ostane osem dni. V sredo prične s sprejemanjem politikov. Najprej zasliši predsednika obeh zbornic. Včeraj se je vršil dine neodvisne stranke, katerega se je udeležilo 60 poslancev, med njimi tudi Justh. Neki poslanec neodvisne stranke se je izjavil: »Ta dine je bila demonstracija naše solidarnosti.« — Stranka je popolnoma edina. Edino neodvisna stranka more prevzeti vlado. Druga izhoda iz krize ni. Tudi Franc Košut je z nami.

FRANKOVCI PROTI DEBATI O PROTI-SRBSKEM PROCESU V AVSTRIJSKEM PARLAMENTU.

Zagreb, 1. maja. Več sabsorških poslancev Frankovcev in mestnih svetovavcev, pristašev dr. Jos. Franka, je na shodu sklenilo poslati predsedstvu avstrijske zbornice protest proti temu, da nameravajo avstrijski parlamentarci razpravljati o protisrbskem procesu v Zagrebu, ker da ne gre, da bi se vmešavali v avtonomne zadeve hrvaškega kraljestva.

KAKO SE GODI ABD UL HAMIDU.

Carigrad, 1. maja. Listi javljajo, da so mladoturška poročila o potovanju Abd ul Hamida v Solun v toliko tendenčna, ker sultan ni bil nikakor potr, ampak se je ves čas vedel kakor suveren in dostojanstveno prenaša svojo usodo. Pravijo, da se mu v Solunu ni treba bati za življenje.

MLADOTURŠKI KONVENT NE MORE DOBITI MOŽ ZA VLADO.

Carigrad, 1. maja. Gjavid in Hairipaša, oba mladoturka, sta odklonila od narodnega zbora jima ponudena portfelja z motivacijo, da treba osebo, kateri se ponudi mandat, preje natančno informovati

ČESTITKE NOVEMU SULTANU.

Carigrad, 1. maja. Vsi guvernerji so čestitali novemu sultanu.

DOGODKI V PERZIJI.

Taebris, 1. maja. Dohod ruski čet v Taebris se je izvršil v popolnem redu brez odpora od strani Perzijcev. Ruska kolonija je šla ruskim četam nasproti. Krščansko prebivalstvo je z veseljem pozdravilo rešitev iz preteče nevarnosti.

Teheran, 1. maja. Šah je nenadoma odpustil zunanega ministra, edinega člana v ministrstvu, ki je bil ustavi prijazen. Ta odlok jako slabi ugoden vtisek, ki ga je napravila amnestija.

London, 1. maja. Iz Teherana se poroča, da šah proglasi ustavo v predan svojega rojstnega dne. Volivna postava je že izdelana.

o programu. Tudi več drugih je odklonilo prevzeti portfelj.

UMORI V MAROKU.

Tanger. V Magadorju so bili umorjeni trije Evropejci: en Anglež in dva Francozi. Francoski razdiralec torpedovk je odšel v Magador.

POLJSKO - MORAVSKA UMETNIŠKA RAZSTAVA.

Godonin (Göding), 1. maja. Dne 23. t. m. otvorijo poljsko-moravsko umetniško razstavo. Razstavo obišče tudi prestolonaslednik Fran Ferdinand.

ŠTRAJK POŠTNIH URADNIKOV NA FRANCOSKEM.

Pariz, 1. maja. Za slučaj štrajka pošt-nih uradnikov je dobilo vojno brodovje povelje, da ima pripravljene tri bojne ladje za sprejem brezžičnih brzojavk. Sklep ministrskega sveta, da zahteva odpustitev discipliniranih uradnikov, je poštne uradnike jako razburil. Vrši se protestni shod.

PRVI MAJNIK.

Dunaj, 1. maja. Tu danes niso izšli listi.

Budimpešta, 1. maja. Danes tu ni izšel noben list. V Zagrebu so listi izšli.

PRVA LAŠKA »DREADNOUGHT«.

Neapoli, 30. aprila. 6. junija začne v ladjedelnici Castellamare graditi prvo laško dvajsettisočtonko »Dante Alighieri«.

STO NOVIH ŠKOFOV.

Rim, 30. aprila. Ob konzistoriju dne 29. t. m. je imenoval sv. oče 100 novih škofov in kanoniziral blaženega Klemena Marijo Hofbauer.

SILNI VIHARJI V AMERIKI.

New-York, 1. maja. Silni viharji so razsajali in južozapadni Se-verni Ameriki ter razdejali mnogo poslo-pij. V Cikagu je bilo ubitih šest, v Menfisu sedem oseb. Mnogo oseb je bilo poškodovanih. Škoda je velika. Dve vasi sta popolnoma razdejani.

MANJŠI KRUH.

New York, 1. maja. Večina pekov do-lenje iztočne strani v New Yorku je bilo včeraj primoranih pomanjšati hlebec, kateri se prodajajo po pet centov, in sicer za dve unci. To je prva posledica podražitve pšenice in moke. To podražitev bo do najbolj občutili revnejši sloji prebivalstva. V kratkem je pričakovati še nadaljnega pomanjšanja kruha ali pa podražitve, ako ne prično cene moke v kratkem padati.

ŠTRAJK VOZNIKOV MLEKA.

Cikago, 1. maja. 1700 voznikov mleka v tukajšnjem mestu je pri skupnem zborovanju sklenilo, da prično s štrajkom, ako jim delodajalci njihovo plačo ne povišajo za dolar na teden. Organizacija voznikov je nastop voznikov mleka v celoti odobrila.

Opozorjamo na oglas našega somišljenika g. Iv. Bole, organista na Brezljah, in povečano gostilno »pri Pezdiču«, in opvečano gostilno »pri Pezdiču«.

Ustredni banka českých spořitelén (Osrednja banka českých hranilnic). Inse-ratni oddelek današnjega lista prinaša ofi-cielen poziv k supskripciji delnic V. emi-sije »Osrednje banke českých hranilnic«. Z izdajo 12.500 delnic v nominalni vrednosti po 400 K se ima zvišati glavnica od 10 na 15 milijonov kron. Vpisovalni tečaj za stare delničarje znaša 410 K ter pripada na vsaki dve stari delnici po ena nova. Za nove delničarje je določen tečaj 420 K za delnico. Denarnim zavodom, njihovim za-stopnikom in uradnikom, dalje delničar-jem, ki želijo večje število delnic, nego jim po sklepu pripada, se jim dotične pre-puščajo po 415 K. Obenem z vpisnino se ima založiti 50 K za akcijo. Takratna emisija odgovarja potrebi izvanrednega razvoja zavoda, potrebi, ki je že vsled tega toliko jasnejša, da uživa misija »Osred-nje banke českých hranilnic« brez razlike priznanje celega slovanskega finančnega sveta. »Osrednja banka českých hranilnic« predstavlja danes najvažnejše središče slovanskega kapitala; da bo pa mogla ko-rakati z uspehom do svojih zvišenih cil-jev, potrebuje opore, ne samo denarnih zavodov, ampak najširše zavedne javno-sti. Natančni vpisovalni prospekti se rav-nokar razpošiljajo denarnim zavodom ter se na željo dopošljejo i zasebnim intere-sentom brez vsake odškodnine.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 735,0 mm.

Dne	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Predvi- da v 24 urah v 12 urah
30	9. zveč.	733,6	7,1	moč. jzah.	nevihta	
1	7. jutir.	35,8	4,7	sl. jvzh.	oblačno	103
	2. pop	34,8	11,7	sr. jvzh.	del. jasno	
Srednja včerajšnja temp. 12,3°, norm. 12,0°.						

Fino mlo

(odpadki) 14 vrst vovna, kot viločini, vrtnični, seneni, spajkov itd. kg (12-14 korov) K 1 80, poštnina 90 v. 5 K brutto K 9° - po povzetju. MAATZ, Dunaj IX., Alterstrasse 6 St. 1032 10-1

Zahvala.

Za vsestransko nam došlo tolažilno sočutje povodom smrti našega ljubelega soproga oziroma svaka, brata, strica in prastrija, gospoda

Josipa Andre

restavraterja južn. žel. v št. Petru

kakor tudi za številno spremstvo na zadnji poti in za krasne darovane vence izrekamo tem potom najtoplejšo in najboljšo zahvalo 1231 1-1

Žalujoči rodbini

Andre in Bregant.

Ljubljana, 30. aprila 1909.

Prodem pod ugodnimi pogoji

ki meri 1345 kvadr. sežnjev, najlepši v Idriji, ves obdelan dobro zagnojen, pri cesti poleg vode, zelo pripraven za stavbišče za vilo, tvornico itd. Več se izve pri Jan. Bratina, Idrija 93.

Proda se HIŠA

iz proste roke v Rožni dolini. Natančneje se poizve v Rožni dolini št. 143. 1148 3-1

Išče se močan in trezen hlapec

za na pokopališče, ako mogoče, več zvo-njenja. Plača mesečno 28 K, hrana in sta-novanje. Nastop takoj. Oglasi se naj pri Peter Medič, Sv. Križ pri Ljubljani, pošta Moste. 1181 3-1

Dve hiši

se prodasta. Več se poizve na Trnovskem pristanu št. 14 Ljubljana. 13-2

Gospodarsko društvo

v Bermu p. Pazin, Istria posreduje brezplačno pri pra-daji vina svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. 362 (3)

SODI

veliki močni od 30 do 40 hl. dobro ovinjeni, kakor novi sodi za transport so na prodaj pri Ivanu Buggenigu, sodarju Ljubljana. Cesta na Rudolfovo železnico 5. 1156 3-1

3 mizarske pomočnike

sprejme takoj za trajno delo And. Čufer, 1203 Jesenice, Gorenjsko. 2-1

Dve hiši

se prodasta. Poizve se na Trnovskem pristanu št. 14, Ljubljana. 1687 13

VAJENEC

se sprejme za pekarijsko obrt, ne pod 14 let star, učna doba po dogovoru, pri gosp. Juliju Novljanu, pekovskem mojstru v Medvodah. 1202 3-1

PRODAJALKA

se išče v slaščičarni KIRBISCH,

1191 Gledališka stolba 3. 3-1

Prostovoljna prodaja

pohištva in kuhinjske oprave se vrši dne 3. maja ob 9 uri dopoldne Mesini trg št. 23, I. nadstropje. 1150 3-1

Stavbišče naprodaj

v jako prijaznem kraju, lepa lega, 1 uro od Ljubljane, na jako prometni cesti blizu ko-lodvora. Stavbišče bi bilo za vilo ali kako drugo podjetje. Naslov se poizve pri uprav-ništvu »Slovenca«. 961 6-1

V Borovnici, sredi vasi, se da v najem ali pa prodaja pod jako ugodnimi pogoji

hiša

kjer je bila trgovina mnogo let ter pri-pravna za različne obrti. — Več pove županstvo. 1167 4-1

Učenca

v ključavničarsko obrt sprejme takoj:

Ivan Peterca, Do-lenjska c. 19, Ljubljana. 1144 6-1

Št. 703 Flebart Teschin »WARNAND«

kalibër 6 ali 9 mm z močno robato cevjo, dolgost 1 meter, za streljanje z zrnji in kroglicami, teža 1 3/4 kg. Pošilja se le po povzetju. — Ilustrovani ceniki o 1113 orožju zastoj in franko. (1)

Frauc Dušek, orožarna, Opčno 89, Češko.

Dva krojaška pomočnika

1188 za veliko delo in 3-1

enega za malo delo sprejme takoj ANTON ČEBULJ, krojaški mojster, JESENICE na Gorenjskem.

Še nekaj vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav dobro ohranjenih in močnih v obsegu 150, 600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po primerni ceni tvrdka M. Resner in drug, veležganjarna sadja, Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne. 295 156-9

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgra-jenih hišah na Predovičevem selu poleg Ljubljane. — Več se izve pri E. Predoviču, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.

Vsak dan sveži sladoled in ledena kava

se dobiva v slaščičarni 1138 (1)

J. Zalaznik

Ljubljana, Stari trg 21.

Znana vinska trgovina **AND. MEJAČ** v Komendi pri Kamniku

priporoča svojo

veliko zalogo jamčeno pristnih vin

iz znanih vinorodnih krajev: Dolenjske, Štajerske, Goriške, Hrvaške in Istre.

Cena v sodih litru od 24 vinarjev dalje. **Vzorci na željo zastonj.**

1217 1

Ta lekarna obstoji že nad 300 let.

Najboljši kozmetični predmeti so:

ADA za olepšanje polti in telesa:
milo po 80 vin.
cream po 1 K.

ADA za gojitev zob in ust:
Mentol ustna voda po 1 K.
zobni prašek po 60 vin.

ADA za ohranitev in rast las:
lasna voda po 1 K.
lasna pomada po 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani so na prodaj le v

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Jos. Čizmař v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Puške!

Lancaster od K 26.—, Flobert-puške od K 8.50, pištole od K 2.—, samokresi od K 5.—.
: Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franko. :
F. DUŠEK v Opočno št. 77
1631 Česko. 32

Najcenejše

DEŽNIKE IN SOLNČNIKE

3436 domačega izdelka 52—1
priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
-- prečastiti duhovščini --

JOSIP VIDMAR

-- v Ljubljani --

Pred školijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

- Popravila točno in ceno. -

Pristno štajersko slivovko
in
izvrstno vinsko žganje

ima na prodaj

Franjo Thaler, župan in veleposestnik
pri St. Ilju v Slovenskih
goricah, Štajersko, 4—1

Lovci pozor!

Dne 5. maja 1909 se vrši ob pol 11. uri dop. v Vel. Laščah javna dražba lova občine Rob.

Lovišče spada k eno najboljšim naših lovov na Kranjskem, je zelo obširno in bogato divjačine, kakor srn, zajcev, lisic, vider itd. Natančna pojasnila pri županstvu občine Rob.

Županstvo občine Rob,
dne 28. aprila 1909.

Župan: Miha Jakše.

Enonadstropna hiša

z vrtom

v najboljšem stanju se proda v Ljubljani. Naslov pove upravništvo »Slovenca«. 1198 4—1

Enonadstropna hiša

v dobrem stanu, tik okrajne ceste, z vsemi gospodarskimi poslopji, vodnjakom, velikim sadnim vrtom ter vrtom za zelenjavo, se proda iz proste roke. Pripravno je za kakega vpokojenca ali kako trgovino. Proda se takoj pod ugodnimi pogoji radi izselitve. Poizve se pri lastnici v Žužemperku na Dolenjskem št. 49. 1177 3—1

Tacitol

najboljša tinktura za zobe na svetu

zobozdravnika Avgusta Schweigerja.

Dobrota za človeštvo. 1220 4—1 Nikakaga zobobola več.

Vse podrobnosti pove popis, ki je pridejan vsaki steklenici.

CENA STEKLENICI 1 K 60 v.

Dobiva se v lekarnah gg. Trnkoczy, Bohinc, Mayer, Piccoli, v drožeriji Kanc in v vseh večjih trgovinah.

Popularno dvokolo!

Helical-Premier

Vsako kolo, ki je dobavimo mi, je natančen izdelek prve vrste

najzaneslivejše konstrukcije, najfinejše izvršitve, lahkega teka.

V zvezi z našimi tovarnami v Coventry in Doss smo največji tovarnarji za kolesa na svetu.

Ceniki zastonj in franko.
Zastopniki: **A. Koman & Co., Ljubljana.**
M. Smolej, Jesenice. 819 10—1

Voda, zrak in svetloba!

Pomen teh treh elementov je danes gotovo vsakemu znan zlasti na zdravniškem polju, kjer se kažejo izvanredni učinki vzbujanja in kopanja v sluzkah, ko vsa druga zdravila ne pomagajo več.

V zadnjih letih se je pridružil tem trem glavnim zdravstvenim činiteljem še četrti dosti važen element

ELEKTRIKA.

Njeni učinki na različnih poljih industrije so nepresegljivi.

Tudi zdravniška veda uporablja električni tok in to v vseh slučajih, kjer celo voda, zrak in svetloba več ne učinkuje z najboljšim uspehom.

Vsak bolnik bi moral vedeti o tem važnem zdravstvenem činitelju, in vsled tega smo si nadeli nalogo razširiti ta način zdravljenja med vse ljudske sloje potom knjižice.

Vsak bolnik, ki trpi na nervoznosti, nevtrastenji, bolečinah in črevesnih boleših, ohromelosti, vsakovrstni oslabelosti itd., naj takoj pošlje po to knjižico z mnogimi zdravniškimi nasveti

Poslani spodajšnji kupon s polnim imenom in natančnim naslovom zadostuje, da mu pošljemo 64 strani broječo ilustrovanó 1183 1—1

KNJIGO ZASTONJ

„Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“,
gratis in franko pod zaprto kuverto.
Elektroterapevtska ordinacija,
Dunaj I. Schwangasse 1, I. nadstr., odd. I. s/3.

Kupon za brezplačno knjigo. 1. V. 1909.

Na
elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju I,
Schwangasse 1, I. nadstr., odd. I. s/3.
Prosimo pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kuverto.
Ime: _____
Naslov: _____

Mnogo denarja

: si prihranite, ako kupujete svoje :
sukneno blago

naravnost iz tovarne po najnižjih cenah pri strogo solidni trdki :
Etzler & Dostal

Razprodajalnica avstrijskih suknenh izdelkov :
: Brno, Švedska ulica 5, XVIII. :

Vzorci na vpogled poštnine prosto.

:: Marija Sattner ::

Ljubljana, Dunajska cesta 10, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, štole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov
tudi zadovoljno prevzame.

52

PETER KOZINA & CO., d. z o. z. v Ljubljani, Breg št. 20

se priporoča cenjenim trgovcem slovenskih dežela za nakup izdelkov domače obrti, osobito dobro sortirano zalogo črevljev lastnega izdelka.

POSTREŽBA IN CENE STROGO SOLIDNE.

Na najvišje povelje Njegov.

c. in kr. Apost. Veličanstva.

:: XXXIX. c. kr. državna loterija. ::

— Za civilne dobrodelne namene tostranske polovice. —

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje **18.399** dobitkov
— v gotovini v skupnem znesku **513.600** kron. —

Glavni dobitnik
znaša **200.000 kron.**

Srečanje nepreklicno **17. junija 1909.** Ena srečka stane **4 K.** Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na **Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7,** v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in zelen. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto

F 1166 (10—1)

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva.
(Oddelek za državne loterije).

Razpis.

Za 1) zgradbo vodovoda v **Podkrajju nad Vipavo**, polit. okr. **Postojna**, s proračunjenimi stroški **K 7.079/80** in 2) razširjenje vodovoda za **Vrbico**, občina **Jablanica**, okraj **Postojna**, s proračunjenimi stroški **K 7.000** potrebna dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudbene obravnave.

Pismene, za vsako posamezno vodno preskrbo posebne ponudbe, morajo obsegati vsa dotična dela, ter jili je z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna predložiti

do 22. maja t. l. ob dvanajstih opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere marajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposliti je zapečatene z nadpisom: Ponudba za prevzete 1. zgradbe vodovoda v **Podkrajju nad Vipavo** okraj **Logatec**, oziroma 2. razširjenje vodovoda za **Vrbico**, okraj **Postojna**.

Ponudbi mora biti dodana izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 50% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, ter izvršitev posameznih vodo preskrbujočih naprav oddati skupno jednemu ali pa posamezno raznim ponudnikom, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v običajnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski

1200 (5—1)

v Ljubljani, dne 28. aprila 1909.

1230 1—1 Službo išče

kuharica,

najraje kje v župnišču. Naslov pove upravnistvo.

1199 Išče se priden in pošten 1—1

slikarski pomočnik

Ponudbe na **Bolf**, slikarski mojster, Kočevje.

1221 1—1

A 904/8. 21.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, odd. VIII., je po prošnji dedičev po dne 27. junija 1908 zamrlem Antonu Hlebsu iz Zgornje Hrušice, št. 26 na prodaj po javni dražbi sledečo nepremičnino, za katero se je ustanovila pristavljena izklicna cena in sicer zemljišča vlož. št. 287 davč. občina Stepanavas, obstoječe iz parcele št. 63/2; hiša št. 26 v Zgornji Hrušici in 2 travnika parcela št. 607/2 in 607/3 skupaj **2200 K** in nekaterih premičnin v vrednosti **13.50 K.** Dražba se bo vršila dne

6. maja 1909, na licu mesta v Zgornji Hrušici, št. 2. ob 9. uri dopoldne.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejemajo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajalno ceno.

Dražbeno izkupilo je plačati tekom 8 dni v sodne roke.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisani sodniji, v sobi, št. 36.

C. kr. okr. sodnija v Ljubljani, odd. VIII.,

dne 22. aprila 1909.

Gradnja pečnic in trgovina s stroji

PAVEL SCHMOTZ

INOMOST

MONAKOVO

dobavlja in gradi pod jamstvom parne pečnice (grelnice z vodo) pečnice s kanalom, (sistem s toplim zrakom) v 1 ali 4 etaže, kakor tudi pečnice za kurjavo za les in premog z direktno kurjavo. Dobava pekarskih strojev in orodja iz prvovrstnih tovarn. Večje poprave pečij vseh sistemov se izvrše točno in ceno.

Notica. Sedaj gradim 3 dvojne pečnice v novem vojaškem preskrbovališču v Ljubljani. Vsled obilice materiala bi pa bil v položaju kakemu pekovskemu mojstru izročiti pečnico za kurjavo s premogom po zelo nizki ceni in s pet letnim jamstvom.

Ceniki in proračuni so na razpolago. Dopisi na gornjo trdsko hotel „pri Maliču“ Ljubljana.

1222 2—1

Prenovljena gostilna na Brezjah.

1204 2—1

Slavnemu p. n. občinstvu, posebno pa še mnogobrojnemu slovenskim romarjem ter slavnim društvom in pevskim zborom si usojam najvljudneje naznaniti, da sem prevzel povsem prenovljeno in povečano

gostilno »pri Pezdihu« na Brezjah

nasproti glavnemu vходу v cerkev

Na razpolago so vedno udobna prenočišča.

ter bom po svojih najboljših močeh skušal voditi isto v vsestransko zadovoljnost velenjenih p. n. gostov.

Skrbel bom predvsem za vedno svežo najboljšo naravno pijačo ter najokusnejša gorka in mrzla jedila.

K obilnemu obisku vabi velespoštovanjem **Ivan Bole**, tamošnji organist.

1218

Vabilo

1—1

redni občni zbor

mlekarske zadruge v Rovtjah pri Logatcu

registrirane zadruge z omejenim poročstvom ki se bo vršil

dne **16. maja 1909** ob **3. uri popoldne** v prostorih kmetijskega društva.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju v pretečenem letu.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1908.
3. Volitev predstojništva in nadzornišstva.
4. Slučajnosti.

Predstojništvo.

Hotel pri pošti

1219 v Kranjski gori 1—1

se da na račun z vso opravo zaradi pomankanja domače družine. Gospodinja mora biti vajena v postrežbi tujcev, ker je na razpolago več sob. Neomogene imajo prednost.

Lepo moderno stanovanje

s tremi prostornimi sobami, kuhinjo, sobo za služkinjo itd., z vsemi pritlikalnimi in vrtno je oddati s 1. avgustom ali tudi takoj v II. nadstr. nove hiše na Resljevi cesti št. 26. Več se poizve pri kamnoseku **Tomanu**.

1224 3—1

Izborna priložnost za nakup

za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje. Razpošilja se zasebnikom.

40-45 m ostankov K 15'—

sortirano v blagu za bluze, 78 cm širok, krasni vzorci modnega cefirja za hišna oblačila, srajce in bluze, izborna obeljeno domače platno, karnafas, za posteljne prevleke, oksforda za srajce in predpasnike. Krizet za spodnja krila v temnih in rdečih barvah, lepi vzorci. Modrikasto blago za kuhinske predpasnike in domače obleke. Dolgost ostankov 6—10 m-zajamčeno brez napake, perilni in najboljše kakovosti. Ako ne ugaja, denar takoj nazaj. — Najmanjše naročilo 1 zavoj 40—45 m K 15'— po povzetju. Zavoji se po želji tudi sortirajo.

1123 3—1

Thalnica R. HORNBER, Nachod, Češko.

Dalje ponudim: 25 m 110 cm široko blago za obleke „Pepita“ za samo K 15'—.

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom **dr. Ivana Oražna**

raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd., se nahaja

na **Turjaškem trgu št. 4** I. nadstropje.

Pojasnica daje **dr. Iv. Oražen** ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne v

Wolfvovih ulicah št. 12.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenska železn. postaja Straža-Toplice.

Okratov vlec 380 C. Voda za pijačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, išias, nevralgiji, kožnim in ženskim boleznim, Velike kopeli, separata kopališča in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobro in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brezplačno

896 12—1 zdraviliška uprava.

V. BAN

izdelovatelj vozov

Ljubljana, Dunajska cesta 31

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih in obrabljenih

VÔZ

od navadne do najfinejšje izdelave po najnižjih cenah.

1074 1

Popravila se izvrše najtočnejše.

Sprejmejo se tudi

3 učenci za sedlarsko obrt.

Preselitev obrta.

Počaščava se naznanjati cenjenim naročnikom in slavnemu občinstvu, da sva se preselila s čevljarsko obrtjo z Brega št. 14 na Sv. Petra cesto št. 31 v hišo gospoda **A. Lenčka**.

Priporočava se vsem cenjenim naročnikom in slavnemu občinstvu, da nama naklonijo tisto zaupanje kakor dosedaj, in jih zagotavljava, da bova spričo svoje mnogoletne izkušnje postregla vse cenjene odjemalce najboljše.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Breskvar, Karol Kordelič

naslednika Jerneja Žitnika

1215 1—1

Podružnice

Spljet, Celovec

in Trst

Delniška glavica

K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve nlice 2

priporoča promesa na

30/0 zem. kred. srečka II. a K 5.50, Zrebanje 5. maja glav. dob. K 60.000

30/0 " " " I. a K 4.50, " 15. maja " " " 90.000

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih

1/2 0/0

40/0 og. hipot. srečka a K 4.— Zrebanje 15. maja glav. dob. K 70.000

og. premijeke srečka celot. a K 7.— 15. maja " " " K 200.000

priporoča promesa na

Podružnice

Spljet, Celovec

in Trst

Rezervni fond

K 300.000.

Ravno dospelo 3000 kom. dežnih plaščev za hribolazce od K 8' — in višje do najfinejše kakovosti.

Ogromna zaloga športnih in modnih oblek, površnikov, posameznih hlač in modnih telovnikov za gospode. Velika izbira prašnih plaščev za dame. Cene zmerno nizke!

O. BERNATOVIC

Ljubljana, Mestni trg 5.

Stev. 1098.
o. š. sv.

Razglas.

1187 2—1

V šolskem okraju novomeškem oddati je novih zgradb dvorazrednih šolskih poslopij v Birčnovasi, občina Smihel-Stopiče s potrebnostjo 36.500 K, ter v Dolnjem Karteljevem občina Mirnapeč, s potrebnostjo 36.000 K.

Načrti, proračuni in stavbeni pogoji so pri podpisnem okrajnem šolskem svetu na vpogled v uradnih urah.

Pismene, s kolekom 1 K opremljene ponudbe je vložiti

do 12. maja 10. ure dopoldne.

Ustmena dražbena obravnava za posamezna in za skupna dela se določi na

sredo 12. maja

pri okrajnem šolskem svetu, in sicer

ob 10. uri dopoldne za Birčnovas

ob 11. dopoldne za Dolnje Karteljevo.

Okrajni šolski svet si pridržuje pravico, pritrditi ponudbam brez ozira na njih visotino.

C. k. okrajni šolski svet

Rudolfovo, dne 22. aprila 1909.

Aljažev dom!

Gospod dr. Alojzij Praunseis, zobozdravnik v

Ljubljani ordinuje meseca maja v prid Slovenskega

planinskega društva in je določil čist dobiček kot

prispevek za 1208 3—1

Aljažev dom!

Naznanilo prodaje.

Upniški odbor konkurzne mase FRANA PLETESKY, trgovca v Ljubljani, Pogačarjev trg števil. 1 sklenil je v svoji seji dne 20. aprila t. l. vse v konkurzno maso Frana Pletesky spadajoče trgovsko blago in opravo, nahajajočo se v prostorih trgovine v Pogačarjev trg števil. 1 prodati

ofertnim potom

najboljšemu ponudniku.

1174 6—1

V konkurzno maso spadajoče premičnine so sodno cenjene, in sicer:

1. oprava trgovine na . . . . . 377 K 90 v

2. manufakturno blago . . . . . 7751 » 97 »

dočim znaša sodno ugotovljena faktorna vrednost istih, in sicer:

ad 1. oprava trgovine . . . . . 1070 » — » in

ad 2. manufakturno blago . . . . . 12202 » 84 v.

Ponudniki, ki reflektujejo na te predmete, stavijo naj svoje ponudbe pismeno v zaprtem kuvertu z zaznambo »ofert Pletesky«, najkasneje

do 10. maja 1909

na upravitelja konkurzne mase dr. Karl Trillerja, odvetnika v Ljubljani ter objednem vpošljejo kot varščine za premičnine ad 1. 37 K 79 v in ad 2. 775 K 19 v, kjer dobijo tudi vsa nadaljna pojasnila ter dovoljenje za pregled predmetov. Upraviteljstvo konkurzne mase pridržuje si pravico sprejeti ali pa odkloniti najvišji ponudek tekom osmih dni po odborovi seji, sklicani v svrhu odobritev ponudb.

Cenilni zapisnik se lahko vpogleda pri deželnem sodišču v pisarni g. konkurznega komisarja ali pa pri konkurzem upravitelju dr. Karl Trillerju, odvetniku v Ljubljani.

Upravitelj konkurzne mase dr. Karl Triller

odvetnik v Ljubljani, Dalmatinove ulice števil. 7.

Naznanilo.

S 16/5
221

V konkurzno maso Rudolfa Zore-ta, bivšega trgovca na jesenicah, spadajoče, doseđaj še ne izterjane terjatve v skupnem znesku 11823'15 K se bodo brez jamstva mase za njih resničnost in izterljivost potom javne dražbe proti takojšnjemu plačilu na roke oskrbnika mase dr. M. Pirca prodale pri deželnem sodišču v Ljubljani v razpravni dvorani št. 123.

dne 6. majnika 1909

dopoldne ob 10. uri in sicer tudi pod nominalno vrednostjo.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

Dr. M. Pirc s. r.

upravitelj konkurzne mase.

1213 2—1

POZIV

k subskripciji delnic V. emisije

Ustřední banky

Osřednje banky

českých spořitelén

českých hranilnic

V PRAGI.

PODRUŽNICE: Brno, Vel. nám. 28; Lvov, ul. Sykstuska 15; Dunaj, I. Wipplingerstrasse 22;

Trst, Piazza del Ponterosso 3. — Od 1. julija t. l. nova podružnica v Črnovicah.

Nad 5000 spojenev-denarnih zavodov cele države. — Vlog nad K 100.000.000. — Menični posei v letu 1908. K 536.000.000.

Skupen promet 5 MILIJARD.

DIVIDENDA: za 1903. 3%, za 1904. 4%, za 1905. 4 1/4%, za 1906. 4 1/2%, 1907. 4 1/2%, za 1908. 5%.

Na podlagi sklepa IV. rednega občnega zbora delničarjev, ki se je vršil dne 25. marca t. l., se zviša delniška glavica

od 10.000.000 na 15.000.000 kron

z izdajanjem 12.500 delnic po 400.— kron nominalne vrednosti.

Akcije OSREDNJE BANKE ČESKIH HRANILNIC so edini dividendni papir, ki je pripuščen poleg delnic Avstro-ogrske banke za nalaganje hranilničnih fondov, ker se nanašajo na pupilarno varnost.

VPISOVALNI ROK do 31. maja 1909.

VPISOVALNI POGOJI:

- Dosedanjim delničarjem pritiče na 2 stari delnici po ena nova za ceno K 410.
- Večje število delnic nego jim pritiče po odst. a) se prepušča starim delničarjem, dalje hranilnicam, posojilnicam, zavarovalnicam ter denarnim zavodom sploh, raznim fondom, korporacijam, funkcionarjem in uradnikom denarnih zavodov za tečaj K 415.
- Ostali vpisovalci se prepuščajo za tečaj K 420. Posebna pozornost se bo obračala na bančne spojenev kot vlagatelje, posestnike bančnih zadolžnic itd.
- Delnice V. emisije bodo deležne na dobičku od 1. julija 1909, torej za drugo polletje tekočega poslovnega leta. Njih kupon št. 7 se bo izplačal s polovično dividendo, ki bo določena od prihodnjega rednega občnega zbora na podlagi zaključnih računov za ostale akcije kar bo označeno na dotičnem kuponu.
- Na pravilni vpis se izda potrdilo, proti kateremu se dobi pozneje nove delnice.

Priglasite in vplačila sprejema ter izdaja prospekte glavni zavod v Pragi, podružnice v Brnu, Lvovu, na Dunaju in podružnica v Trstu, Piazza del Ponterosso št. 3, ter poleg tega iz prijaznosti vsak z Osrednjo banko českých hranilnic v zvezi stoječi zavod.

Priporoča se, da se vršijo prijave v kolikor možno z obratno pošto. Prospekt, ki obsega poročilo o poslovanju bank in razvoju banke, dalje zadnje letno poročilo in pravila, ter kakoršnekoli informacije pošilja drage volje

Ústřední banka českých spořitelén.

Prvi kinematograf Pathé

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti kavarni „Europa“ Vsako soboto in sredo nov program!

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Cene prostorov: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 v.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave po znižani ceni. I. prostor 20 v., II. 10 v.

Slike se dobivajo samo iz prve svet. pariske tvor. Pathe Frères. Ravateljstvo kinematografa „Pathé“.

Največja zaloga oblek za gospode in dečke.

Izborni izdelki, po nizkih in stalnih cenah.

Velika izber blaga za izdelovanje civilnih

kakor tudi vseh uniformskih oblačil po meri.

A. Hunc Ljubljana, Dvorni trg 3.
Podružnica: Novo mesto.

422 100-1

40.000 m²

zemljišča na prodaj, ob državni cesti, 10 minut od Ljubljane, kjer je najživahnejši promet z Gorenjsko. Proda se v celoti ali pa tudi polovica.

Cena m² od K 1.50 naprej.

Lega je krasna, razgled romantičen na snežnike in okolico in najzdravejši zrak Kranjske dežele, zares pravcati raj Gorenjske.

Nahaja se v bližini prihodnje mehanično-železniške delavnice in kolodvora; prostor je velepomemben za tovarne, hotele, vile, letovišče ali za kaka druga podjetja.

Naslov se poizve pri upravi „Slovenca“.

3479

Keil-ov lak

922 6-1

dobi se vedno pri:

LESKOVIC & MEDEN v Ljubljani.
Postojna: ANTON DITRICH.
Škofja Loka: MATEJ ŽIGON.
Radovljica: OTTO HOMAN.

Idrija: VAL. LAPAJNE.
Kamnik: ED. HAJEK.
Rudolfovo: I. PICEK.

Črnomelj: ANTON ZURC.
Zagorje: RIH. E. MIHELČIČ.
Kranj: FRANC DOLENZ.
Kočevje: FRANC LOY.

najboljši plesk za mehka tla.
Keil-ova bela glazura za omlvalne mize . . . 90 v
Keil-ova voščena pasta za parkete . . . 90
Keil-ov lak za pozlačenje okvirov . . . 40
Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah
Keil-ova pasta za čevlje . . . 30 v

Kongresni trg M. DRENIK Kongresni trg

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materijala. Vsakovrstno vezenje na roko in na stroj. - Predtiskarija itd.

- - - Velika zaloga telovadske obleke. - - -

2399

STYRIA-KOLESA

znamka poznavalcev
prvo vrstna glede materijala,
-- sestava in opreme. --

DÜRKOPP-DIANA

1047 5-1

kolesa
so nedosežna, vsem naprej.

Ivan Jax in sin, Ljubljana Dunajska cesta št. 17
blizu kavarno „EUROPA“.

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

1021 (1)

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice št. 26.

Antiseptične

„VALDA“-pastile

se najbolj priporočajo za higijeno ust, krhla, zrela in dihalnih organov.

Cena jedne škatljice K 1.75.

Založba v vseh lekarnah.

Glavna zaloga za Avstrijsko-Ogersko:

Lekarna Korwill's „Mohren“

Dunaj, L.

Wipplingerstrasse 12

POZOR! SVOJI K SVOJIM! POZOR!

Kati Držaj

Ljubljana, Florijanske ulice št. 22 v lastni hiši

priporoča velenjenemu p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vedno svežega specerijskega blaga ter najboljše vrste moke lastne mletve po najnižjih cenah. Postrežba solidna in točna. - Prodaja na drobno in debelo.

1102 5-1

POZOR! POZOR! POZOR!

Najstarejša prevozna tvrdka v Ljubljani

Jurija Jankoviča naslednik

1110 (1)

MARTIN LAMPERT, Kolodvorska ul. 31

se priporoča slav. občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje raznovrstnega blaga, kakor tudi za vsakovrstne selitve s posebnim novonabavljenim modernim vozom.

Cene zmerne!

Postrežba najtočnejša!

Centralna kurjava in prezračevanje vseh sestavov

železne konstrukcije

streh, mostov in drugo, izvršuje tovarna za stroje

JAN ŠTĚTKA, Praha, Král. Vinohrady,

Fričova ulice št. 892.

Gradnja železnih cvetličnjakov, tudi kurjava dotičnih s toplo vodo.

Etážna kurjava za stanovanja z 2, 4-6 sobami.

696

Novost: Patentni razpraševalci.

12-1

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij.
Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
DUNAJ „MERCUR“ Wollzeile 1
OSREDNJA MENJALNICA: DUNAJ I. WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumburg, Mödling, Novi Jičín, Plzeň, Praga, Liberec, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrehanju
srečk in vrednosnih papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Wallace-Podravski, Ben-Hur. Roman iz časov Kristusovih. Vez. K 4/50.

Ljudska knjižica:

1. zvezek: Znamenje starih. Londonska povest. K — 60.
2. zvezek: Dostál, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K — 60.
3. zvezek: Sienkiewicz, Jernač Zmagovac. Povest. — Achleitner, med plazovi. K — 60.
4. zvezek: Detela dr. Malo življenje. Povest. K 1—, vez. v platno K 1/60.
5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1/60, v platno vez. K 2/60.
6. zvezek: Finžgar, Gozdarjev sin. Povest. K — 20.
7. zvezek: Detela dr. Prihajač. Povest. K — 90, vez. v platno K 1/70.
8. zvezek: Pasjeglavci. Zgodovinska povest iz Kristusove legende. K 2/20, vezana v platno K 3/20.

Spillmanove povesti:

1. zvezek: Ljubite svoje sovražnike! Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis. K — 40, karton K — 60.
2. zvezek: Maron, krščanski deček iz Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzi. K — 40, karton K — 60.
3. zvezek: Marijina otroka. Povest iz kavaskih gor. K — 40, karton K — 60.
4. zvezek: Praški Judek. Povest. II. natis. K — 40, karton K — 60.
5. zvezek: Ujetnik morskega roparja. Povest. K — 40, karton K — 60.
6. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza. Povest. K — 40, karton K — 60.
7. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. K — 60, karton K — 80.
8. zvezek: Tri indijanske povesti. K — 60, karton K — 80.
9. zvezek: Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. K — 60, karton K — 90.
10. zvezek: Zvesti sin. Povest za vladu Akbarja Velikega. K — 40, karton K — 60.
11. zvezek: Rdeča in bela vrtnica. K — 40, karton K 60.
12. zvezek: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji. K — 60, karton K — 80.
13. zvezek: Boj in zmaga. Povest iz Anama. K — 60, karton K — 80.
14. zvezek: Prisega huronskega glavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. K — 60, karton K — 80.
15. zvezek: Angel sužnjev. Brazilski povest. K — 40, karton K — 60.
16. zvezek: Zlatokopi. Povest iz misijonskega potovanja po Alaski. K — 60, kart. K — 80.
17. zvezek: Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo. K — 60, karton K — 80.

Jurčičevi zbrani spisi:

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. III. Jesensko noč med slovenskimi polji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbani Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — IV. Kozlovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojnice. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetijskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.
6. zvezek: I. sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčja pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Pona-rejeni bankovci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
9. zvezek: I. Doktor Zober. Izviren roman. — II. Med dvema stoloma. Izviren roman.
10. zvezek: I. Rokovnjači. Zgodovinski roman. — II. Moj prijatelj Jamalec. — III. Sest parov klobas. — IV. Po tobaku smrdiš. V. Ženitev iz nevoščljivosti.
11. zvezek: I. Tugomer. Tragedija. — II. Berite Novice! Vesela igra. — III. Veronika Deseniška. Tragedija. — IV. Pripovedne pesmi.

Andrejčkovega Jožeta spisi:

1. zvezek: Črtice iz življenja na kmetih. 30 v.
2. zvezek: Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polja. — Gregelj Koščina. 30 v.
3. zvezek: Amerika, ali povsod dobro — doma najbolje. 30 v.
4. zvezek: Popotni listi. — Cesar Jožef v Kranju. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Damberški zvon. 90 v.
5. zvezek: Žalost in veselje. 30 v.
6. zvezek: Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. 30 v.

7. zvezek: Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. 30 v.

8. zvezek: Emanek, lovčev sin. — Berač. 30 v.

Gregorčič, Poezije. I. K 2—, vez. K 3—, — Isto, II. K 2—, vez. K 3/20.

— Isto, III. K 2—, vez. K 4—, — Isto, IV. K 2/70, vez. K 3/20.

Kocijančič-Svave, Podučne povesti. 80 v.

— 26 povesti za mlade ljudi. V bohorici tiskano. 40 v.

Kočevar, Mlinarjev Janez. Slovenski junak ali uplenitba Teharčanov. Povest. 80 v.

Cigler, Srčca v nesreči. Povest. vez. K 76—.

— Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov. K — 60.

— Kortonica, koroška deklica. Povest. K — 60.

Kržič, Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Tečaj II. — XII. a K — 80.

— Tečaj XIII. — XV. a K 1—.

— Vrtec. Casopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 1895 do 1899 in 1901 do 1905 a K 3—.

— Letnik 1906 in 1907 a K 3/50.

— Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I. — III. del a 60 v., kart. 80 v.

— Nedolžnim srcem. Pesmi s slikami, vez. K 1/45, kart. K 1/20.

— Sveta Germana, izglede krščanske potrpežljivosti. 20 vinarjev.

Smid Kristof, Roza Jelodvorska. Lepa povest za mladino. S 6 podobami, vez. 2 K.

— Mladi samotar. Povest, 30 v., kart. 50 v.

— Timotej in Filemon. Povest krščanskih dvojčkov, 40 v., kart. 60 v.

— Nedolžnost, preganjana in povelšana. Povest. 60 v.

— Evstahij. Povest. 40 v., kart. 60 v.

— Genovefa. Povest iz starih časov. 40 v., kart. 60 v.

— Genovefa. Povest. (Silvester) 40 v.

— Dve povesti: Golobček, Kanarček. 30 v., kart. 50 v.

— 100 majhnih pripovedek za mladino. vezana 80 v.

— Cvetina Borogradska. Povest. 80 v.

Tomšič, Vrtec. Casopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 1888—1893, kart. a K 3—.

Zakrajšek, Ogljenica ali hudobija in nedolžnost. Povest. 60 v., kart. 80 v.

Malavašič F., Oče naš. Povest za mladino in ljudstvo. K 1/70.

Mati božja dobrega sveta ali bratovska ljubezen. Povest iz časov turskih bojev koncem XVI. stoletja. 80 v.

Slovenski A. B. C. v koloriranih podobah s pesmicami. Priporočljiva knjiga otrokom v zabavo in za početni nauk v branju. 80 v., trdo vez. K 1/20.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: Bourget. Razporeka. Roman. K 2—, vez. K 3—.
2. zvezek: Turgenjev, Stejni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hisa ob Volgi. K 1/20, vez. K 2/20.
3. zvezek: Prus (Alex. Glowacki), Straža. Povest. K 2/40, vez. K 3/40.
4. zvezek: Ponižani in razžaljeni. Roman. Broširano K 3—, vez. K 4/20.
5. zvezek: Sevcenko-Abram. Kobzar. Izbrane lirčne in pripovedne pesmi z zgodovinskim uvodom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. Broš. K 2/40, vez. K 3/60.
6. zvezek: Ciampol-Levstik, Mož Simone. Broš. K 1/90, vez. K 3—.
7. zvezek: Sevcenko-Abram, Kobzar II. del Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamaci. Broš. K 1/50.
6. in 7. zvezek skupno broš. K 3/40, vez. K 4/50.
- Sienkiewicz, Potop. Zgodovinski roman, I. in II. del. Broš. K 6/40, vez. K 9/20.
- Krizarji. Zgodovinski roman v štirih delih. Broš. K 5/20, vez. K 7/30.
- Z ognjem in mečem. Historičen roman, 4 deli. Broš. K 4/50, vez. K 6/50.
- Rodbina Polanskeh. Roman, 3 zvezki. Broš. K 10—, vez. v 2 zv. K 12/60.
- Mali vitež, Pan Volodijevski. Zgodovinski roman, 3 zvezki. Broš. K 7—, vez. K 8/40.
- Medved, Poezije, I. del. Broš. K 3/80, vezano K 5—.
- II. del. Broš. K 4—, elegant. vez. K 5/40.
- Sardenko Silvino, Roma. Poezije. Broš. K 2—, elegantno vez. K 3/20.
- V mladem jutru. Poezije. Broš. K 1/50, vez. K 2/20.
- Prešerna Franceta, Poezije. Uredil L. Pintar. Broš. K 1—, vez. K 1/40.
- Prešeren, Poezije. Priredil prof. Luka Pintar, ilustrirana izdaja. Broš. K 5—, v platno vez. K 6/40, v eleg. usnja K 9—.

Gospodarske, gospodinske, zdravniške, in druge poučne knjige:

- Stoletna pratika dvajsetega stoletja, 1901 do 2000. Spisal dr. Petjak. K 1/30.
- Slovenska kuharica ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila. Spisala Pleiweis. Broš. K 3, v platno vez. K 3/60.
- Domači zdravnik, po naukih in izkušnjah župnika Kneippa. Za vsakdanje potrebe sestavljen v Podgorci. K 1/20.
- Zbirka domačih zdravil kakor jih rabi slovenski narod. S poljudnim opisom človeškega telesa. K 1—.
- Kubična knjiga za trgovce z lesom. Obsega rezan, tesan in okrogel les vse debelosti, računani na čevlje in metre, vez. K 3—.
- Preračunane cene in teže iz dunajskih funtov v kile. (Knjižica ima nemški naslov, pa jo lahko rabi tudi slovensko ljudstvo), vez. 80 v.
- Živnozdravništvo ali nauk o spoznanju in ozdravljanju vnanjih in notranjih bolezni. Spisal dr. Strupl. K 3/90.
- Domači živnozdravnik. Za potrebe kmetijskega stanu. Spisal Dular. K 1/60.

Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati. Spisal Bleiweis. K 1/60.

Nauk, kako pomagati živini ob porodu, ravnanje staro in mlado živino in ozdravljati porodne bolezni. Spisal Bleiweis. K 1—.

Kmetom v pomoč. Narodno-gospodarska razprava. Spisal Belec. 40 vin.

Živnoredje in mlekarstvo. Navodilo za družnikom slovenskih mlekar. Spisal Pevc. K 1—.

Laški, nemški in slovenski pogovori s kratko slovnico slovenskega jezika. K 2—.

Hitro laški. Najhitrejši način priučiti se laškemu razgovorjanju. 60 vin.

Ročni slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar s kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. K 1/20.

Hitro nemški. Najhitrejši način se priučiti nemškemu razgovorjanju. 60 vin.

Nemško slovenski slovar. Sestavil Kramaršič. K 2/20.

Slovensko-nemški slovar. Sestavil Kramaršič. K 2/20.

Angleščina, iste se brez učitelja v slovenskem jeziku naučiti. K 1—.

Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar. K 1/20.

Pravila dostojnosti. Kazipot na polju olike in uljudnosti. 40 vin.

Navodilo za spisovanje raznih pisem in opravičnih listov. Z mnogimi vzorci. K 1/60.

Vencek čestitk za godove, novo leto, in druge prilike v vezani besedi. 40 vin.

Obrednik za cerkvenike ali natančen pouk za cerkvene služabnike. Sestavljen Voh. K 1.

Obrednik za organiste. Sestavljen Straki. K 1/50.

Kristusovo življenje in smrt v premišljevanjih in molitvah. Spisal Kocijančič. Dva zvezka. Broš. K 8—, vez. K 11—.

Življenje svetnic in svetnikov božjih, za celo leto, dva zvezka. Broš. K 11—, vezano K 14/80.

Križana usmiljenost ali življenje sv. Elizabete. K 1/20.

Pouk krščanskim starišem, po nemški knjigi obdelal Bleiweis. 50 vin.

Pouk zaročencem in zakonskim, Sestavljen Zabukovec. K 1/40.

Volčič, Zakon o dovoljenju poti za silo. 40 v.

— Predpisi o železniških in rudniških knjigah. 80 v.

— Predpisi o konverziji vknjiženih terjatev. 80 v.

— Predpisi o razdelbi in uredbi ter o založbi zemljišč. K 2—.

— Predpisi zoper okvaro poljsčine za Kranjsko, Koroško, Goriško, Istro, Trst in Štajersko. 80 v.

— Vzglede predlogov, sklepov in vpisov za zemljiško knjigo; dotična kolkovina in vpisnina. K 1—.

— Kolkovina in vpisnina pri zemljiški knjigi. 60 v.

Pfeifer, Ročna izdaja zakonov in ukazov za Kranjsko:

1. zvezek: 5. natis, 1904. Občinski zakon za Kranjsko. Priloge izterjevanje javnopravnih terjatev deželnih, okrajnih ali skladnih zalogov. — Občinske takse. — Davek od psov. — Novele h kazenskemu zakonu. — Cena broširano. K 1/20.

2. zvezek: 3. pomnoženi natis, 1899. Zakoni o deželni kulturi in o lovu. Obramba poljsčine. Varstvo ptictev za poljedelstvo koristnih. Varstvo zemljiških pridelkov proti škodi po gosenicah, hroščih in drugih škodljivih mrčesih. Zatiranje predence in druge plevela. Zaznavanje čuvalnih organov v varstvo deželne kulture. Postava za vinograde. Lovstvo in tatinski lov. Zvrševanje lovske pravice. Lovske karte. Povračilo škod storjenih po lovu in divjačini. Prepovedani lovski čas. Lovska služba. Uradno stanje čuvalnih organov v varstvo posamičnih oddelkov zemljedelstva. Premije za roparsko zverino. Vrhovno upravno oblastveno področje v rečeh tikajočih se lova, poljske policije, ribištva in odškodnine po divjačini in lovu. — Cena broširano K 2.

3. zvezek: 3. pomnoženi natis, 1906. Zakon o cerkvenih stavbah. Odprava farnih ubožnih naprav. Javno oskrbovanje ubožcev po občini. Uravnava domovinskih razmer. Red o požarni policiji in o gasilnih stražah. — Cena broširano K 1/80.

4. zvezek: 2. natis, 1906. Deželni red in deželni volilni red za Kranjsko. Nedotakljivost in neodgovornost poslancev. Izguba mandata v kazenskih slučajih. Izguba mandata ob odsotnosti od zborovanja. Dnevščina in potnina deželnih poslancev. Deželno-odbornske predloge v obeh deželnih jezikih. Razglasenje deželnih zakonov in ukazov v deželnem zakoniku v polnovernosti obeh jezikov. Opravični red deželnega zbora. Opravično navodilo deželnemu odboru. Grb in deželne barve vojvodstva Kranjskega. — Cena broširano K 2—.

5. zvezek: 2. spremenjeni natis, 1905. Uredba zdravstvene službe v občinah na Kranjskem. Službeno navodilo okrožnim zdravnikom. Pristojbina tarifa za zdravstvena opravila in poti okrožnih zdravnikov v javni službi. Razdelitev dežele Kranjske v zdravstvena okrožja. Javnostna pravica občinskih epidemičnih bolnic. Uredba javne zdravstvene službe. — Cena broš. K 2—.

6. zvezek: 3. pomnoženi natis, 1905. Naprava in vzdrževanje javnih nepravilnih cest in poti. Ravnanje pri volitvi okrajnih cestnih odborov. Naprava in vzdrževanje dovoznih cest k železnicam. Cestni policijski red za javne nepravilne ceste. Vožnja s kolesi po javnih nepravilnih cestah. Cestni policijski red za državne ceste. Barvane luči kolesarjev ob železnicah. Vožnja z avtomobili in motorskimi kolesi. Odvracanje trpinčenja živali. Odprava snega po državnih cestah. Dovoljenje zaslinih poti. Razlastitev v cestne namene. — Cena broširano K 2/20.

7. zvezek: 2. natis, 1903. Ribarski zakon. Ribarsko-policijska izvršitvena določila. Naprava ribarskih okrajev. — Cena broš. K 1/60.

8. zvezek: 1896. Stavbni red za glavno mesto Ljubljansko. — Cena broširano K 1/20.

9. zvezek: 1898. Vodopravna določila državnemu zakonodajstvu pridržana. Raba, napeljevanje in odvracanje voda. Uravnava vodne knjige z vodokazi in zbirko pisem. Jezina mera in kako je postavljati. Pospeševanje zemljedelstva v okrogu vodogradja. Naredbe v neškodljivo odvracanje gorskih voda. Priredba tehničnih projektov za podjetja z podporo iz melioracijskega zaklada. Splošni projekti za podjetja v neškodljivo odvracanje gorskih voda. Melioracijski zaklad. Melioracijska posojila. Naprava, vzdrževanje, raba in opuščenje ribnjakov. — Cena broširano K 2/40.

10. zvezek: 2. natis 1902. Stavbni red za Kranjsko razun glavnega mesta Ljubljanskega. Zakon o stavbah o okrožji podeljenih jamskih polj. — Cena broširano K 1/60.

Trdo vezan zvezki 50 v. dražji.

Šmida Kristofa spisi:

1. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček. Poslovenil P. Hugolin Sattner. II. natis. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
2. zvezek: Jozafat, kraljevi sin Indije. Poslovenil P. Flor. Hrovat. (Drugi natis). Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
3. zvezek: Pridni Janezek in hudobni Mihec. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 80 v, trdo vezan K 1—.
4. zvezek: Kanarček. Kresnica. Kapelica v gozdu. Poslovenil P. Hugolin Sattner. Mehko vezan 40 v, trdo vezan 60 v.
5. zvezek: Slaveček. — Nema deklica. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40 v, trdo vezan 60 v.
6. zvezek: Ferdinand. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
7. zvezek: Jagne. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70 v, trdo vezan 90 v.
8. zvezek: Pirih. — Ivan, turski suženj. — Krščanska obitelj (družina). Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
9. zvezek: Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
10. zvezek: Ludovik, mladi izseljenec. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
11. zvezek: Najboljša dedščina. — Leseni križ. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40 v, trdo vezan 60 v.
12. zvezek: Roza, jelodvorska. Izdalo „Katol. tiskovno društvo v Ljubljani“. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
13. zvezek: Sveti večer. Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
14. zvezek: Povodenj. — Kartuzijanski samostan. Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
15. zvezek: Pavlina. Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.

Zbirka ljudskih iger:

1. snopič: Pravica se je izkazala. Burka v dveh dejanjih. Samo moške vloge. — Zamujeni vlak. Saloigra v petih prizorih. Samo moške vloge. — Lurska pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske vloge. 80 v.
2. snopič: Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške vloge. — Kinet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške vloge. — Župan sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske vloge. 80 v.
3. snopič: Milni pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške vloge. — Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške vloge. — Sv. Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske vloge. 80 v.
4. snopič: Doktor Vseznal in njegov sluga Stipko Ticek. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške vloge. — Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Novi zvon na Krtini. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške vloge. — Zakleta soha v gostilni »pri zlati goski«. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske vloge. 80 v.
5. in 6. snopič (skupno): Garcia Moreno. Zaloigra v petih dejanjih. Samo moške vloge. — Krmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. Samo moške vloge. — Sv. Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. Samo ženske vloge. — Kukavica — modra tica ali »Boj za doto«. Veseloigra v štirih dejanjih. Samo ženske vloge. — Pri gospodi. Saloigra v dveh dejanjih. Samo ženske vloge. — Čevljar. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Kmet in fotograf. Komičen prizor. — Kovačev študent. Burka. K 1/60.
7. in 8. snopič: Sinovo nasčevanje ali Spustuj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Za letovišče. Burka enodejanka. — Občinski tepec. Veseloigra v treh dejanjih. — Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. Samo ženske vloge. — Nežka z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. — Najdena hči. Igra v treh dejanjih. K 1/60.
9. snopič: Na Betlehemskih poljanah. Božična igra v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanjih. — Očetova kletev. Igra v treh dejanjih. — Časica kave. Veseloigra v enem dejanju. Samo ženske vloge. 80 v. — Rihar: Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra za mešane vloge v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko. 80 v., 10 izvodov K 5—.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih. 50 v. vsaj 5 izv. in več po 35 v.

Nova slovenska trgovina Lenasi & Gerkman, Ljubljana

priporoča za pomlad in poletje vsakovrstno sukneno, volneno in platneno blago.
Solidne cene in točna postrežba.

3490 (26-6)

Josip Janko urar in trgovec
z zlatno, sre-
brno in optičnim blagom v **Kamniku**

priporoča veliko zalogo
pravih švicarskih žep-
nih ur, budilnic, verižic,
prstanov, uhanov,
brož, daljnogle-
dov, očal in vseh
v to stroko spa-
dajočih stvari po
zelo nizki ceni.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. —
Ceniki na razpolago. 1001 10-1

**Velika zaloga primernih
daril za birmance.**

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Hmeletxa**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kotovratna Pošta dajo se brezplačno.

Zasebni Trgovci
Krošnjari naj ne zamude ugodne prilike
za naročbo
ostankov
naravnost iz tkalnice!!

Posebna ponudba:

40 met oksforda za srajce, cefta za obleke,
plave tkanine za predpasnike in bluže. Prima
kakovost, **pristno barveno le K 15-40.**
40 met rumenke tkanine, kreas-platna, ka-
nifasa, zjamčeno prima kakovost, pralno, le
K 18-40. 1 kos 150/200 cm rjuh, zjamčeno
platno, brez konkurence, za le K 2-25. Brisače
40 cm široke, 1 m dolge, za samo 32 vin.
1 dvanaajstoričar robcev z atlas-robom K 1-25.
Pošilja se po povzetju. Kompl. zavoj 5 kg
povsod franko. Za neprimerno denar nazaj in
se povrne tudi poštnina, torej nikak riziko.
Prosim, da se ne zamenja moja trdka s po-
dobno se glasečimi, ki pošiljajo neporabno
blago, ne vračajo poštnine pri vrnjenem blagu,
in so le kramarji. 1060 12-1

Obrne naj se vsak na
Julija Müllerja tkalnice, Herim. Městec, Češko.

ZELO TRPEZNO, POKROVNO, SREDSTVO NA VREMENSKI STRANI JE

Eternit

ETERNIT-TOVARNA LUDWIG HATSCHEK LINZ, VOCKLABRUCK DUNAJ, BUDIMPESTA, NYERGES-UDFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:
V. JANACH IN DRUG, TRST.

Vprašanja na založnika **Teodorja Korna**, krova in kleparskega
mojstra v **Ljubljani**, kjer se izdelujejo strelovodi, kleparske
krova dela iz različnega blaga.
1319 24-17

Največja slovenska trdka za obuvala Združeni čevljarji v Ljubljani 14 Wolfve ulice 14

priporoča slavnemu občinstvu v njegovo lastno korist to domače podjetje, ki
je že več let v posesti svoje lastne zaloge vseh vrst surovin in k stroki spa-
dajočih potrebščin ter je kot tako edino sposobno vstreti vsem zahtevam.

Velika zaloga lasnega in tujega izdelka za gospode,
dame in otroke v poljubno najmodernejših oblikah.

Naročila po meri in okusu se po želji, ravnotako tudi popravila z vso skrb-
ljivostjo izvršujejo. — Zunanja naročila točno proti povzetju. — Ceniki zastoj.

Filijalka: Stari trg šte. 28. 1133 4-1

Ure! Milko Krapeš Gramo-
fonil
urar, Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.
Priporočam svojo zalogo **zlatih, sreb. tula**
nikel. žepnih in različnih stonakih ur,
vsake vrste **budilk, zlato verižice, pr-**
stane, uhane, bisere z dragulji. Sre-
brno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejše slovenske plo-
šče od K 3 naprej. Vsi tu
navedeni predmeti se točno in po nizki ceni
popravljajo 2393 36

Staro zlato in
srebro kakor tudi
drago kamenje
kupujem ali vza-
mem v zameno.
Ceniki na zahte-
vo poštnine
prosto.

110 filijalk

Moški čevlji na trake
prav trpežni **K 7-50**

Preizkušena kakovost!

Damski čevlji na trake
prav trpežni **K 6-50**

707 10-1

Izredno ceni, tr-
pežni, elegantni in
priznani dobri so

čevlji

Alfreda Fränkel, kom. dr. Zastopnik J. Kraljevič

Filijalka: Ljubljana, Stritarjeve ulice šte. 9.

„Goodyear Welt“ čevlji in škornji najodličnejše popolnosti!

Moški gorski čevlji
American Style **K 16-—**

Preizkušena kakovost!

Damski čevlji na trake
iz chevreux, elegantni in
okusni, živani Goodyear **K 12-50**

18.000 parov se
izdela na teden

Najsolidnejša
: izvršitev :

Tovarna za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede **trpežnosti, elegancie in priljubljenosti** torej najboljši
izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar
ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko **F. L. P.**

Edina prodaja za Kranjsko:

JULIJA STOR, Ljubljana, Prešernove ul. 5.

Znamka **F. L. P.**

Znamka **F. L. P.**

Domače slovenske tvrdke.

Brivci.

Franc Zajc, brivec, Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Kelšin Stanko, brivec, Kopitarjeve ulice 1.

Galanterijsko blago.

Petričič Vaso, trgovina z galanterijskim blagom, Mestni trg 21.

Prodajalna „Katoliškega tiskov. društva“, Kopitarjeve ulice 2.

Vrečko Ivan, trgovina s papirjem, Sv. Petra cesta 31.

Knjigarne.

Katoliška bukvarna, knjigarna, umetnine, antikvariat, Pred škofijo 5, poleg stolnice. — Glej inserat.

Knjigoveznice.

Knjigoveznica katol. tisk. društva, Kopitarjeve ulice 6, II. nadstr.

Konfekcije.

Čik Marija, trgovina z izgotovljeno obleko, Mestni trg 9.

Gričar & Mejač, zaloga obleke, Prešernove ulice 9.

Lekarne.

M. Ph. Čižmár Josip, lekarna pri zlatem orlu, Jurčičev trg.

Ph. Mr. Leustek-lekarna poleg jubilejnega mostu.

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža.

Manufakturno blago.

Česnik Janko, „Pri Česniku“, manufakturna in modna trgovina, Štritarjeve (Lingarjeve, ulice).

Kessler Ign., trgovina z manufakturnim blagom, Pogačarjev trg.

Lenasi & Gerkman, trgovina s sukninim blagom, Štritarjeve (Špitalske) ulice. (Glej inserat).

Pri sv. Cirilu in Metodu, lastnik Iv. Miklavc, Lingarjeve ulice 1.

Skaberné A. & E., trgovina z manufakturnim blagom na debelo in drobno, Mestni trg 10.

Souvan Franc Kav., manufakturna trgovina na drobno, Mestni trg nasproti mestn. magistratu.

Souvan Franc Kav., manufakturna trgovina na debelo, Francovo nabrežje za vodo.

SOUVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na debelo, Pred škofijo št. 1, II. nadstr.

SOUVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na drobno, Mestni trg št. 22, v stari Souvanovi hiši.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom na debelo in na drobno, Miklošičeva c.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom, Pod trančo št. 2.

Modno in mešano blago.

Žargi Sv. Petra cesta št. 2. Velika izbira raznega perila, kravati itd. in potrebščin za krojače in šivilje. „Pri nizki ceni“.

Skušek Engelbert, modna trgovina za gospode, Mestni trg 19.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom, manufakturno in potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 23.

Oprema za neveste in ženine.

Alešovec Marija, opreme, perilo za gospode in dame, učilišče za šivanje perila, Poljanska cesta št. 22.

Šarc Anton, domači izdelki rjuh in oblačil od enostavnega do najfinjšega, Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, domači izdelki srajc in korsetov, kril in spalnih srajc, Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, srajce za gospode, spalne srajce, spodnje hlače, Sv. Petra cesta št. 8.

Platno.

Šarc Anton, platno za rjuhe in za telesno perilo, Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, prti, prtiči, brisalke, robci, namizne oprave za kavo i. t. d., Sv. Petra cesta 8.

Pralnica in svetlolikalnica.

Šarc Anton, parna pralnica z električnim obratom, Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, svetlolikalnica ovrtnikov in manšet, Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, pranje in likanje bluz, zastorov in finega perila.

Posojilnice.

Kmetska posojilnica ljubljanske okoličnice, sprejema hranilne vloge in daje posojila, Dunajska cesta št. 18.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19, Glej inserat.

Specerijsko blago.

Babič Franc, zaloga specerijskega blaga, špirta, žganja, moke, otrobov in koruze na drobno in debelo, Dolenjska cesta št. 2.

Berjak & Sober, trgovina s spec. blagom in žganjem, Vodnikov trg 2.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

Urarji in zlatarji.

Čuden Fran, trgovina z urami, zlatino in srebrnino, Prešernove ulice.

Krapež Milko, urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Jurčičev trg 3. Glej, inserat.

Suttner H., urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Mestni trg, nasproti rotovža.

Vilhar Luka, urar in trgov. zlatnine, Kopitarjeve ulice 4. Glej inserat.

Zajec Fr. P., optik, urar in trgovec z zlatino, srebrnino, gramofoni in ploščami, Stari trg 26.

Usnje.

Kregar K. A., trgovina z usnjem in čevlji, potrebščinami, Sv. Petra cesta št. 2.

Mally Fran, trgovina z usnjem, Resljeva cesta 2.

Razne tvrdke.

Arko Matko, trgovina z lesno, pletarsko in sitarsko robo, zaloga otroških vozičkov, žime, morske trave, Semeniško poslopje.

Brata Hlavka zaloga kirurških in ortopedičnih predmetov, Prešernove ulice

Brata Eberl črkošlikarja, stavb. in pohišt. plesk. lakirarja in prodaja oljnatih barv, Miklošičeva ul. 4.

Hofbauer Ana, izdelovalateljica cerkvenih paramentov, Wolfve ulice.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine, Mestni trg.

Krejči A., krznar in zaloga klobukov, Kongresni trg.

Mally Fr. & dr., parna opekarna, Resljeva c. 2.

Meršol F., trgovina modnega blaga, vezenin, predtiskarija, Mestni trg 18. Glej, inserat.

Puh Josip, polaganje parketov, Gradaške ul. 20.

Rebek Josip, ključavničarski mojster, Francovo nabrežje 9.

Remic Franc, glavno zastopstvo kr. povl. zagrebačke tvornice likera, preje Franjo Pokorny, Zagreb.

Restavracija Avg. Zajec, Sodniške ulice 6.

Stupica Fr., trgovina z železnino, poljed. stroji in cementom, Mar. Ter. c. 1 poleg Figabirta in Ančnikovega skladišča. Glej inserat.

Tehnična pisarna K. Holinsky, arhitekt in stavbenik, Šelenburgove ulice 4, II. nadstr.

Treo Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Vodnik Alojzij, kamnoseški mojster, Kolodvorske ulice.

Zamljen Ivan, čevljarski mojster, Kongres. trg 13

Žibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Opazka: Ako se oglasi vsaj dve tvrdki ene vrste, dobila poseben oddelek.

Pekarija

z vsemi prilikami vred, na prometnem kraju v Ljubljani, se takoj ali z avgustom odda. Pisma vprašanja na upravništvu „Slovenca“ pod št. 2044. 1107 6-1

IVAN DOGAN

mizarski mojster v Ljubljani
Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša).

Priporoča svojo bogato
zalogo hišne oprave. =

Spalne ter jedilne sobe za salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : Naročila se točno izvršujejo. Cenik s podobami zastoj in franko. Najcenejša zaloga. Cene brez konkurence.

974

Slovinci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih

nagrebni vencev

in 3077 66-1

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

CENE BREZ KONKURENCE!

Vsakovrstne slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu

tovarna slamnikov v Stobu **Fran Cerar** p. Domžale pri Ljubljani.

Postrežba točna. Na zahtevo se napravi vsakovrstna oblika.

Vzorci na razpolago. 3294 (1) **Cene primerne.**

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Termalno in močvirno kopališče

STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.

Sezona od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelci 53°C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju, revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožnim boleznim, ter tudi za rekovalecente. — Najboljša uporaba studenskega blata, podobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni park, najlepša okolica. Najceneja brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1.— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzojavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja. 1049 1

Ceniki zastoj in poštnine
prosti.

Najlepša birmanska darila
po najnižjih cenah!

Kdor želi imeti dobro uro, naj jo zahteva z znamko »Union«, ker te ure so najbolj trpežne in natančne. V zalogi jih ima

527

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani
delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“ v Bielu in Genovi.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavrater „Narodnega doma“ g. Kržlšnik. (Telefon št. 82.)

Poslovno naznanilo.

Usojam si tem potom vljudo javiti svojim častitim odjemalcem in p. n. občinstvu sploh, da sem **kupil** že 36 let obstoječo trgovino tvrdke **Josip Stadler v Ljubljani** in bom isto **nadalje vodil** pod njegovim osebnim vodstvom ter vodstvom spretnih in zanesljivih kleparjev in monterjev

v hiši Stari trg št. 9 kot podružnico

Ondi bom imel tudi **veliko zalogo lakiranega, emailiranega in pocinjenega hišnega in kuhinjskega orodja, kopalnih in otroških banj, kletek itd. itd. le najboljše kakovosti** na razpolago p. n. občinstvu — po najnižjih cenah.

Priporočam se za izvršitev vseh v svojo stroko spadajočih del, kot **stavljenih in galvaniziranih kleparskih del ter vodovodnih naprav, kopališč, klosetov itd. itd.** pod popolnim jamstvom za strogo solidno strokovno izvršitev po možno nizkih cenah.

Naročila in poprave vseh vrst se sprejemajo v trgovini **Stari trg št. 9** kakor tudi v glavni trgovini **Slomškove ulice št. 3-10** in se točno izvrše.

Tudi vse vrste **krovskih del z eternitom** (patent Hatschek), **naravnim škriljem, opeko, lesnim cementom in strešnim papirjem** se prevzemajo v dobro znano solidno izvršitev.

Masa za izoliranje v svrhu osušitve vlažnega zidovja.

Proseč cenjenih naročil p. n. občinstva in z zagotovilom vedno strogo vestne postrežbe bilježim

Veselo spoštovanjem

Proračuni zastoj in franko.

Teodor Korn

TELEFON 229.

1085 6-1

kleparski in krovski mojster, obl. konces. vodovodni zavod **LJUBLJANA.**

ŽENSKA ROČNA DELA

vsakovrstni material, predtiskarija, tamburiranje, plisiranje, montiranje i. t. d.

ZALOGA TELOVADNIH OBLEK!

192

M. DRENIK

3

KONGRESNI TRG

LJUBLJANA.

C. kr.

priv.

avstrijska zavarovalna družba

„Dunav“ na Dunaju

zavaruje vsem p. n. gospodom kmetovalcem po najugodnejših pogojih in proti zmernim premijam travniške in poljske pridelke, kakor tudi vinograde

proti škodi po toči.

Dotične ponudbe stavijo se lahko pri vseh krajevnih in potovalnih zastopnikih družbe, ter neposredno pri

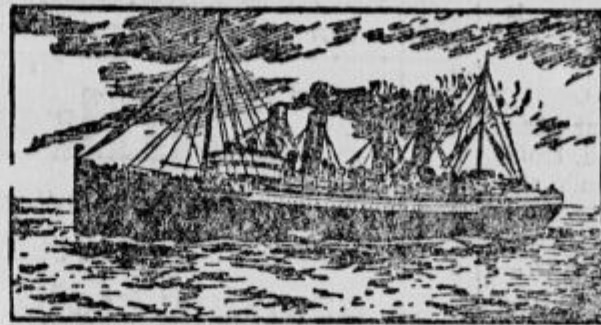
generalnem zastopu v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 12

ki sprejema tudi zanesljive in delavne osebe kot

posredovalce zavarovanj proti toči.

1141 2-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

2900 52-1

2900 52-1

2900 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

845 52-1

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Dreise v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana.

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na **štedilna ognjišča in peči**

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjski, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago.

POZOR!

Slovenska modna trgovina

modni salon za **moderne damske klobuke**

2977

A. VIVOD - MOZETIČ, LJUBLJANA

Stari trg 21, filijalka v **KRANJU** na Glavnem trgu se najvdanejšje priporoča velecenjenim damam.

SVOJI K

Klobuke sprejemam v popravilo.

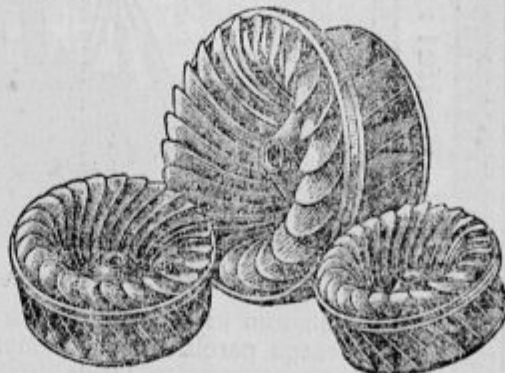
SVOJIM!

A. ŽABKAR V LJUBLJANI

Dunajska cesta 42

Železolivarna, tovarna za stroje, ključavničarska dela.

Priporočam se v izdelovanje, napravo in popravo vseh v mojo stroko spadajočih predmetov: raznovrstnih **strojev**, priprav za mline in žage, moderne **Francis-turbin** za vsak padec in množino vode, kakor tudi transmisij za vsako industrijo. Izdelujem najrazličnejša dela iz **litiga in kovanega železa** in sicer **križe, kotle, peči, klopi, stebre,**

trombe za vodo itd., dalje najraznovrstnejše **železne konštrukcije**, kakor **strešne stole, mestove, vrtnarske rastlinjake**, vsa stavbinska in ključavničarska dela: **železne ograje, vrata, okna, strelivo** in **štedilnike** ter **žično pletenino** za ograje, vrtom, pašnikom, travnikom itd. — Načrti in proračuni na razpolago. Vse po primernih tovarniških cenah.

3254 12-3

1139 1

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na **Viču pri Ljubljani**, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

L. Knez-u v Ljubljani.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
 Stavb. in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
 Prodajalna in komptoir: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6
 Telefon 154. Delavnica: IGRIŠKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Zaloga čopičev za pleskarje sli-
karje in zidarje, štedilnega mazila
 za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu
 za vsa v najino stroko spad. delo
 v mestu in na deželi kot priznana
 reelno in fino po najnižjih cenah.

Vino

izvrstno, iz vinskih gor, slavnih izza časa
 Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-
 Pirano, je naprodaj v kletih poštenih slo-
 venskih kmetov. Posreduje in za pristnost
 jamči: „Kmečka gospodarska zadruga
 v Medoših (Korte)“ pošta Pirano —
 železniška postaja Portorose (Istra).
 Cena belemu (rumenemu) vinu po 26 K
 hekto na debelo in po 28 K hekto na drobno.
 Cena črnemu (istrsko refoško) po 20 K hekto
 na debelo in po 22 K hekto na drobno po-
 stavljeno na postaje.

Domača tvrdka!
LUKA VILHAR
 Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 4
 tik novoga poslopja Katol. tiskarne.
 izvršuje točno in po nizki cenah vsa naročila
 na vsa — kot: žepne, stenske ter ure bu-
 kovrsne ure, dilke, zlate, srebrne in nikelnaste
 ure, veržice, prstane ter različno zlatino
 dalje in srebrnino. 282452-1
 Vsa popravila se izvrše solidno in po nizki cen.

Kje se dobe najboljši poljedelski
 stroji, kakor mlaticnice, gepeljni, sla-
 moreznice, čistilnice, preše, za sadje
 i. t. d.

Edino le pri:

FR. STUPICA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta
 šte. 1., Valvazorjev trg šte. 6.

in zakaj: zato ker so dotični stroji iz
 najboljših tovarn sveta, najbolj sestav-
 ljeni, ker se istih prodaja na tisoče in ti-
 soče komadov in se ravno radi tega, ker
 se jih izdeluje v velikih množinah, dobi-
 vajo po nizkih cenah.

Moji stroji so povsod jako priljubljeni.

Obračajte se na mojo tvrdko pri nakupu
 stavbenih potrebščin, portland - ce-
 menta, traverz železnih šlin in druge
 različne železnine in raznega orodja, na-
 grobnih križev, tehtnic. 1739

Priporoča se:

Hotel pri Maliču

(nasproti glavne pošte) v najprometnejši legi
 mesta. — Sobe za tujce od 120 K naprej.
restavracija v hiši.

Oddajajo se tudi mesečne sobe po zni-
 žani ceni. 484 52-1

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke,
cilindre in čepice

v najnovjših faconah in velikih izberah

112 priporoča 52-1

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

„Pri solncu“. — Slovensk. trgovina. — „Pri solncu“.
Katinka Widmayer
 „pri solncu“ za vodo, v mestni palači. 2552
 Priporočam slav. občinstvu veliko zalogo ravno došlih
damskih klobukov najnovjše mode.
 Nadalje raznovrstnega blaga: rokavice, nogavice, kravate, bluze, krila, otroške
 obleke, čepice, pasove, moderce, predpasnike, velika zaloga belega perila
 za dame, gospode in otroke, vsa oprava za novorojenčke. Največja zaloga
 umetnih cvetlic, venčkov, šopkov za neveste in nagrobnih vencev s trakovi.
 Vezanje cvetlic točno po naročilu. Za kupčevalce na debelo najnižje cene.
 Najnižje cene! — Solidna postrežba! — Najnižje cene!

Priporoča se
veletrgovina železnine „Merkur“
 Peter Majdič v Celju.
 1081

— Fotografski umetni zavod —
Avg. Berthold
 Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.
 Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih
 naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, foto-
 grafiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.
 — Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
 „Severonemškega Lloyd“
 iz **BREMENA**
 v **NEW-YORK** ::
 s cesarskimi brzoparniki
 :: Kronprinzessin Cäcilie ::
 Kaiser Wilhelm II, Kron-
 prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
 :: helm der Große. ::
 — Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni. —
 Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
 denega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
 leznice dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58
Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
 nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.
 Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
 pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštena, reelna in solidna.
 Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
 Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
 izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
 Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
 Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIC,
 sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 566 52 1

Optični zavod

Fr. P. Zupc Ljubljana,
 Stari trg 26
 priporoča svojo dobro urejeno za-
 logo raznih očal, ščipalcev,
 daljnogledov, toplomerjev,
 zrakomerjev itd. Očala in
 ščipalci se napravijo natančno po
 zdravniškem receptu. Popravila
 tečno in ceno.
 Velika zaloga pravih švicar-
 skih žepnih in stenskih ur,
 zlatine in srebrnine.
 Nikel ure od gl. 1.00 do 19.-
 Srebrne ure . . . 3.00 . . . 40.-
 Zlate . . . 13 . . . 550.-
 Zahtevajte moj novi cenik, ki ga
 pošljem brezplačno.

Vinko Majdič
 valjični mlin v Kranju,
 Kranjsko.

Največja proizvodnja priznana najboljših
 pšeničnih mok in krčnih izdelkov, ki iz-
 virajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst.
 Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in
 dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar
 je zlasti za gospode pekovske mojstre ne-
 precenljive vrednosti. 2916 52-1

Zastopstva in zaloge:

V Ljubljani, Kočevju, Podgradu, Trnovem,
 Trstu, Pulju, Gorici, Celovcu, Beljaku, Bol-
 canu, Inomestu, Tridentu, Zadru, Spljetu,
 Ercegnovem, Kotoru, Sarajevem.
 Brzjavlj: Valjični mlin, Kranj.

Telefon 177.

L. Tomažič
 zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gospodom gostilničarjem in
 p. n. slavnemu občinstvu
 priporočam

zagrebačko in
= češko pivo =

Velika zaloga juvelov, zlat-
 nine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

Lud. Černe
 juvelir, trgovec z urami
 ter zapriseženi sodnijski
 cenilec. 195 52-1

Ljubljana, Wolfve ulice šte. 3.

Telefon št. 12017.

Podružnica: DUNA J., Wipplingerstrasse 22.

Osrednja banka čeških hranilnic
 (Ustredni banka českých spořitelén) — Podružnica: DUNA J., Wipplingerstrasse 22.
 Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/4%. — Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev. — Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.
 Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/2% upravne pristojbine. Financiranje javnih
 1431 podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo papirarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakršne kavcije.
 Del. kap. 7.000.000 K
 Telegrami: „Sporobanka“.
 Depoziranje kavcij in
 vadij raznih vrst :
 Eskont menjic samo
 z denarnih zavodov :
 Bankovne informacije
 in svete brezplačno :

IGNAC FOCK V KRANJU

paro-tovarna za milo, surovi margarin, kristalno sodo in stearinske sveče

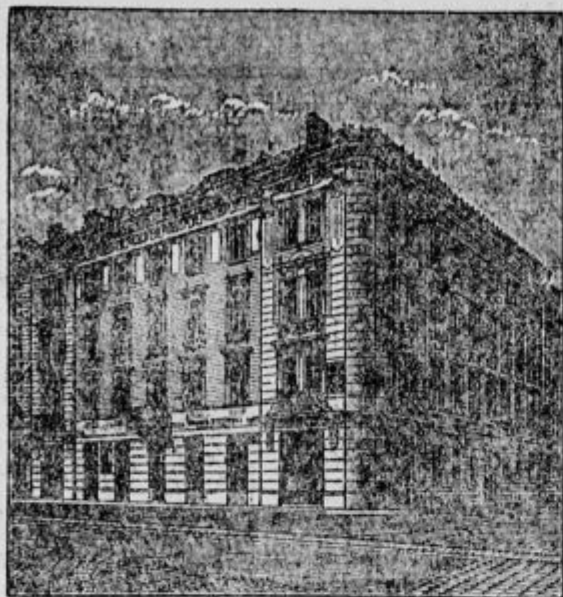
Častiti duhovščini priporočam stearinske sveče za cerkveno rabo z znamkami „EXCELSIOR“ in „SUPERIOR“.

priporoča mila vseh vrst, toaletna mila, glicerinska in jedrnata, stearinske sveče znamki „ELEKTRA“ in „SOLNCE“, posebno pa milo v prid „družbe sv. Cirila in Metoda“ z znamko: 20. IX. 08 in blagovestnikov ki je produkt moderne kemije zato neprekosljivo blago.

Največje in najstarejše slovensko podjetje!

Ustanovljena leta 1882.

Telefon šte. 185

Poštarne hranilnice račun šte. 828.405.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dimajski cesti šte. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 65.000.000.—

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačnje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi hranilne vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga, Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17.000.000.—

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

114

52-1

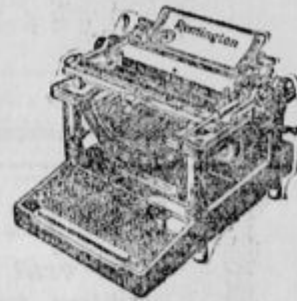
Glogowski & Komp.

c. in kr. dvorna založnika

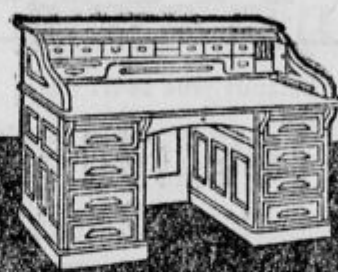
Dunaj I, Franz-Josefs-Kai 15 in 17

454 34-1

priporočata

**Praktično
in
priročno.**

**Remington-samopisnice
(pisalne stroje) model X. in XI.**

kakor tudi pisarniške potreščine, pohištvo, n. pr.

amerikanske pisalne mize

ki so izredno praktične

:: za porabo. ::

Prospekte zastoj in poštnine prosto.

V. J. Havliček a bratr v Poděbradech

izvozna trdnica lanenega in modnega blaga priporoča v zajemčeno 468 52-1

izborni, dobro znani kakovosti **modno blago** volneno in pralno, platno za dame in gospode, namizne prte iz damasta, brisače zajemčeno stalnobarnih prekrasnih modrih vzorcev. **Cefiri** za srajce, obleke itd., po nizkih in stalnih cenah. Velika lepa izbor! —

Opreme za neveste.

Mnogo pohvalnih priznanj. Naročila nad 15 K poštnine prosto. 1 zavoj 40 m pralnih ostankov okusno odbranih za K 18.— franko po povzetju.

— Samo pri nes dobiti pravo in dobro blago. —

Izvolite pisati po vzorce!

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“ kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vijudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenjena v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 25, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“ 188 (52-1)

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 2973 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

VODOVODI kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni trdniki. Tehniške ocene in načrti zastoj, ko se poveri delo.

Inženier-hidrotekt

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ul. 4. Brzjavlj: Lachnik, Ljubljana.

Betonsko podjetje.

Tvornica cementnih izdelkov, umetnega kamenja in marmorja.

ZAJEC & HORN

LJUBLJANA, Dunajska cesta 73.

Priporočamo bogato zalogo umetnega kamenja: cevi, okrogle in ovalne, (patent Kielberg zastopstvo za Kranjsko), stopnice (majelegantnejši vzorci, brušene in polirane), mozaične, kakor tudi hidravlično stisnjene metallique-plošče za tlakove za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje v raznih barvah in vzorcih, podboje, križe, nagrobne spomenike, okvirje, postamente, balustrade, ornamente, fačade i. t. d. — Opozorjamo posebno na prekrasne plošče iz umetnega marmorja (Carralith-patent) za obhajilne mize, oltarje, za prevleko lisen, stebrov i. t. d. Gospode interesente, zlasti preč duhovščino in stavbinske mojstre vabimo najuljudneje, da si ogledajo na licu mesta blago. **CENIKE IN VZORCE POŠILJAMO RADE VOLJE NA ZAHTEVO.**

Ponudimo vsako poljubno množino!

Zarezane strešnike (prve vrste) za vezati ali pribiti na late
torej popolnoma varno proti nevihti).

zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Stambilije

vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Čer

graver in izdelovatelj
kavčuk - štampiljev

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6.

Ceniki franko. 3450 52 1

Podjetje betonskih stavb!

Brata Seravalli & Pontello

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 19.

3060

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

52-1

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloge kameninastega blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. — Cena najnižja. — Jamstvo. — Zastop. svodov patent „Thru“.

Dragotin Majce

čevlarski mojster

Ljubljana, Radeckega cesta 2

Priporočam se velečastiti duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi v obila naročila. Izgotavljam natančno po meri ter isto ohranim za prihodnja naročila. Obnovev naročila zadostuje po dopisnici. Na željo pridem tudi na dom. Cene zmerni! Postrežba točna!

3292

J. KORENČAN

Ljubljana

trgovina norimberškega in
galanterijskega blaga na
:: drobno in na debelo. ::

Velika
zaloga pletenin

kakor: nogavice, srajce,
maje, spodnje hlače,
otroče obleke itd.

2575

Najboljše klavirje

prvovrstnih dunajskih tvornic in

harmonije

ameriškega sistema prodaja in izposoja najceneje
edina narodna tvrdka

Alfonz Breznik Gradišče št. 11

Kot edini domačin, strokovnjak in učitelj „Glasbene Matice“, opozarjam vsakogar, naj se blagovoli preprčati o blagovarnosti in trpežnosti mojih instrumentov. — Delna odplačila. — Desetletno jamstvo. Na ceneje uglasovanje. 2079 32 1

Perje za postelje in puh

2899 priporočam po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Škofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

2645 25-1

2970 52-12

Br. Klavka

izdelovatelj kirurških in orto-
pedičnih predmetov in žandaj,
Ljubljana, Prešernove ulice 5.

Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavice za krčne žile, kılne pasove, vsake vrstne brizgalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumijevih posteljnih podložk. Use bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odreditvah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dopošiljajo. — Galvanizirani poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno.

3 5

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg št. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 2832 51-11 Najsolidnejše blago.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključničarstvo. Hidralične vidre in sesalke.

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasled.
Ljubljana, Slomškove ulice 4.

Priporočam se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole i. t. d. i. t. d. Specijaliteta: valjični zastori in solne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

3060

Telefon št. 21-60. Brzjavi: Balkansped.

Odpremno in komisij. društvo

„BALKAN“

v Trstu, Riva Grumula št. 14.

Žiro račun pri JADRANSKI BANKI v Trstu,

sprejema v svoja dobro urejena skladišča vsake vrste blago in daje na isto predjeme pod zelo povoljnimi pogoji, ter skrbi za prodajo blaga najkulantneje. Istotako kupuje in prodaja vsake vrste blago po naročilu in na račun svojih naročevalcev najpovoljneje. Otvarja carinske kredite, zacarini blago in daje predjeme na blago ležeče v javnih skladiščih. — Odpošilja vsake vrste pošiljave na vse strani točno in brzo, izvršuje reklamacije in daje vsako strokovno pojasnilo in navodilo hitro in zastonj.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak
delavnik od 8. do 12. ure dop.

po 4³/₄ 0/0

to je: daje za 200 kron
9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje!

Prelat A. KALAN l. r., predsednik.

Kanonik J. SUŠNIK l. r., podpredsednik.